

SOKOL AMERICKÝ

ENTERED AS SECOND-CLASS MATTER JAN. 14TH, 1904, AT THE POST-OFFICE AT CHICAGO, ILL.

Ročník XXVI.

CHICAGO, 15. BŘEZNA 1904.

Číslo 3.

Provolání ku sletu Vsesokolskému v St. Louis, Mo.

Všem slovanským Sokolským Jednotám nezdrženým v Národní Jednotě Sokolské!

Drazí bratři! Dle usnesení sjezdu Národní Jednoty Sokolské, odbývaného v loni v srpnu a září v St. Louis, Mo., zveme Vás bratrsky ku vsesokolskému sletu do St. Louis ku dni 6. srpna 1904. Přejeme si, by zastoupeno bylo na tomto sletu všechno Sokolstvo slovanské, nejen americké ale i evropské. Spoléháme se vší určitostí, že vyšlete k veřejnému cvičení, k závodům i do průvodu tolik zástupců, kolik Vám jen možno bude, poněvač jedná se tu o prokázání síly nás Slovanů, o podání důkazů naší vyspělosti v ušlechtilých cvičení tělesných. — Přihlášky závodníků, jakož i všech účastníků sletu přijímá jednatel Výkonného Výboru N. J. S. Jan Černý, 437 E. 71st St., New York. Další podrobnosti udány budou později. Na zdar!

V New Yorku, dne 3. února 1904.

VÝKONNÝ VÝBOR N. J. S.

Provolání ku všem členům i dívkám a ku všem sborům a odborům Sokolek

Milé krajanky! Přicházíme Vám vstříc s prosbou, byste se k nám připojily, byste společně s námi, v jednom kruhu pracovaly k uskutečnění vznešených cílů sokolských. Poznaly jsme, že práce naše nemůže setkat se s výsledkem žádoucím, dokud Vy k ní nepřilnete zároveň s námi, dokud naše matky, manželky a sestry budou se jí vzdalovati. Lonský sjezd sokolský v St. Louis odbývaný usnesl se požádati Vás o přistoupení do Nár. Jed. Sokolské a k tomu cíli také nabízí Vám bezplatný vstup až do konce nynějšího roku, příspěvky pak stanovil na nepatrný obnos 40c ročně od každé údkyně. Nuže, milé krajanky, žádáme Vás snažně ve jménu dobré věci, byste ku sborům a odborům Sokolek hojně přistupovaly a kde jich není, byste se o založení jich postaraly a tak k Nár. Jed. Sokolské přistoupily. Dále zveme Sbory Sokolek ku vsesokolskému sletu do St. Louis, ku dni 6. srpna 1904. Spoléháme se se vší určitostí, že vyšlete k veřejnému cvičení a do závodů tolik zástupkyň, kolik Vám jen možno bude. Přihlášky všech účastníků sletu přijímá jednatel Výkonného Výboru N. J. S. Jan Černý, 437 E. 71st St., New York. Na zdar!

VÝKONNÝ VÝBOR NÁRODNÍ JEDNOTY SOKOLEK.

REDAKČNÍ ÚVAHY.

Chcete-li, by lid náš, dítky jeho a celá naše budoucnost v zemi této postavena byla na vyšší intelektuální i sociální úroveň, pracujte všemi možnými prostředky o zdraví jeho, výcvik tělesný i duševní a proti nestřídmosti, pijáctví a alkoholismu.

Nesprávná výchova všeobecná, přílišné odstrkování žen a ubírání jim skutečného života, na který přece v plné míře každý člověk právo má, přespříliš vyvolalo u žen zcitlivění, namnoze nečinnost a neschopnost proti fyzické námaze a tu vůbec chabé zdraví byly ty výsledky. Dnešní žena není stejně silná jako muž a proč by neměla být? Jest ona něco méně nás? Nezáleží mnohdy na zdraví jejím zdraví celých rodin?

Sestry naše v New Yorku, jak viděti z dopisu na jiném místě, jsou opravdu činnými. Práce ve cvičirně,

může přinést ženskému tělocviku žádoucí přízně a nikoliv nějaký ten pěkný stejnokroj. V tom souhlasíme se sestrami zcela, avšak kroj není a nemůže býti na závalu, aby nevstoupily v šiky naše, neboť není to kroj, kterého nám třeba, jako právě těch sester, jež pro jich svéráznost a volnost náhledů, veřejnosti sokolské směle můžeme postavit za vzor.

K českému dni v St. Louis, Mo., dojísta ze všech větších osad českých vypraveny budou zvláštní vlaky a snížení jízdného bude také, aby leckdo z nás dovoliti si mohl tu podívanou nejen na výstavu, ale u té vzácné příležitosti dne českého, sešel se s bratry a přátely, známými ze všech končin této nové vlasti naší. A již tato okolnost padá velmi na váhu, takovéto schůzky nelze míti vždy a proto čím více nás bude, tím lépe, tím větší bude zdar dne, kdy naši své síly měřiti budou.

Na universitě Columbia vyhrazeno tělocviku místo po boku druhých předmětů vyučovacích a do fakulty mimo učitelů jmenovány i čtyři učitelky, jež přednášet budou o základech tělocviku, hře tělocvičné, dějinách a jiné. Každé pokročilé město tělocvik dnes na veřejných školách zavedený má, však co ještě míst, kde pohlíží se na tuto stezku vedoucí ku zdraví a štěstí mládeže jako na nějakou popelku a co míst, jež o sobě do světa troubiti dají, že náleží k těm "lepším", kde proti zavedení tělocviku se přímo brojí.

Ozdobiti příbytky své květinami, učiti mládež naši, aby v květech ladné přírody si libovala, aby stromky sázela, a nikoliv kazila, upravovati si pěkné zahrádky kol domův našich, jež když všude čistotou vynikají, tím útulnějšími se jeví, mělo by být snahou každého z nás, svědčít nejen o krasochuti, ale tříbí i vkus a co hlavního — cit. Proto práce "Slovanského Zdržení" v Clevelandu, O., jež beze zisku semena různých květin vám na požádání dodá a poradí, co a jak činiti vám třeba na zvelebení zahrádky vaší, květin vašich, jest jen záslužnou.

Jeden z kolegů zapůjčil nám ročník pražského "Sokola" z r. 1903, v němž pozornost naši zvláště upoutal "Feuilleton" uveřejněný v prvním čísle. Br. pisatel jaksi sní o budoucím velkém sletu Sokolstva českého v Praze, a ve snu svém vidí, kterak sjíždí se k němu Sokolstvo nejen ze všech zemí česko-moravských, ale i z Polska, Ruska, Srbska, Bulharska, z Dánska, Francie a Švédska. Ale na jeden z nejsilnějších svazů Sokolstva českého — na svaz Sokolstva česko-amerického — bratr pisatel asi tak málo vzpomíná, že se mu o něm v tom jeho snu ani nezdálo.

Máme za to, že bude již na čase upozorniti, že ti bratři, aneb sestry, již náleží k všelikým "tajným" spolkům "Podivným bratřím", "Zednářům", všelikým "Rytířům" atd., aby nitro své prozkoumali a u různých příležitostech, ve sborech svých i dále, kde jedná se o zájem celku sokolského, zpytovali v čas své české svědomí, mužné vědomí a upřímnou snahu, tak aby jedním "bratrstvím" spolku jednoho netrpělo "bratrství" druhé, neboť na mou věru "podivné" bylo by bratrství, kdyby na jeho vrub i nejhorší dovoleno bylo a čin jakýkoliv proti věci naší dobré se omlouval.

Nedávno tomu, co tisk veškeren oznamoval, že na jistém plesu mladistvá děvka průběhem tance omdlela a za chvílenku na to bylo po ní. Přivolaný lékař mohl jen konstatovati smrt, avšak zjistil příčinu — šňěrovačku. Co jsme se již proti tomu zlu napsali. Ano, dobře praví se v jistém díle, že z dob mučení středověku zbyl osvěcenému století našemu, jeden typický exemplář — šňěrovačka. Máme za to, že různé ty hrůzostrašné instrumenty, jimiž se vynucovalo přiznání ze ssinalých úst poloumučených obětí inkvisice jezuitských krkavců, nejsou než nevlastní rodiče jisté části ženské moderní toalety, která také nelidsky svírá a tísní hrud' "obětí" své, jako železná panna aneb roubíky hrdelního práva. Víme, že naše sokolky již dávno šňěrovačky nenosí a proto připomínáme věci jen pro

ty, kdož zdraví svého těla pomijí, necvičí a myslí si, kdo ví jak krásné to, když přírodě dá krůnýt, když jedná přímo proti jejím rozkazům a stanovením o prospěchu a vývinu těla vůbec.

Nemine dne, aby jedno veliké neštěstí nenásledovalo druhé. V tom děsném zápasu životním o skývu chleba mnoho lidí přichází o život, zejména v dolech a pořád marně dovolává se dělnictvo aspoň nejnutnější ochrany. Totéž platí o drahách, co tu srážek, co životů přijde na zmar jen proto, že bohatá společnost železniční požaduje od lidí svých, aby dřeli do únavy, přes síly těla svého, jež pak v okamžiku rozhodném službu vypoví a srážka se udá — neopatrnosti usnuvšího brzdiče, aneb strojvedoucího, jenž po dvanácte aneb více hodin musel státi za svým strojem, aneb mlhou pozíratí před se v rozechvění a únavě z okénka vozu svého. Kdo že tu vinen?

Význam knihy cenní anglický myslitel Smiles takto: "Kniha jest někdy důležitější, nežli bitva." Avšak jsou knihy a knihy. Dobrá kniha prospěje nám jako dobrý duševní pokrm znamenitě, pakli však čteme vše šmahem, bez rozmyslu, každý krvák a smet' druhu nejhoršího, pakli cit náš lehtá jedno a více přepadení na každé stránce a tolik prolité krve lidské na stránce druhé, svědčí to jen o naší nelidskosti. A ku podivu, že i některé listy anglické a měsíčníky, které na mnohé stránce předstírají vám křesťanství, civilisaci, hned na druhém listě s pravým gustem a ve všech podrobnostech popisují děsné prolívání krve, lidské jatky, jimž říká se válka, ilustrují vše až člověku teskno a tak sázejí tomu svému křesťanství, té své civilisaci korunu — lži a hanby.

Skoro se zdá, jako by někteří lékaři chtěli předstihnouti jeden druhého novými objevy. Není tomu dávno, co jeden lékař prohlásil a snažil se také vědecky odůvodnit, že "co nejvíce zdraví lidské ničí je koupání", neboť "čistěním potních direk zjednává se jen přístup do těla škodlivým vlivům". Hlavním důvodem jeho bylo: "Proč je Eskymák, cikán a Indián tak zdrav? poněvadž se nikdy nekoupá". A nyní opět něco nového: "Když se sílí plíce mocným vdechováním — proč bychom nemohli sílit žaludek občasným ho přecpáním?" A do třetice všeho dobrého: "Kdo chce, aby mozek dobře pracoval, musí působiti mocný nával krve do hlavy". Bude tedy dobře, kdo chce vykonati kus kloudného duševního díla, aby se vždy napřed pověsil na půl hodiny — za nohy.

Práce sjezdu posledního poznenáhla sic, avšak za to tím jistěji uvádí se ve skutky, čili abychom tak děli slova skutky učiněna jsou. Výkonný Výbor N. J. S. v čísle dnešním úředně zve k účastenství o sletu sokolském v St. Louis veškeré jednoty sokolské vůbec bez rozdílu, zve ženy a dívky české, aby jako sokolky stavěly se v řady naše a rovněž ve slet činně zasáhly. Týž V. V. vypsál cenu na překlad soustavy naší do angličtiny, stará se a pečuje o návrat odstouplých, zakládání nových sborů sokolských, oživení těch, jež tu a tam zanikly a pracuje spolu s námi, usiluje o listu

našeho zvelebení. V. V. přislásl se ve jméně celku ku kongresu svobodomyšlných u příležitosti výstavy světové i navázal styky přátelské s různými spolky českými, jednotami podpůrnými a jiné v souhlasu s usnesením sjezdu minulého.

Město Baltimore navštíveno bylo minule hrozným požárem, spousty způsobené jdou do milionů, avšak podnikavý duch americký již znovu a znovu buduje na troskách. A jako údivem naplniti musí nás tato podnikavost lidu nešťastného, tak opět těšiti se můžeme, že vždy najde se ruka pomocná, šlechtná, obratná a záchranná, jeť ruka to odvážného muže, ruka hasiče, jež mnohdy divy činíc nad jiné činy udatenství koná, činy udatenství lepšího, nežli ono na bojišti. Tak ukázalo se i v Baltimore, ba ukázalo se ještě více. Ukázalo se pokud soustavně pěstěná páže sokola prospívá, pokud duch jeho statečnosti se honosí, ukázalo se v životě praktickém, na sokolu new-yorském, na br. Šimovi. Hoch náš, bez lichocení, dokázal, co dokážou všichni ti, již dnes v řadách jsou hasičských těch kterých měst a patří, aneb patřivali k nám.

“Borec”, orgán župy Fuegner-Tyrš, v odpovědi na náš článek “Dr. Iška o Sokolstvu” diví se velice, že “vidíme spásu našeho žactva jenom v mrtvém tělocviku” — na jiném místě opět v odpovědi br. Buňatovi horuje takto: “By jsme co Čech, to sokol, společně, bratrsky pro ideu národní pracovali, by tato idea národní a sokolská ve všech vrstvách lidu českého se ujmula, by stálo zde mohutné těleso rozšířené po celých Spoj. Státech, jehož hlavním činitelem by byl tělocvik a národní uvědomění.” Co si z toho máme vybrati? Nám se diví, že vidíme spásu mládeže v mrtvém tělocviku a na jiném místě mluví o mohutném tělese, jehož hlavním činitelem byl by tělocvik. Kdyby redaktor “Borce” dovedl psáti oběma rukama, měli bychom ho v podezření, že jeho pravice neví, co píše levice.

Jak jsme v minulém čísle “Sokola” se dočetli v redakční poznámce, stěžují si někteří naši cvičitelové na hru zvanou “házenou do koše”, poněvač prý hra ta pošinuje tělocvik do pozadí. Dle našeho náhledu cvičitel, který si na hru stěžuje, dává sobě velmi špatné vysvědčení. Žádná mládež nedovede pěstovati hry s takovým nadšením a zápalem, jako mládež americká — a žádná nejeví takovou nechuť k tělocviku nářad'ovému, jako opět mládež zrozená a vychovaná v tomto svobodném ovzduší. Volný duch její vzpouzí se tomu, státi půl hodiny trpělivě u některého nářadí, a následovati příkladu cvičitele — neděláti nic jiného než co on ukáže — a přece jen tělocvik na nářadí jest na vyšších školách systematicky prováděn a ta nejoblíbenější hra není s to, aby rozvrh cvičební pošinula do pozadí. Co jest toho příčinou? Nic jiného než to, že žactvo ví, že cvičitel má pro každý odbor určený čas a neodvází se od něho žádati, aby p'stoval tu neb onu hru na úkor cviků na nářadí. Naopak, čím vášnivější hráč, tím bedlivěji cvičí na nářadí, neboť ví, že určitý počet cviků proveden býti musí a ví též, že kdyby nepozorností cvičení protáhl, že ubere tak času hrám. Kdyby naši

sokolští cvičitelé dovedli si tak cvičební hodiny rozdělit, aby vše mělo svůj vyměřený čas, a pravidlo to přísně prováděli, nemusili by si nikdy stěžovati na anarchii, kterou jim ve cvičírně způsobí často nevinná hra.

Víte, jak vítá matka ztraceného syna? Víte, jak působí na vás a srdce vaše, když někdy dobrý, ba nejlepší přítel váš, s nimž jste se pohněvali přijde a uchopí se podané vámi pravice, aby znovu přátelské styky s vámi navázal? A tak je nám dnes, ba ještě lépe. V kruh náš znovu vrací se bratr, přichází, aby silou svou a prací osvědčenou, postavil se v šik mohutné naší jednoty, které v samých začátcích byl činovníkem jedním z nejlepších. Od 1. dubna t. r. sbor “Slovanská Lípa” v Chicagu, Ill., podle usnesení svého bude v řadách našich. Na kolik znamená to pro N. J. S., neboť ve sboru se vrátivším k nám nalezá se celá řada těch, kdož ve službách věci naší sešedivěli, a řada činovníků, jichž v dobách posledních na sletech našich tak jsme postrádali. Jestli kdy rádi psali jsme, tož děje se tak s řádky těmito. A jako vítáme každou posilu řad našich, tak spolu se “Slovanskou Lípou” vítáme nové sbory v Lorain, O., v Edwardsville, Ill., v kruh náš i přejeme si, aby činnosti zdatné ovoce všichni vykázati jsme mohli na sletu u příležitosti výstavy světové v St. Louis, Mo. Naprej!

“Snaha Vaše jest sice chvályhodna, ale marna. Co jest Vám platno, poukazovati na všeliké nešvary v našem životě — když list Váš vychází jen jednou za měsíc a ostatní tisk, který by mohl ve směru tom nejvíce vykonati, zůstává při tom jen klidným divákem?” Tak nám píše horlivý národovec, který už dávno vzdal se veškeré činnosti, poněvač jak sám na konci dopisu svého praví, “ty veškeré naše české věci nejsou opravdu nic jiného, nežli komedií a kšeftem”. My pocífovali totéž, když brali jsme na se tento obtížný úkol — my věděli, že list náš, osamocený, pouze jednou měsíčně vycházející, nebude s to mnoho vykonati, když nebude mu ku pomoci státi naše Sokolstvo. Ale na toto my nejvíce spooleháme. Pravíme na jiném místě, “že máme za sebou čtvrtstoletí zvuchých hesel a všedních frází” — nyní že nastati musí doba skutků. Sokolstvo vedle svého poslání — šířiti poznání důležitosti výchovy tělesné — musí státi se neunavným pracovníkem, aby české věci přestaly býti komedií, klamem a kšeftem. V každém větším městě máme sbor sokolský — kdyby každý člen přiložil ruku k dílu a ve svém nejbližším okolí snažil se o vymýtní toho škodlivého bejli, na které orgán náš časem neohroženě poukáže, jsme jisti, že snaha naše marnou nezůstane. Zůstanou-li ale sokolové jen klidnými diváky a tak připustí, aby orgán jejich v této snaze své zůstával osamoceným, pak se věru diviti budeme, proč tolik peněz má býti vydáváno ročně na zdokonalování listu.

Pokud budou listy katolické a jiné pouze nadávky nejhrubšího zrna, slov, za něž každý slušnější člověk by se styděl, používati ve sloupcích svých a hanobiti každou snahu volnější, živlu svobodomyšlného, potud žádný člověk soudný uvěřiti nemůže a neuvěří, že sna-

ha jejich o nějakou práci společnou Čechův a tím méně Slovanů může být upřímnou. V Čechách založili spolky "lidové", spolky katolicky "sokolské" a jiné a tisk různého druhu, jen aby neztratili vlivu na ten ubohý, prostý lid, jemuž jest náboženství a církev svatou. A co zde, zde následovali "bratři" svých tímže směrem, tentýž nadávkový pořídili si slovník, založili rytířské, veteránské, sokolské a spolky kadetů, jak toho právě móda vyžadovala a psali naivní články s pomocí boží o všech časových otázkách, zabarveně a lživě, že mnohdy jste se tázali, jak může někdo se svým svědomím srovnati takovou a podobnou nepravdu. U nich však svědomí jest věcí vedlejší, hlavní je, že ovečky budou chráněny před otravou různých nových směrů a před věčným ohněm zatracením, který stihne každého stoupence kacířských učen. Tak píše i "Sokolský Zpravodaj na Českém Západu" v Plzni, snaže se otevřítí oči těm, kdož dnes ještě v nějakou práci klerikálův věří a upřímnost jejich snažení. A u nás měli bychom sednout na vějičku? Dokud poměry v tisku katolickém se nezmění, slovník nadávkový se neodloží a tak aspoň trochu dobré vůle skutečné se neukáže, neuvěříme a uvěřiti nemůžeme.

Pozorujeme-li naše ženy a dívky, žijící ve velkých městech, nebudeme se diviti tomu, že statná, zdravím kypící žena neb dívka jest v naší městské společnosti takovou vzácností. Nemáme v úmyslu zmiňovati se o tom, jakou řadu obětí vyžádá si mezi ženami kletá městská móda — chceme promluvit jen o tom, jak neblahá zchoulostivost, někdy lenost, pouhý zvyk neb nevědomost to jest, co má na tělesný stav žen a dívek tak zhoubný vliv. Má-li některá vykonati cestu — třeba jen několik čtverců — ani ve snu jí nenapadne, aby šla pěšky. To tak — když kára jede přímo vedle domu a může ji dopravit až na místo. Avšak i to bychom jim časem odpustili — mají třeba málo času na zbyť a jedná se jim o rychlou dopravu. Ale pozorujeme je často, když někde musí přesešati na jinou káru, která vydrží na rohu trpělivě čekati, nežli se některá ta archa objeví. A kdyby měla domů jen krátký kousek cesty — aby místo čekání často v tuhé zimě vykonala ten kousek pěšky — co vám to napadá? vždyť má přesešací lístek, má ho snad zahodit? Raději vydává své zdraví v nebezpečí, když musí často za sichravé povětrnosti státi venku, nežli aby rychlou chůzí domů krev žilami svými poněkud rozproudila, trochu nového života do celého systému vlila! A když často 15 neb 20 minut celá zkrhlá čeká a podaří se jí vtěsnati se do přeplněné káry, kde dýchá do sebe výpary otrávený vzduch, není divu, že jí pak "z té cesty bolí hlava", "že je celá nemocná" a "potom ještě jí jeden blázen radil", stěžuje si, "aby na místo čekání šla pěšky". Jak mohou ženy pečovati o zdraví svých dětí, když nedovedou ani pečovati o zdraví své? V našich školách učí se nyní již všemu možnému, hudbě, šití, vaření, ale na to nejdůležitější, hygienu, až posud vzpomenu to nebylo.

Americká biblická společnost, která vydává bible a jiné náboženské knihy ve všech možných i nemožných jazycích, pečujíc tak o šíření protestantismu v těch

kruzích, kde toho třeba, tedy u divochů, národů nevzdělaných a lidí nevěrou, aneb jinou vírou nasáklých, vydržuje si zvláštní jednatele, kteří od domu k domu a jinde bible "petluji" a prodávají. Do toho konečně nám by nic nebylo, avšak máme dnes na zřeteli něco jiného. Jako obyčejně u nás Čechů snadno se zapomíná, a tu malé připomenutí někdy neškodí. Jak tomu dlouho co pověstné "České Bratrstvo" vyslalo ze Cedar Rapids, Ia., leták plný lží a hanebného obviňování všech živlů našich svobodomyšlných, křičíc ku všem věrám, aby působily hlavně mezi těmi neznabohy českými, jinak že se tito ubožáci ještě povraždí vlivem nevěreckých "svůdců" svých. Již tehdy byli jsme toho náhledu a s námi mnozí jiní, že za celé to zostouzení vlastního lidu svého před tváří ciziny oni pachatelé, aneb aspoň jeden z nich byli zaplacení a dnes můžeme to konstatovati faktum, že nejen tehdy, ale až dosud původce letáku dostává za "bohumilou" práci a "působnost" mezi nevěrci toho města, kde letáky ty světlo světa spatřily padesáte dolarů měsíčně za prodej bibli a leckdy ještě nějaký ten dolar zvlášť od těch bohatších Američanů, když dovede se jen pochlubit, že v samém "pařeníšti nevěry kol Č. S. P. S. síně" prodalo to individuum čtyři bible. Leckdo kdysi tvrdil a mnozí by málem již uvěřili, že pachatel letáku, když psal, že zjevil se mu sv. Pavel a p., že musí mít nejméně o kolečko více, avšak z toho právě, co jsme tu uvedli, vysvitá, že chlapík jako vždy všemi mastmi mazaný, staral se letáky jen o své vlastní a pohodlné zaopatření na účet těch, jimž krajany své vyličil co nejhůře, aby dostal tolik a tolik missijních dolarcův. Jak pěkné, jenže si musí člověk hned odplivnout.

Jak nevďečným jsme lidem, jak snadno zapomínáme, dokazuje nejlépe dosavadní výsledek sbírky na pomník Karlu Jonášovi v Racine, Wis. Pokud nás se týče, víme o jiném uctění památky muže, jakým byl Karel Jonáš, avšak o tom dnes mluvit, kdy pouze o kus kamene se jedná, bylo by zpozdilým. Však faktem jest a nezvratným, že pomník, když již býti má, měl dávno státi, potřebný obnos dávno měl býti sehnán. Tolik nás tu v zemi této v tolika malých i velkých osadách, o jichž povznesení a jméno dobré Jonáš tak horoucně vždy usiloval a my nejsme s to sehnati pár dolarů na uctění památky muže, který kdyby ničeho jiného byl nedokázal, nežli, že napsal nám těch několik kněh učebních jazyka anglického, nám tu nejpotřebnějšího, již dokázal tím přemnoho. Mnohý našinec jen z knih těchto naučil se jazyku anglickému a dnes Jonáš přímo za to povinnován jest a vždy, bude, třeba si myslel, že za knihu pár těch centů si zaplatil. A co vše vykonal Jonáš jako jeden z prvních harcovníků novinářství českého v Americe? Co jako vůdce české demokracie a co jako učitel a rádce v životě našem spolkovém, životě opravdu národním, jsa vždy přízniv myslénce naší sokolské, jakž nejdříve smele a upřímně byl osvědčil. Není-li zrovna hanbou největší, že právě ti, kdož nejvíce mu vděčí, ti jimž svědomitým byl nestorem, jimž cestu ukázal tam kde dnes jsou, málo, ba skoro nic nečiní, aby ten lid náš k trochu vděku aspoň nabádali, když již sami loktem do kapes nemohou a nechť. Ať postaví se pomník Jonášův

zde, či onde, v Racině, aneb na "Národním" v Chicagu vše jedno, ale není a nemůže být jedno člověku pomýšlení, že dnes jako nevďěčně zachoval se lid náš k Jonášovi, bude zítra stejně nevďěčným oproti všem těm, kdož třeba sebepoctivěji a upřímněji pracovali vždy a všude na povznesení jména českého, vlastních obětí na zdraví a statech nelitující.

Minulou neděli dokonil životní pouť svou dávnoletý člen Plz. Sokola, Fr. Solivar. Pohřeb upřímného bratra našeho odbýván byl ve středu, dne 9. t. m. — Budiž zachována čestná památka jemu!

Jest ku podivu, že ještě tak mnohý může věřit jakékoliv snaze klerikálů, ať již zde v té nové vlasti naší, aneb doma za mořem. Tak jestli vám malují v době nejnovější slovanskou straku na vrbě a chtějí vás pání chytit na st. louiskou vějičku, již zovou slovanský sjezd, jak můžete upřímnosti jejich věřit, když hned v zápětí mluví se v programu o jakés federaci a p. A co si vlastně od takového sjezdu slovanského pání slibují, jaké očekávají od něho praktické výsledky? Či opravdu si myslí, že jsme tak na hlavu padlí a nepozorujeme znovu a znovu vlastní tkanivo toho pěkného závoje, kterým má se zakrýti jakýkoli možný úspěch Sokolstva, jež hotoví se u příležitosti výstavy světové k sletu v St. Louis, Mo. Ten slet a slet svobodomyšlných celé Ameriky, jehož i my se účastníme jako N. J. S., sjezd Č. S. P. S., jsou ta místa, která svrbí a proto stůj co stůj pořídit se musí něco jiného, den a sjezd docela "extra" slovanský. Či není pánům dne českého dosti, nebylo by záhodno, abychom u příležitosti té, jak své doby v Chicagu, jsme se ukázali? Raději jeden den skvostný a před tváří ciziny úspěšný, nežli dnů více, celkem bezvýznamných. Poslední dobou značně se rozmnožily výpady z tábora věřících a katolíků zvláště na Sokolstvo a mnohé ty zprávy ve známých listech svědčí tomu, jak si je tato strana vědoma, odkud u nás ji hrozí největší pohroma, proto asi také veškeré listy česko-americké dostaly slavné pozvání ku sjezdu slovanskému a program, jen ne list náš. Pochopujete? Zaznamenáváme tento fakt s radostí, poněvadž čím více pánům Sokolstvo se nelíbí, tím lepší se mu dává vysvědčení, že zdatně plní svůj úkol, vedouc českého člověka k opravdovému myšlení, poučení, vyspělosti duševní i tělesné, k nenávidění bezmyšlenkovitého autoritářství, licoměrnictví a ramenářství, jež postavilo na místo pravdy jezovitské, pletichářské panstvo, jež ve jménu kříže, tolik páse bezpráví, snaží se o strašnou jednostranost, zalepování očí, aby jen lid kolem shromážděný neviděl, že to, co se mu podává, není víra, nýbrž světské plány vlády-čtivého kněžstva bez rozdílu.

Válka! Jak hrozné již pomýšlení, co vše slovo to znamená. Vždyť člověk poněkud jen cituplný — člověk pak pokročilého století nynějšího zvláště, jen s politováním odvrátit se musí od těch, již ještě dnes barbarství, násilí, krveprolití lidí nevinných, děsné zkoušky sirot pozůstalých až do moru a všech jiných hrůz válečných, zovou ctí národní. Jaký to paskvil na lid-skost, jak hrozné jsou ty jatky lidské. Kdo jednou

jich viděl, anebo kdo viděl je zobrazeny na plátně velikého malíře ruského Vereščagina, ten jen lituje dnes jak ten lid ruský, tak japonský, že utkal se v boj a lid japonský tím více, že přímo zákeřnický vrhl se na svého staršího souseda proti všem pravidlům mezinárodním. Válku ani neopovědět a za tmy noční vrhnouti se na nic netušící lid, tomu možné říká se v Americe "chytrost", ale u soudných lidí vzbudí jen opovržení.

Jestli naše sympatie jdou s lidem ruským dojista není divu, pravíme tu lidem ruským, nikoliv vládou ruskou a divíme se jen, že podařiti se mohlo opět šachru Anglie na dalekém Západě japonským poštvaťi lid, jenž u vzdělání svém a pokroku nové doby tak značných poměrně dosáhl úspěchů, aby vrhl se na obra ruského, obra křesťanského. Podle toho musí to s tím křesťanstvím Anglie vypadati náramně "šoufl", když k vůli zájmům obchodním a tedy ziskovým chce krveprolití křesťanů o vlastním pokroku jejím ani nemluvě. Byla to Anglie, která z týchž pohnutek své doby zatarasila Rusi cestu Dardanelly, zastavila ji ve svatém její boji na osvobození křesťanů slovanských na Balkáně proti sverpému Turku, křížic zájmy Rusů v Persii a Tibetu, byla to Anglie, která vyhladila dvě malé republiky lidu křesťanů, Búrů v Africe a byla to vždy a všude, až hanebně kupčící Anglie, jež překázela se znamením kříže na čele svém, vývinu a samostatnosti národů asijských vůbec. Proto to přátelství Anglie s Japonskem nemusí být zrovna tak moc upřímné a jestli si je Japonsko slibem nějakým koupilo, ukáže dojista blízká budoucnost. A nyní k nám a k vládě naší. Vyjímá se to věru pěkně, když veliká republika Spojených Států, opojena vítězstvím a rozbitím tolika a tolika španělských "škopků", jimž lodě se nadávalo, stále jen hovoří o rozmnožení loďstva svého válečného a strká si nos do každé kaše, kterou nadrobila Anglie, ta kupčící Anglie, jež kdyby mohla na Strýčku Samu ráda. by si smlsla, kdyby mohla, všechnen průmysl náš by ovládati chtěla, všechnen náš obchod a veškeré styky s cizinou navázané a sice táž Anglie, od jejíž závislosti otcové této republiky krví a statky si pomohli, táž Anglie, která v zápasu našem Severu proti Jihu čekala jen jako kočka na příležitost, aby ve vhodné chvíli zasadila Severu ránu do zad, kdyby jen byl Jih vítěz. A kdo medle stál tu, a bděl nad touto chytristikou Anglie, kdo dával na ni pozor, řka, že v boj náš se nikdo místiti nesmí, bylo to loďstvo ruské u břehův našich na stráž stojící. A dále, kdo v otázce Alasky učinil nám ústupky, kdo vždy nesl sympatie lidu našemu vstříc v dobách dobrých i zlých? Byli to opět Rusové. Proto jest ta americká vděčnost náramně divného rázu, když lid americký dnes může sympatisovati více s Japonci a vláda naše též, jako svědčí jen o neznalosti poměrů, když stále se jen řve do světa o ruském barbarství, nevzdělání a civilisaci Japonců. Může se dnes Anglie — dnes pravíme — Amerika i s Japonskem vykáhati literaturou, jakou honosí se lid ruský, může některá z těch zemí vykáhati pokroky tak značné jako v lékařství a jiných oborech vědy, jako lid ruský, ten lid, jenž otevřítí chtěl jednu z nejlepších cest civilisace celému světu bez výminky dráhou sibiřskou, svým nákladem, svým důmyslem ducha a svými mozoly.

SOKOL AMERICKÝ

ČASOPIS NÁRODNÍ JEDNOTY SOKOLSKÉ VE SPOJ. STÁTECH

Published monthly by the NATIONAL PRINTING & PUB. CO.,
566 W. 18th St. Chicago, Illinois

Official Paper of the United Bohemian Gymnastic Associations.

Vychází 15. každého měsíce v Chicago, Illinois

Pořadatelé:

Editors:

Dr. J. RUDIŠ - JIČÍNSKÝ, Cedar Rapids, Iowa
Části přírodovědecké, zdravotní, atd.
JOSEF ČERMÁK, 1562 W. 16th St., Chicago, Ill. . Části pověsťné
A. HALLER, 818 So. Ashland Av., Chicago, Ill. . Části technické

Veškeré dopisy pro "Sokola Amerického" buďtež zasílány hlavněmu pořadateli:
Dr. J. RUDIŠ - JIČÍNSKÝ, Cedar Rapids, Iowa

SUBSCRIPTION - - - - - 75 cents per year
Předplatné 75 centů ročně - - - - - Do Čech \$1.00

Kdo z Evropy zasílá předplatné mezinárodní poštovní poukázkou, sděl tak rovněž i výpravčímu listu našeho, aneb jednateři V. V. Předplatné, jakož i oznámky do listu přijímá jednatel Výkonného Výboru N. J. S., aneb ustanovení jednateřské zeldělní.

JAN ČERNÝ, 437 E. 71st St., New York City, jednatel Výkonného Výboru

Redakce zodpovídá pouze za své vlastní práce. Příspěvky a dopisy do listu, články, ilustrace, návrhy k těmto a jiné musí být v rukou hlavního pořadatele do 1. dne měsíce, v němž mají být uveřejněny a to ještě s výhradou, že práce pilnější a důležitější vždy mají přednost. Rukopisy se nevrací a neschovávají delší, nežli od čísla k číslu.

Přestěhování oznámí výpravčímu každý přesídlivší se sokol sám, a sice možno-li do posledního toho kterého měsíce, s podotknutím, ku kterému sboru náleží. Nové odstoupení a vyloučení členy oznamuje tajemník aneb účetní sborů výpravčímu každý měsíc.

Tiskárna a výpravčí listu:

NÁRODNÍ TISKÁRNA, 566 W. 18th Street, CHICAGO, ILL

Tajné či patentní léky.

II.

Dnes chceme poukázat na okolnost zvláště důležitou a sice, že tak mnozí prohibičáci rádi si ty živle přistěhovalecké půjčí kde jen mohou, zapomínajíce při tom na sebe nejvíce. Jsme ovšem rozhodně pro žití střídme a v otázce pití zvláště, avšak jak směšným jeviti se musí ten či onen mravokárce, prohibičák od kosti, když nám směje se a diví se, že pijeme to či ono, a sám pouze se "léčí" a jak léčí, lékem patentním, který po případě obsahuje více čistého alkoholu v menší skleničce, nežli celá sklenice piva. Tak Bernard Macfadden praví: "Upozorňujeme reformátory střídmosti země naší na to hrozné faktum, že osvěžující vlastnosti téměř všech patentních léků pochází od alkoholu, líhu, který obsahují. Mnohé pak obsahují více líhu, nežli whiskey".

Tak na příklad lučebním rozbořením patentního léku "Pevuna" věc tato nad veškeru pochybnost dokázána jest a o kolika jiných podobných krámech dalo by se říci totéž. Přípravky ty tajné jsou ovšem bezcenné a jako léky mohou býti v mnohých případech jen škodlivé, ba zcela záhubné. Jak pěkně se tu vyjímá ten mravokárce a prohibičák, který kárá vás a sám — léčí

se "Pevunou". Známe mnoho našinců, jimž prý na světě nepomohlo nic jiného ku zdraví, nežli právě tento humbuk. Není-li to k smíchu, kdyby náhodou věc sama nebyla rázu vážnějšího. "Pevuna" pomohla otci, pomohla matce a tedy dá se jednoduše také dětem. Líh a děti, pochopujete ono hrozné nebezpečí, pochopujete proč některé děti zblbnou, proč jsou z nich tělesní i duševní mrzáci. A kdo tu vinen? A takovýchto "léků" celá spousta jest v trhu, ba co díme, humbuk ten po leta již s lidem našim se provádí, beztréstně provádí.

A humbuk zůstane humbukem, třeba ob čas zaplátován byl nějakým tím příspěvkem na účel náramné moc "národní", příspěvkem, který vyjímá se vedle onoho chudého a poctivého dělníka asi tak, jako dar nevěstky, jež nalákati chce si "příznivců". Však k věci, jen poslyšte, co píše bývalý cestující jednatel "Pevuna Manufacturing Co.":

"Kdosi prál, že hlupci denně se rodí. Po přečtení tohoto článku však řeknete, že hloupí rodí se každé vteřiny. Každý dojista se pamatuje na majitele cirku P. T. Barnuma, a veliké, báječné úspěchy, jichž docílil. Jeho rčením bylo, že ten "americký lid rád se dá ohumbukovat". Jest pravdou to v mnohém smyslu, a dojista nikdo lépe to neví, nežli ten člověk, který za pár grošů Martmanových pomáhá prodávat břechku zvanou Pevuna. Abraham Lincoln kdysi prál, že: "Můžete obalamutit všechny lidi v jistou dobu, a jistě lidi každé doby, avšak nemůžete obalamutit všechny lidi v každou dobu". To týká se Pevuny, tak jako se hodí na prasklou "Turf Exchange", aneb každý jiný obrovský podvod, neboť když kdokoliv si může namíchat břechku obsahující bezvonný líh, trochu koření, vody, a obarví ji přepáleným cukrem, dav tomu pak nějaké bláznivé jméno, znamenající asi tolik, jako celá ta směs má vlastností, a prodává to potom vám aneb někomu jinému za dollar láhev, tož dá se očekávat, že dno jednou vypadnouti musí, tak jako se stalo s jiným humbukem "Octová hořká" zvaným. Čili, že se džbánem se chodí tak dlouho pro vodu, až se ucho utrhne. Nikdo kdo čte nějaké noviny, nemohl by říci, že tu i onde nečetl nějaká doporučení této bezcenné tekutiny, doporučení, v nichž se o divotvorných vyléčeních vypráví. Vy, kdož nemůžete nahlédnout do celé té mašinerie nějaké té úřadovny vyrabitele patentních léků, máte za to, že vše co vidíte jest pravdivé. Avšak to byste se šeredně klamali. Pravda, to či ono dosvědčení, aneb doporučení jest podepsáno osobou, o které společnost Pevuny vypráví, že byla uzdravena, avšak kdyby jste mohli se podívat na rukopis aneb dopis oné osoby, shledali byste obyčejně, že podpis a vlastní část dopisu psány jsou jinou rukou. Tvrdím tak s určitostí, neboť vím co vím, sámtež zaopatřil jsem na sta takových dosvědčení, a ani v jednom jediném případě ten "vyléčený" nenapsal mně více, nežli svůj podpis. Bylo mi nařízeno, abych psal takováto dosvědčení co "nejsilněji" a dělal jsem to za tučet fotografií, které každý ten podepsaný od nás dostal zdarma, tím chuděra se těše, že snad to bude dobré a ta meducína, že když neprospěje škoditi nemůže. První takové dosvědčení, které jsem pro společnost Pevuny napsal, bylo u jistého farméra v Minnesotě, roku 1894. Povídal mi, že on i žena jeho vyléčení byli od "kataru". A jako na důkaz, co viděl jsem prázdných láhví po Pevuně

kdes u stáje pohozených, inu div se člověku neudělalo špatně, sedmdesáte čtyry láhve, a rodina ta, div divoucí, ještě žije. Lékárník, který farméru tomu Pevunu prodával, usmál se jen, když jsem mu pověděl, že získal jsem odporučením a jaké. Povídal mi pak, že ten člověk jaktěživ katar neměl, ale za to měl vždy hodnou a častou žízeň. Tak píše G. F. O'Brien ve "Physical Culture", na stránce 531, sešit 6, svazek 10. a pokračuje, jak následuje:

"Roku 1895 jsem se dozvěděl, že jistý vynikající muž v Iowě byl vždy zvláště dobrým doporučovatelem Pevuny, a poněvadž prodej onoho lekvary v tom městě byl malý, rozhodl jsem se, že dostanu od něho nějaké to dosvědčení. Navštívil jsem proto prvního lékárníka i vyzvěděl, že dotyčný muž stěžuje si na katar. Vrátil jsem se ihned do hotelu a napsal jsem si hodně "silné" vysvědčení. Odebral jsem se k němu, vyprávěl mu o jeho vynikajícím postavení a vlivu v celém okolí, pošimral jsem jeho samolibost, jak to již bývá, vyprosil si jeho podobu, řka, že by měl doporučit to, co sám s takovým úspěchem užívá a měl jsem podpis jeho hned. Za šest měsíců na to ubohý ten muž zemřel. Společnost naše však uveřejňovala doporučení jeho ještě po několik let, až jsem sám náhodou na to přišel. Pevuna prodává se na káry za dol. 4,200, kára. Společnost kupuje líh na káry z Peorie, Ill. Koření kupují na sudy a voda ta tak mnoho nestojí. Unce přepalovaného cukru obarví celou bednu Pevuny. Tu tedy jest snadný výpočet: Vlastní cena té břčky jest as pět centů, láhev tři centy, nálepka a obal půl centu. Celkem tedy láhev stojí devět centů. Dvanácte láhví stojí jeden dollar a osm centů. K tomu připočteme bednu a trochu třísek k balení, což činí celkem za bednu Pevuny asi dollar a čtvrt. Prodává se však bedna za sedm dollarů, 600 takých do káry, za doll. 4,200, a odpočteme-li dol. 750, vlastního vydání za material, vyplývá tu čistého výtěžku dol. 3,450 na každé káře. To ovšem není ještě čistý výtěžek společnosti, jež zaměstnává as 150 děvčat a těm se musí ovšem platit". —

Pro dnešek zatím dosti. Na příště o věci té povíme si více, neboť jest věru již svrchovaný čas, aby aspoň naši, jimž list náš dobrým a svědomitým býti má rádcem, věděli co a jak, čeho se varovati a jak se zachovati, když je, aneb rodinu jejich nemoc navštíví. První jest povolati řádného a svědomitého lékaře a nikoliv brát či dát nějaký humbuk patentní . . .

(Pokračování.)

Proti proudu se těžko plove — víme to, ale nelekáme se. S proudem dovede plouti leklá ryba — nebo kus dřeva.

Z dějin magnetičnosti, elektřiny a elektrotechniky.

Během několika let posledních, kdy se ve vzdělávacích zemích začalo s úspěchy pracovati v těchto oborech, nikdo by se byl ani nenadál co vše jest možné a čeho se ještě dočkati můžeme v době nejkratší, jako výsledků práce těch, kdož byli před námi. A co těšíme

se těmito úspěchům, zdaliž nebylo by přímo nevděkem nevzpomenouti právě těch prvních pracovníků, již poznenáhlu a jistě jeden za druhým tu pravou cestu nám ukázali. Proto v minulém čísle pověděli jsme si, pokud místo dovolovalo, o začátcích, pokud magnetičnosti se týče, podotknuvše hlavně, že přitažlivost třeného jantaru znal první prý Thales z Mileta — 640 př. K. — byv jedním ze sedmi mudrců řeckých.

Jantar zvali Řekové elektron — přitažník —, a od tohoto jména právě přichází jméno elektřina vůbec. Z té doby ovšem máme ještě zprávy o různých kamelech, které prý přitahovaly různá tělíska a p., avšak zprávy tyto jsou nejasné a v mnohém si odporují. A tu nezbyvá nám, nežli poukázati na jednu věc, totiž, že starým musely býti známy ovšem úkazy elektrické v ovzduší, blesk a hrom, bouřky, jež zejména v Řecku i Itálii bývaly dosti časté a dosti silné, jako nyní. Ti "staří" však také znali světlo Eliášovo, neznajíce ovšem jeho podkladu. Povídá se o něm již v Cesarově válce afrikánské. A jak Večeř nám sděluje, Plinius považoval světlo to za hvězdy na moři a přikládal jim, vystupují-li jednotlivě, zhoubnou moc, ale ve větším počtu — ve dvojicích, — byly předzvěstím šťastné plavby. Ktésias, osobní lékař perského kdále Artaxerxa — asi 400 př. K. — vypravuje, že Indové zarážejí do země železné tyče, aby mračna, krupobití a blesky odvrátili. A my za doby nynější tolik si zakládáme na hromosvodu, ba zakládáme si i na mnoha jiných vymoženostech, jež máme za to, že vzaly původ s námi!

A tu opět musíme se vrátit i u věci té k těm ocopeným pohanům, Číňanům, již upotřebovali dlouhých přišpičatých holí bambusových za výše naznačeným účelem, ba i tolik se tvrdí, že za týmž účelem bylo postaveno celé množství vysokých špicí na chrámě Šalamounově a na starých ruských kostelích měli prý celou řadu řetězů a ladných špicí k témuž cíli. Tím ovšem nikterak nechceme tvrditi, že staří věděli toho tuze moc o elektřině vlastní, ale věděli již cosi co bylo v dobách pozdějších vodítkem různým učencům a badatelům. Jest ovšem pravda, že bádání to stálo mnoho práce, a mnohá odvětví přírodních věd, geologie, botanika, zoologie, fysika a chemie, přispívaly svojí hřívnou, ale teprve učiněn ten pravý krůček ku předu až po 2,000 letech, kdy bylo Gilbertovi souzeno státi se zakladatelem nauky o elektřině.

Wil. Gilbert — v Kolchestru 1540, zemřel 1603*) — studoval ve své domovině na školách v Oxfordě, pak Cambridgi, a vykonav mnohé cesty v cizině, vrátil se do Anglie a provozoval v Londýně praxi lékařskou. Byl to tedy lékař, jenž v odboru tomto první na cestu pravou nás uvedl, člen professe, která zvláště u nás v Americe, nedoznává toho uznání, jak po zásluze by měla, nedoznává totiž v oněch obětovných a opravdu vzdělaných kruzích. Vzdělaný lékař, jenž pilně a stále studuje na prospěch lidstva veškerého a ne pouze na obohacení vlastní své kapsy, jest právě, jenž vynikne a tak bylo i s Gilbertem. Jeho veliké vědomosti učinily záhy z něho věhlasného lékaře, tak že byl brzy i osobním lékařem královny Alžběty. Vlivem svého okolí

*) "Průvodce elektrotechnikou". Večeř. Část I. — "An International System of Electrotherapeutics". Bigelow-Massey.

nevysvětloval si, jakž bylo se dosud dělo, úkazy přírodní filosofování, nýbrž pokusy otazoval se přírody, a tak našel, že mimo jantar se třením zelektrisují také jiné hmoty, drahokamy, sklo, kalafuna atd. a ukázal také, že kovy třením neelektrisují se, ale že jsou od hmot elektrických přitahovány, jsou-li lehké a snadno pohyblivé. Stanovisko to, přesně vzato, nesprávné, lze ovšem omluviti neznalostí vlastností hmot vodivých a osamocujících a j. v. Neznám byl jak rozdíl skla a pryskyřice, neboli kladnou a zápornou elektřinou, jako elektrické odpuzování. Avšak na kolik ještě dnes neznámo nám a jaký vlastně malinký to krůček učinili jsme ku předu, povážíme-li, že ještě dosud ani vlastně nevíme co jest elektřina. My známe její pochod, my víme co vše koná, jak ji můžeme v některých oborech práce a působení upotřebiti, my víme jak ji vyvoditi, my můžeme i práci její odhadnouti a měřiti, my víme, že ji můžeme upotřebiti a při tom zatím zůstáváme, konajíce další pokusy a další výzkumy, jež ode dne ku dni se hromadí znalosti naše rozšiřující.

Avšak k věci. Gilbert pozoroval vliv vlhka na elektrické výjevy a věděl, že žhoucí hmoty a plameny nemohou býti elektrickými, i rozeznával zcela dobře elektřinu od magnetičnosti. Týž uvedl, že elektřina se budí pouze třením, že ji vlhký vzduch ničí, elektrické tělo mnohé věci přitahuje, kdežto magnet pouze ocel a železo. Byl to Gilbert rovněž, který zavedl pojmenování "elektrický" a přičiněním jeho pozornost jiných učenců obrácena byla na elektrické výjevy, jež pak více méně soustavněji sledovány jsou a vedly k poznání mnohých pravd. A přece v poznání pravd, poznání té velkolepé a všemocné přírody zdá se jakoby dnešní úžasná činnost lidská se soustřed'ovala spíše, nežli v horování něčemu neznámému, nepoznanému, něčemu, co tak mnozí chybně zovou bohem, nežli silou tvůrčí, silou nejdokonalejší, silou přírody. A čím člověk více tuto sílu sleduje a poznává, tím spíše k vlastní spěje dokonalosti.

Po Gilbertovi přišel Frakastro, Deskartes a jiní, již však záhy opustili cestu pokusů, tak šťastně nastoupnou, a spokojili se s ustanovením učených hypotéz. Až opět Otto Querike narozený v Děvině—1602—, obrátiv se ze studií práv k studiu matematiky, měřictví a mechaniky, nastoupil na cestu Gilbertovu a to šťastně. Vrátiv se z cest a jsa zaměstnán v oboru měřičském, vynikl a stal se starostou svého rodiště a tu také vykonal své proslulé pokusy. K větším pokusům o elektřině nedostávalo se mu potřebného a přiměřeného přístroje, aby docílil většího množství záhadné síly a proto dal se do práce a urobil si přístroj sám a sice takto:

Skleněnou kouli naplnil roztavenou sirou, a když vychladla, rozbil sklo. Do této sírové koule prorazil otvor, jím prostrčil osu, již podepřel stojanem a opatřil tak klikou. Když chtěl, aby se elektřina vyvodila, točil jednou rukou klikou, kdežto druhou položil na kouli a třením koule o ruku vyvodil elektřiny dosti. Maje nyní přístroj, jímž bylo lze vyvoditi větší množství elektřiny, pracoval dále a pozoroval. A hle, tu uviděl, že koule sírová jsouc uvedena způsobem označeným v činnosti, ve tmě svítila, vyznívajíc podivným praskotem. Dále vypožoroval, že lehké věci k třené

kouli jsou přitahovány a hned v zápětí odpuzovány. Nepoznal však, že příčinou tohoto výjevu jest stejná elektřina, aniž viděl elektrické jiskry.

(Pokračování.)

Sokolstvo a svobodomyslnost.

Sokolstvo, shromážděné ve sjezdu st.-louisském, přijalo radikální provolání, v němž hrdě hlásí se k zásadám ryzí svobodomyslnosti — ale celé to prohlášení nebude mít ani cenu papíru, na kterém bylo napsáno, nebudou-li za ním následovati skutky. Máme za sebou čtvrt století slavnostních řečí, skvostných hesel, otrápaných deklamací o bujarém jádru naší národnosti — začneme nově čtvrtstoletí skutky. "A jak?" tázal se nás jeden chicagský sokol, když jsme k němu takto po sjezdu mluvili, "máme snad zahájití tažení proti "věřícím"?" Nikoliv — nám hnuší se svobodomyslnost, která označuje se jenom spíláním, posmíváním se těm, kdož ve víře byli vychováni a posud věří — nám hnuší se taková svobodomyslnost, která poklesky udavši se ve straně věřící surově často pranýřuje a poklesky své opatrně zakrývá, neb omlouvá. Rozumný, vzdělaný svobodář nespílá, neposmívá se — u něho svobodomyslnost znamená něco více, nežli pouhé odpadnutí od víry — anebo jenom "od kostela". Vzdělaný svobodář má pro obhájení svého stanoviska vážnější důvody, nežli jsou stále tu a tam se opakující "vtipy" o "požehnaných bříchách" kněží anebo často až hnusné poznámky o kněžských kuchařkách. Takovými důvody se lid neosvojuje, nepovznáší, nevzdělává, důvody takovými lid jenom suroví. Promluvíme si o tom obšírněji v některém budoucím čísle — dnes chceme zatím naznačiti sokolstvu první krok, jaký učiniti by mělo — jaký učiniti musí, má-li prohlášeným zásadám zůstatí věrno. Na prvním místě jest zde svobodomyslný tisk, který by měl, ba musí míti v Sokolstvu nejvíce čtenářů. Netřeba jmenovati zde časopisy, zastávající zásady pravé svobodomyslnosti — jsou veřejnosti dostatečně známy — a Sokolstvo musí býti časopisů těchto hlavní oporou. Vedle časopisů jsou zde svobodomyslné spisy, které měly by míti mezi námi největšího rozšíření. Toť první krok, kterým Sokolstvo by mělo dáti na jevo, že věrno chce zůstatí zásadám, na sjezdu prohlášeným — a neučiní-li tak, nebudou-li za slovy následovati činy, jsme my první, kteří řekneme, že prohlášení sjezdové jest plané, bezvýznamné, nemající ceny papíru, na kterém bylo napsáno.

Tělocvik jen tenkrát má blahodárný vliv na mládež, je-li prováděn v ovzduší čistém, prostém zápachu a prachu. Vhodný to nápis na štít mnohých našich tělocvičen.

Jak pijeme a co pijeme.

Otázka tato jest věru choulostivá, že tomu tak, netřeba zvláště podotýkati, stačí u nás podívatí se na jedné straně na přímo fanatické výlevy různých prohibičáků, a na straně druhé na hrozné zlo pijanství a alkoholismu. Již v předěšlých státech poukázali jsme na důležitost žití střídmeho v každém ohledu a pokud pití se týče zvláště. Jako nesmyslné bylo by pít a pít celé spousty vody, aniž by potřeba toho kázala, tak opět záhubně působiti musí pítí jakéhokoliv jiného nápoje, lihovin pak zvláště. A tu opět staré platí pravidlo, abychom pili jen tehdy, když máme žízeň, pili pomalu a s chutí, nepili, když jsme uhrátí a nepili nápojů zkažených, vody znečištěné, aneb zárodky různých chorob obsahující.

Obyčejná, zdravá voda pitná má dobrý vliv na stav těla našeho. Je celé naší soustavě tělesné nezbytna a onemocněli bychom, kdyby jsme měli ji málo, anebo kdyby vůbec

nám byla odepřena. Voda, jeden ze živlů nejmocnějších, jest člověka sluhem nejoddanějším, ba i lékařem v mnohém případě nejspolehlivějším. Voda jest tedy nápojem nejdrazším. V těle lidském pak máme asi dvě třetiny celé váhy těla — vody. Kdybychom kterékoli vlákně tělesní horkem vody jeho pozbavili, učiníme je další práce neschopným, ba můžeme je zničit docela. Jemnost a pružnost vlákna ustoupí pak ihned vyschlosti, okorá a sotva jest k poznání. Ve všech tekutinách těla lidského voda hraje hlavní úlohu, tak v krvi, míze a p. Voda pomáhá spláchnout látky výživné ze žaludku dále a odstraňuje vše přebytečné a nepotřebné v různých orgánech. Orgány zaživací rozhodně tedy na vodu spolehati musí. Přijímáme vodu do těla spolu s pokrmy a nápoji, a dle toho jaké tyto jsou, a v jakém množství požitý, jeví se i výsledky ve zdraví našem. Plíce, kůže, ledviny a z jisté části i orgány zaživací ztrácí vody záhy a to poměrně nejvíce v chemickém procesu těla našeho. Tak mizí ji z orgánů zaživacích as 4 procenta, plíc 20 procent, pocením kůže 30 procent a močí ledvinami 46 procent. Jak víme v každém nápoji voda se nachází.

Po vodě máme tu mléko, jež však již jest potravinou a to zvláště důležitou. Ve svém složení jest to voda, ve které jsou mnohé látky rozpuštěny, jiné pak na př. tuk se v ní rozptýleny vznášejí. Látky poslední jsou příčinou, že barva mléka jest bílá a tekutina neprůhledná. V mléce kromě tuku obsažena jest sýrovina, cukr mléčný a soli nerostné. Jsou to látky dusíkaté i bezdusíkaté, a tyto jsou v mléce právě v takovém množství obsaženy, jakého ku správné výživě těla potřebí jest. K tomu i množství vody jest takové, jaké se tělu dodávati musí, takže mléko samo o sobě k úplné výživě těla lidského postačí. Není však každé mléko téhož složení, poněvadž na jeho jakost má značný vliv plemeno, píce a celý chov, stáří i způsob dojení dobytka. Mléko obsahuje tedy vše co tělu třeba a důležitost tu mléka mateřského u výživě a výchově dětí nejlépe se jeví.

A nyní dále. Pijeme též kávu a čaj. Černá káva vzbuzuje mozkovou činnost, zapuzuje pocity nevolnosti a nervlosti, neboť působí na nervy, jest však jed a rozčiluje u větším množství. V menší dávce podporuje zažívání a oběh krve. Tučné pokrmy snadněji se stráví a tu pití kávy po jídle starším osobám oběh pohlaví se odporučuje. Musí to být odvar slabý, neboť co mělo prospěti u větší míře požívání uskočí. Pamatujme si, že káva černá nehodí se mladým, plnokrevným lidem, kteří vína, aneb více lihovin požívají, těm, kdož trpí chorobami srdce a čivů, ženám slabé soustavy tělesné a zvláště ne dětem, kterým vůbec černá káva nepatří, jako lihoviny dávati se jim nesmí, leda dle předpisů lékařského jako lék v některých nemocích. Bílá káva jest důležitou součástí potravy lidské, neboť mlékem se nejen účinky odvaru kávového značně zmírní, ale káva stává se mnohem výživnější a hodí se nám i dětem s chlebem, aneb jiným pečivem. Naše kuchařinky, jestli si na ten trošek "cifindičky" potrpí, mají tedy jen dobře a teplá zda se, že i jazýček uvolňuje. Pak přijde na řadu čaj, jenž obsahuje podobné lučební součásti jako káva. Ona organická zásada narkotických účinků, jež u kávy jest kofein, jmenuje se tu čajovina čili thein. Čaj má větší ještě množství látek rozčilujících — čajovinu, éterický olej čili silici a trislovinu, která též na nervy působí. Čaj jest "národním nápojem" Číňanů a dokud se jej pilo více, nežli všeliké breberky bylo ruskému mužikovi lépe. Nápoj tento osvěží tělo značně, zejména pije-li se po větším tělesném aneb i duševním namáhání a mnohem lépe z ochablosti vzpružuje, nežli nápoje lihové, které z počátku lahodí, později však ničí a jest jen co litovati, že nepije se u nás více zejména u těch chudších, jimž lépe by posloužil, nežli všechny ty mizerné druhy laciných kofalek, jež nikterak nejsou k posile těla, ale žahubě jeho. To platí zrovna ale tak dobře o čaji se špatným rumem, arakem, aneb teplém nápoji se silnou lihovinou vůbec. Teplé nápoje, podobného druhu jsou ostatně velice záhubné, pakli pijeme je před vyjitím do mrazu na venek, čili jak se říká pro "zahřátí", takovéto zahřátí mnohemu se již nevy-

platilo, neboť nastuzení tím spíše se jeví zánětem průdušek, plíc, pohrudnice a p. Jest dokázáno, že ti, kdož žádných silných lihovin nepijí, déle žijí vůbec a stav jejich zdravotní jest mnohem lepší, nežli onen u těch lidí, kteří denně kořalkou sice zvolna, ale jistě se otravují. Dlužno však podotknouti, že jako při všem i při kávě a čaji musí se pravá míra zachovati. Nesmírným požíváním čaje působí se obtíže při dýchání, dostávají se závratě, tlukot srdce a třesení údů.

Dobrá čokoláda a kakao, již v pouhé vodě zavařená, poskytuje nápoj velmi sytící, tak že tvoří podstatnou součást potravy a jest jen s podivením, že my tak neradi ji zvykáme. Čokoláda jest i pro lidi slabých žaludků a slabé tělesné soustavy dobrým nápojem tělo posilujícím.

A nyní přikročíme k části nejdůležitější o lihovinách. Nápoje lihové účinkují dvojím způsobem. Prvně působí na soustavu krevní jako lék a soustavu zaživací, jsou-li mírně požívány, neboť povzbuzují větší chuť k jídlu a též podporují trávení. To se týká ovšem nápojů čistých, nikoliv nějakého fuslu, aneb líhu zvaného "wood-alkohol", který člověka i oslepit i otrávití dovede. Lihoviny účinkují na mozek ičivý a uvádí člověka v náladu veselou a bezstarostnou a to právě vlivem líhu. Týž sám jest látka bezdusíkatá, pouze z uhlíku vodíku a kyslíku složená, tělo tedy nevyživuje, nýbrž pouze životní teplo vzbuzuje. Lihoviny jsou: pivo, víno, mošt ovocný, medovina, koňak, rum, arak, slivovice, borovička, whiskey, brandy, rosolky a jiné likéry, pod různými novými i starými jmény. U nás nejvíce vypije se piva a pokud lid náš držeti se bude toho, nebude ani tak zle, kdežto kořalky a špatná, padělaná vína mnoho zla způsobiti mohou. Dobré pivo a čisté víno, s trochou dobré a čisté vody minerální lepší opět, nežli všeliké a v trhu se nalézající americké sodovky a jiné "vody", barvené různými jedy a vyráběné v olověných a jiných nečistých nádobách.

Kde však se u nás Čechův vzal, zejména na farmách ten zlovyk, kupovati si čistý alkohol a připravovati si z něho doma s přidáním trochu vody a cukru "lahodný" nápoj, který i někdy malým dětem jako neškodný se podává, toho pochopiti nemůžeme, zejména když následky téměř denně se jeví. A jest jen s podivením, že na tento zlovyk leta a leta starý dosud nikdo neopovážil se poukázati. Člověk to začne pít, někdy neví proč, z pouhé snad nudy a pak příležitosti a takovou příležitost vám tu poskytne každá lékárna, mimo každé hospody a již to jde od jedné k nule. Pochopujete? Ba na mou věru, že podle toho, kdo co pije, poznáte asi, co v něm je, řekne-li vám pivo a střidmě, můžete být jisti, že člověk to někdy desetkrát lepší, upřímnější a poctivější toho, kdo zjevně sice piva se ani nedotkne, ale za to doma lecjakou švindou má v zásobě a pije tajně, hlásaje světu všeliké ty zásady prohibičáků v kostele, aneb v "sunday school", ale k politování jest člověk a rodina jeho, jenž oddal se chlastu a nemírnému požívání silných lihovin, opijí se do nemoty, klesaje hloub a hloub, jako jistě zvířátko

Předcházíme příkladem.

První a hlavní podmínkou šťastného a spokojeného života jest zdraví. O tom zajisté nebude s námi vésti nikdo sporu. A první a hlavní podmínkou zdraví jest čistý, venkovský vzduch. Člověk může zachovávatí přísně veškerá pravidla zdravotní, může býti střídavým v jídle, pití, a jiných tělesných počitech, může tělo své cvičiti — nemá-li dostatek čistého vzduchu, zanedbává to nejhlavnější. Vzduch v té nejlépe provětrávané místnosti nevyrovná se vzduchu venkovskému — jmenovitě ne vzduchu v krásné přírodě. Krev, která, proběhnoucí celým tělem, vrací se do plíc, aby přebytečných, škodlivých látek se zbavila a přijala za ně kyslík, a tento opět do těla zanesla — to jest ten pravý život. Můžeme žiti delší dobu bez potravy, nápoje — ale nedosta-

tek kyslíku jest s to přestřihnouti nit života našeho v době velice krátké.

Poměry lidu pracujícího — jmenovitě ve velkých městech — ovšem nejsou takové, aby mohl si dopřát do sytosti toho životadárného daru přírody, ale přece jen mohl by těšiti se z něho více, nežli činí až doposud. Každému v době letní zbývá aspoň trochu času, aby obětovati mohl jej procházce s rodinou. Nevymlouvej se nikdo na tělesnou únavu — procházka ve volném vzduchu občerství a posílí tělo více, nežli ležíme-li v špatně provětrávané jizbě neb dokonce sedíme-li v dýmem a puchem naplněné veřejné místnosti.

V ohledu tom měli by sokolové naši předcházeti všude příkladem. Jmenovitě nedělní dobu měli by využítkovati co nejvíce a strávit se svými milými většinu dne venku — na čerstvém vzduchu — v přírodě.

Známe dosti otců, kteří stále nařikají, že "je u nich doktor jako doma", "že těm mladým pořád a pořád něco je" — ale na místo, aby ty ubohé maličké v neděli vzali a zavezli je z města do volné přírody, dali jim příležitost, aby aspoň občas naplnily plíce své zdravým, čistým vzduchem, raději sednou ke kartám, při nichž zabíjí těžce vydělaný groš, ale i své zdraví ničí a — ubohé děti musí buď seděti doma aneb povalovati se v zaprášených ulicích.

Sokolové mají za účel šířiti zdraví a sílu — starati se o to, aby lidstvo stávalo se silnějším tělesně — mělo by i v tomto ohledu ve svém nejbližším okolí konati záslužnou misionářskou práci.

Zaváděním tělocviku do škol, kde mládež jinak by byla odsouzena k celodenní tělesné nečinnosti, vyhovujeme jen zákonu přírody.

Žena a tělocvik.

Povídali jsme si minule s cvičitelem sboru našeho, že tu i onde ještě dnes setkáme se s předsudkem i u vlastních našich lidí proti ženskému tělocviku. Ano, stalo se nám často, že mnohá děvka utekla se k nám pro radu, jestli by jí tělocvik neškodil. Prohledl jsem si panenku a viděl, jak chuděrka jest stažena, tak že celý tvar hrudního koše změněn, viděl jsem na bledé lici její, jak trpí srdce její i játra šněrovačkou dolů stlačena, slezlina odsouzená tlakem ku špatnému vyměšování a žaludek jakoby krunýřem opatřený, řekl jsem jí tedy, že tělocvik pro ni tak jak jest byl by záhubným, avšak kdyby odhodlala šněrovačku, že ještě mnohé dalo by se napravit a prospět zdraví jejímu lépe, nežli celou spoustou všelikých "meducín". Děvče poslechlo a dnes bývalá chudokrevnost zmizela, léků nepotřebuje žádných a je zdravá, abychom tak děli, jako buk.

Pověděl jsem jí dle Steffala, že zdraví člověka jest nade vše, zdraví ženy pak zrovna tak potřebné, ne-li mnohem více, nežli zdraví muže i opakoval jsem jí krátce blahodárný vliv tělocviku na zdraví naše, upozorniv na činný sval, jenž tolik spotřebuje kyslíku, aby vydal ze sebe značné množství kyseliny uhličité. Tato zvýšená výměna obou plynů, vyprávěl jsem dále, nutí nás ku vydatnějšímu dýchání, již sešle, k pořádné práci nespůsobilé a namnoze škodné látky se z těla rychle a dokonale odstraňují a na místo těch se do našich ústrojů vpravují látky nové, k bujaré, přesné, vydatné a stále práci spůsobilé. Soustavná činnost svalů zvětšuje hmotu svalovou a odstraňuje nepohodlný a na mnoze škodný i nehezký tuk. To vše jsem jí pověděl a na důkaz dotyčná místa v článku Steffala ukázal, na to hlavní důraz klada, že kosti ženského těla, jako ony mužského, se svalstvem těsně souvisí, srostlé jsou a cvičením pravidelným a náležitým stávají se tlustšími, obléjšími, tužšími, hezčími a vůbec pevnějšími. Řekl jsem jí, že také krev se v těle cvičením zlepšuje i rozmnožuje, čímž mnohé nemoci se uvarujeme, co zatím mysl naše jasnější se stává, jest bystřej-

ší, odhodlanější a více pokrokovým snahám přístupnější. Mysl jasná u ženy, tělo pěkné, krásných svalů a jemných tvarů, se zdravou barvou ve tváři! Více říci jsem nemusel, dnes děvče cvičí a prospívá.

A nyní dále. Jestli vám někdo řekne, že "to komediantství se pro ženy nehodí, že vy když jste byly mladé, také do žádné Sokolny jste nechodily a přece jste tu a dost zdravý", tož prosím zapamatujte si nejprve tolik, že poměry a výchova nynější jsou zcela jiné, nežli byly před tolika a tolika lety, když vy jste ještě husy pásaly, stále na čistém dlíci vzduchu zdravého a čistého venkova českého. Mohly volně jste se proskočit, volně pohybovat. Kde však ta mládež naše, kde ty dívky naše v zemi této a ve větších městech mají příležitost si proskočit jako my měli? Kde tehdy různé byly požadavky výchovy jako dnes?

Podívejte se maminko jen na tu svou dceru, slečnu. Jestli pak za vaší doby moda tolik od vás požadovala? Jestli pak natáhla jste si vy, matko, někdy staré rukavice, aby lepá kůže na rukou vám v zimě nepopraskala při věšení prádla? Jestli pak vás někdy napadlo natáhnout si šněrovačku tak jako vaše dcera má i při praní, když vám pomáhá? Jestli pak bylo vám třeba nahrazovati si nějak nedostávající se červeň na zdravých vašich tvářích, jestli pak vy jste kdy byla každý druhý den u doktora a měla stále nějakou ženskou nemoc i když jste se provdala a byli jste tam v té ještě chaloupce české, víte pod tím vrškem, co jste se poprvé se starým poznali?

Jakobych vás matko vidět, jak na důkaz souhlasu pokyvujete hlavou, na niž tu a tam již mnohý šedivý jeví se vlas, důkaz mnohé starosti, mnohého strádání a zkoušky. A vídíte, to vaše děvče, zaprážené od rána do večera u "šundálů", ve škrobárně, ve mlýně, obchodě a písařně, papírně, aneb kde zrovna dnes "dělá", v místnosti uzavřené, plné prachu a špíny, při studeném "lunči" atd. potřebuje pohybu, potřebuje tělocviku, chcete-li ji míti zdravou, čilou, aneb jako lusk, na které mnohý mladík, přeje si dobrou a zdravou žinku, téměř oči by nechal. Víte, odkud se běře tolik rozvodů, proč tolik domácností jest nespokojených, proč tolik svárů a neštěstí, proč tolik nešťastných bezdětných manželství vůbec? Nezdravá žena, aneb nezdravý muž, buď nezdravý na těle, na duchu, aneb obojí.

Proto mějte dívky své k tělocviku, pošlete je k našim do sokolny a uhlídáte za poměrně kratičkou dobu, jaké radosti z nich míti budete.

Zkušený cvičitel ví, co třeba ženám a co dívkám různého stáří, pokud ta či ona cvičení se hodí vůbec a dojista nezapomene bráti vždy náležitěho zřetele ku soustavě tělesné té které nové žačky, vypěstlosti její, povaze atd. Stavět ženský tělocvik zcela na roveň s mužským bylo by chybou, s níž zejména tam se setkáváme, kde počalo se příliš rychle dařiti tělocviku ženskému. Nesmíme zapomenouti, že vlivem pochybené výchovy ženy a dívky jsou daleko slabší, citlivější, vznětlivější a tělo jejich, abychom tak děli, méně otužilé, jestli v mnohých případech otužilé vůbec. Práce, kterou mnohé dívky konají, myslíme ony ve městech, nejsou nikterak toho druhu, aby k nějakému otužení přispívaly, proto také nastuzení a nachlazení při sebe nepatrnější změně povětrí, slabounké ženy, a dívky a dívky, kdo ví jak stále v kožesínách zabalené, podle módy nastrojené, spíše vydány jsou, nežli v tuhé práci na venku za zimy a mrazu pracující muž, otužilý a poměrně méně ustrojen. Ten však chrání hlavně nohy, ty chová v teple a hlava ta již chladu spíše vzdoruje. Jak jinak ale u děvčat, žen a dítek, nohy musí vtěsnány býti do slabounkého střevíčku, jako z papíru a lýtka kryje jemná punčoška, stažená hodně těsným podvazkem, jen aby té krve co nejméně projiti mohlo k nohám v zimě nejchoulostivějším. Divíte se potom, že mnohé z vás chabého jste zdraví, že slábnete a i ku práci nejlehčí stáváte se neschopnými? Vy nasadíte si hrozitánský klobouk, těžký a tvarů, darmo mluvit a stěžujete stále na migrénu, aneb že vám vlasy padají, závojem nerozumným kazíte si zrak a těsným límcem na krku si ubližujete, kdežto

stálým nošením rukaviček kůži schoulostivíte a podpatkem vysokým celé postavě těla škodíte, zapomínajíce, že hygiena žádá, aby oděv náš byl přiměřen podnebí a ročnímu počasí, že nesmí tísňiti, překážeti pohybu, aneb dokonce mrzačiti, kriviti vzrůst, brániti výkonům útrobu atd. Inu, ovšem, jak jest kroj, tak se stroj a móda velká jest paní!

"Nač ale nám vše tohle zde povídáte", namítne snad mnohá z vás, jak to souvisí a souviseti může s tělocvikem? Inu, chceme dokázati vám nesprávnou výchovu všeobecnou, poukazující při tom na přílišné odstrkování vás a ubírání vám skutečného života, jež činí vás slabšími, méně schopnými u fyzické námaze, tak že tělocvik více potřebujete mužův, však tělocvik, který zcela vám by vyhovoval, tělesného vzdělání ženského, jež v souhlase by bylo se všemi různostmi organickými i fyzickými těla vašeho. Není ovšem těch růzností mnoho, avšak jsou chvíle, kdy vám třeba klidu, kdy tělocvik by mohl být na závalu, nežli ku prospěchu, a opět na druhé straně cvičení takové, aneb ono prospěti by mohlo páteři vaší nakřivené, aneb jinak zdraví vašemu.

Zdravá žena! Co důležitého v těchto dvou slovech, povážíme-li že ještě dnes u národů, ať již copárských, zpátečnických, pokrokových, moderních, vzdělaných i jiných, za nejsvětější povolání ženy považuje se mateřství. A když tomu tak, zdaliž ku zdravé ženě spíše bez obavy pohlížeti můžeme v hodině utrpení jejího, jež pak korunováno jest blahem matky nejkraší, zdaliž zdravá a různě práce schopná a žena vzdělaná, když ztratí druha svého, který až dosud o rodinu se staral, nepostará se o sebe a sirotky své lépe té, jež jen po celé žití manžela svého skuhrali dovedla, něčeho nečtouc, nevzdělávajíc se s duchem času, ani o nic se nepřičinujíc. Jasná mysl se zdravým tělem mnohé z vás prospěje v přítomnosti a v budoucnu často připomenete si dobré rady naší, jestli v čas půjdete, půjdete mezi nás a cvičící družky naše.

Jsem svobodář — ale dříve, nežli se táži bližního "co věříš", táži se: "jakým jsi člověkem?"

Letem z New Yorku do Chicaga.

Napsal A. Heida.

New York, — Philadelphia, — Chicago!

Tři kolosální města a tak markantně rozdílná! Nejen snad ve celkové rázovitosti, ve zvycích politických, úřady, zákony různé, různé poněti týchž—ale města ta jsou ohromně rozdílná v životě Čechů a speciálně sokolů. — Měl jsem příležitost býti několik roků v těchto městech a tím získal jsem jisté zkušenosti, které mne snad oprávnují k popsání oněch rozdílu hlavně se stanoviska sokolského.

New York — ten uzavřený New York! Tolik v sobě chová krásného! Bez odporu panuje zde spolkový život v pravém slova smyslu. Češi bydlí pohromadě, a hemží se kolem dvou národních stánků, které jsou udržovány a obstarávány s pílí mravenčí. — Je to "Sokolovna", kde se schází výkvět české společnosti new-yorské. Tam se každý baví svým spůsobem. Je zde postaráno o vše. Tělocvična, vedená schopným cvičitelem, je podnes chloubou všeho Sokolstva česko-amerického. V New Yorku neznají pohodlnost. Odtud ta příkladná pila v životě sokolském. A nebyli to začátečníci s akademickým vzděláním, kteří postavili Sokola na nynější stanovisko — prostí muži, však se skvělými ideály, muži, kteří osobní neshody dovedli vždy podřídit společnému prospěchu.

Pouze jediná věc ještě schází New Yorku, a to je, aby vykročil již z té čínské zdi Česťstvo new-yorské obkličující, a aby se pracovalo též na venek a sice tak intenzivně, aby i cizí něco věděli o práci vnitřní. Jak smutně se našinci v New Yorku starají o, abych tak řekl, své zahraniční zále-

žitosti — viz význam politika Čecha new-yorského. Ten dosud mnoho neznamena.

Philadelphie, skoro bys tam dohodil z New Yorku kamenem, a již zvyky zcela jiné. Ovšem zde by bylo těžké přirovnání snad se stanoviska národní práce, ale celkový dojem přece popíšu. Město úplně klidné — New Yorčan by myslel, že je někde na letním bytě — Chicagčan by se bál, že umře žízni. Však kdyby oba přišli a navštívili svatyni Čechů na Susquehanna Ave., tu by poznali, jak pod rouškou klidu to vře. A obvykle každý cizinec, který nezná poměrů, si odnáší z Philadelphie dojem nejméně ten, že se tam stále hádají. Ve Philadelphii je hodně dobrých pracovníků, na neštěstí si však nerozumí. Jeden bydlí od druhého na tisíce mil, a to snad je příčinou, že než se sejdou, mají na tisíce náhledů.

Sokolský život by tam utěšeně zkvétal, kdyby pro něho staří měli více pochopení. Pamatuji se, že jsem srazil na 25 cvičenců, slušné to procento z 80 členů. Cvičení nám ale zarazili úplně, poněvadž pan soused nemohl spát. — Dle všeho ale ruch sokolský ve Philadelphii ožívuje a oživne, poněvadž se tam usazuje dosti nových krajanů ze staré vlasti. Prál bych jim toho věru!

Chicago! To divoké Chicago! Americká Paříž, ne však z toho krásného stanoviska. Město flamendrů! (ne snad proto, že i moje maličkost se tam usadila.) Pardon, je zde též nadbytek vážných a usedlých krajanů, ale ti žijí se svým okolím v takové shodě, že se neubráníš myšlence, která ti vnucuje poznání, že se všim kolem sebe souhlasí, neb že se o nic nestarají, čili že je jim všechno vosk. — Sokolský život je zde poměrně chatrný. Jednot je takové množství, že je snad ani místní sokolici neznají. Nejplněnější jednotou je snad Plzeňský Sokol vedle Sokola Slávského a Dělnického. Je to ale zase smutnou ukázkou pochopení sokolské myšlenky. — Sbory tyto pracují skoro vedle sebe — mají tytéž zásady, ideály, co se týče spolkového života — v privátním a společenském životě jsou to lidé téhož kalibru, přece však se do jisté míry nenávidí! — Plzeňský Sokol je prý jednota aristokratů — bramborová šlechta, Slávský Sokol, to je ten pravý, poněvadž má červenou košili, a Dělnický, i kam s tou harfou, to jsou prý sami čerti anarchismem posedlí. — A takové poněti má, vlastně udržuje, jeden sbor o druhém. Faktem je, že všechny ty nesváry a veškeré to dělení a třídění dělá několik jednotlivců, kteří nemají na starosti ničeho více, nežli osobní hanobení. Rád tak sedávám pohromadě se členy všech tří sborů, a věru když posloucháš rozpravu jejich, tu zdá se, že všichni jednohlasně zavrhnou třídění, a jsou to hlavně cvičící členové, tedy jádro Sokolstva. — Jak krásným by musel býti ten život náš, kdyby skvostná tělocvična naše na Ashland ave. byla vždy naplněna členy všech těchto sborů. Co by pak jediný silný a zdravý sbor takový reprezentoval? Miti vlastní budovu, moderní zcela, a co hlavního, celou pouze ku vlastní potřebě! Takto každý ten sbor se škrtí v pronajmutých místnostech, je vydán na pospas managerům jich, a tak živoříme všichni životem nezdravým, který se ani životu nepodobá, a vše to k vůli nesokolským jednotlivcům.

Ať si každý vybere z toho co chce, ale nepředpojatý a rozumný člověk uzná pravdu mých slov, která míněna jsou dobře.

Měla by se zde mezi námi vyvolat nějaká akce, která by nás více sblížila a dala nám příležitost se poznati. Již pro vlastní dobro mělo by cvičící členstvo všech sborů zvláště o věc onu se více zajímati a nějakého činu se ujmouti.

Příští závody st. louiské vyvolaly jaksi větší činnost, a tu mělo by se právě této příležitosti využítovati.

Neškodilo by, kdybychom si často vzpomněli na to, že co se dost dobře vyjímalo na vesnici, náramně šeredně vyniká ve velkém, cizím městě.

“Borec” a ty ideály.

Čtenáři “Sokola Amerického” pamatují se jistě na náš článek, uveřejněný v 1. čísle “Sokola” tohoto ročníku, v němž posuzovali jsme přednášku dra Išky o “Sokolstvu”, a v níž zmínili jsme se též o řeči br. Buňaty. Pravili jsme mezi jiným toto: “Máme za to, ba pevně věříme, že tyto ‘ideály’ patří už jenom do parádních řečí, deklamací a příležitostných básní. Věříme, že kdyby bylo Sokolstvo americké odvrátilo zraků svých od těch ‘nedozírných výšin’, kde stále pátralo po těch ‘ideálech’; ohlédlo se kolem sebe zde na zemi a pečovalo o to, aby hlavní cíl, hlavní účel náš — tělocvik — dospěl k tomu stupni dokonalosti, aby veřejnost viděla v něm opravdovou část výchovy a ne pouhou zábavu, ne pouhé bezvýznamné umělkování — byli bychom dnes na tom lépe. My však stále básnili, stále deklamovali o ‘nadhvězdých cílech’ a při tom nám mizela půda pod nohama. . . . Byli jsme samý ideál, samé nadpozemské snahy a při tom místo ústavů tělocvičných stavěli jsme tančírny — deklamovali jsme o ‘nadpozemské dokonalosti’ a — pěstovali jsme tělocvik ve sklepích, kde ovzduší páchlo plísní”.

To jest tak jasné a srozumitelné, že každý člověk — aniž “by byl doktorem anebo redaktorem z řemesla” — musil seznati, co těmi slovy jest míněno, jen pořadatel “Borce” jim rozuměti nechce. My poukázali na to stále deklamováni o “vysokých ideálech”, o tom stálém “pohlížení do nedozírných výšin” — a pak na to, jak naše skutky srovnávaly se s tím nekonečným idealizováním. Či nechápe redakce “Borce”, že nám hrozně málo prospěje, na jevišti deklamovat o “těch výšinách” a při tom — svolávati mládež do cvičení v tmavých, vlhkých, nečistých cvičárnách, kde cvičenec na místo, aby plnil plice své čistým vzduchem, ssaje do sebe spíše zárodky choroby? Máme za to, že ze všech čtenářů “Sok. Am.” red. “Borce” byl jediným, který neporozuměl našim, zcela srozumitelně psaným slovům, jinak by nebyl s to napsati odpověď, která se v “Borci” vyskytla, a jejíž část tuto doslovně uvádíme: “Nejsme žádní doktoři ani redaktori ze řemesla”, píše “Borec”, “ale stran br. Buňaty o těch neuskutečněných ideálech v čes. am. sokolstvu dovolíme si též slovo promluvit. — Kdyby nebylo u nás ideálů, nebyly by založeny naše jednoty, nestávalo by též žádné župy Fugner-Tyršovy. Kdyby nebylo u nás ideálů, nebylo by nadšení a sebeobětavosti, dle toho by také nevycházel náš “Borec”.”

Br. pořadatel “Borce” nemusil ani zvlášť podotýkat, že není žádným doktorem ani redaktorem — k tomu náhledu přijde čtenář i bez té poznámky, jakmile si jen přečte ostatní. Připusťme ale, že ty ideály to byly, které daly vznik župě Fugner-Tyrš (ač hlavním původcem jejím byla otázka kroje, což se nám zdá býti zrovna nepřilíhivým vysokým ideálem), připusťme, že ideály to byly, které vyvolaly do života list “Borec” — tato obrovská vymoženost nás přece ale s těmi ideály nesmíří, pokud vlastními zraky patřiti můžeme na tu truchlivou skutečnost a sice, že tanec v sokolských síních zaujímá první místo — že v mnohých sokolských budovách zřízeny byly tělocvičny ve vlhkých sklepích, že i tam, kde mají prostornou místnost ku cvičení, není dbáno tak čistoty, jak by býti mělo. Je-li pořadatel “Borce” tak zuřivým idealistou, že jest ochoten nad těmito nanejvýš důležitými a truchlivými věcmi zavřítí oči, jen když má ty své ideály — my mu je bráti nebudeme — ústava spolková zajišťuje každému svobodu, že si může hráti jak se mu líbí; my však se za nimi honiti nebudeme, ale budeme se jen o to snažiti, aby tělesná výchova naší mládeže byla v každém ohledu co nejvíce zdokonalena a tu práci konati budeme s tím pevným vědomím, že konáme užitečnější práci, nežli kdybychom stálým nazíráním do oblak nepozorovali, co se děje v našem nejbližším okolí.

Svět byl by záhy rájem, kdyby konati dobro bylo tak lehké jako — dobro kázati.

Světová výstava v St. Louis, Mo.

Světová výstava v St. Louis, Mo., odbývatí se bude letos, příštího měsíce, jakž známo nám, na památku zakoupení území Louisiana Spojenými Státy od Francie. Toto rozsáhlé území bylo větší a ve svých přírodních zdrojích bohatší nežli všech třinácti původních států a vlastnictví jich pojistilo Spojeným Státům úplně a stálé kontroly velotoku Mississippi, největší to cesty vodní na celém světě. Celá ta spousta země koupené nalezala se mezi řekou Mississippi až po hřebeny Skalních Hoř, v rozloze téměř celého jednoho milionu čtverečních mil, čili větší nežli Francie, Anglie, Škotsko, Irsko, Wales, Nizozemí, Belgie, Itálie a Španěly dohromady.

Koupě provedena byla Robertem R. Livingstonem, vyslancem Spojených Států ve Francii, a Jamesem Monroem, později prezidentem Spojených Států, a zakladatelem známé “nauky Monroeovy”, dle níž Amerika patří Američanům a nikomu jinému! Koupě stala se skutkem za presidenta Tomáše Jeffersona, jemuž rovněž mnoho zásluhy se u věci této připisuje, ač hlavní díky patří rozhodně snahám Livingstona a činnosti jeho úspěšné.

Původně zamýšlelo se koupiti jen ostrov New Orleans, když však Napoleon nabídl k prodeji celé území Louisiany za patnáct milionů dolarů, zástupci Spojených Států ani dost málo neváhali v přijetí této nabídky. Smlouva podepsána byla 30. dubna 1803. v Paříži, a formální odevzdání stalo se skutkem později. Napoleon bezpochyby považoval celou tu spoustu pozemků za bezcennou, již z toho ohledu, že kdyby vlastnictví její hájiti měl, nestačilo by mnoho vojska a zásob, jež dopravit bylo těžko a proto uvolil se k prodeji za poměrně nízkou cenu. Pravda tenkrát obnos jmenovaný zdál se značnějším, nežli na příklad dnes.

Mnozí tehdy koupí tu neodporučovali a jiní velice pochybovali o moudrosti kroku takového, kdežto opět jiní byli proti vládě jen proto, aby byli, však jedno jest jisté dnes, že bez onoho území byly by nynější veliké Spojené Státy nemožnými. Rozloha země naší se téměř zdvojnásobila, a cesta ku získání dalších krajů snáze připravena jest, tak že od oceánu k oceánu nová naše vlast možnou se stala a dnes země velikou jest v řadách jiných národů.

Dnes jak Burgess tvrdí, samotné město St. Louis, Mo., platí Spojeným Státům daní vnitřních, větší obnos, daleko větší, nežli tehdy celé to území stálo, kdežto výstava světová, která v dohotovení svém blíží se k úplnosti nevidané, bude čtyřikrát tolik státi, nežli se vydalo a zaplatilo tehdy Francii. K tomuto ohromnému nákladu na podnik výstavní přispěla vláda dol. 6,473,000 a město St. Louis, Mo. a občané tamní spolu s mnohými bohatšími našinci o výstavu poctivě se zajímajícími dol. 10,000,000. Čtyřicet čtyři státy a území poskytly téměř dol. 6,000,000. As 54 vlád cizích vystaví a povolilo na dotyčná oddělení svá dol. 7,000,000. V to zahrnuta není Rus, která téměř ve chvíli poslední odřekla a sice z toho ohledu, že v nastalé válce rusko-japonské skoro veškerý tisk anglický nevděčně na odvěky přátele své se vrhl přímo hanebně, a postavil se sympatií svou ku straně plemene mongolského.

Slavnostní síň, hudební, teras státův, kaskády a zahrady kol těchto vyžadovati budou celý milion dolarů nákladu. Přinášíme vyobrazení střední části těchto kaskád a síně. Architektonická výzdoba jest 1500 stop z déli, pokrývající římsu přirozeného amfiteatru 70 stop výšky. Síň sama jest 200 stop v rozměru, 200 stop vysoká a opatřena sedadly pro 3,500 osob. Kaskády mají spád 90 stop a vodotrysky ženou až do výše 300 stop, u vzniku svém byvše z šíře 45 stop a při úpatí, vlastního vodopádu, 150 stop. Palác umění, který jest zvláště krásný, budova slohu nanejvýš vhodného, zůstane pro doby příští a dle toho jest i staven nákladem jednoho milionu. Druhé další budovy, jež i po výstavě zůstati mají, budou stát as dva miliony. Tak zvaný Pike, místo zábavy a veselí, pořízen jest nákladem do čtyř milionů jdoucím. Jiné výstavní budovy postaveny jsou nákladem as sedm milionů dolarů, kdežto úprava jezírek a vodních cest a ozdob stála

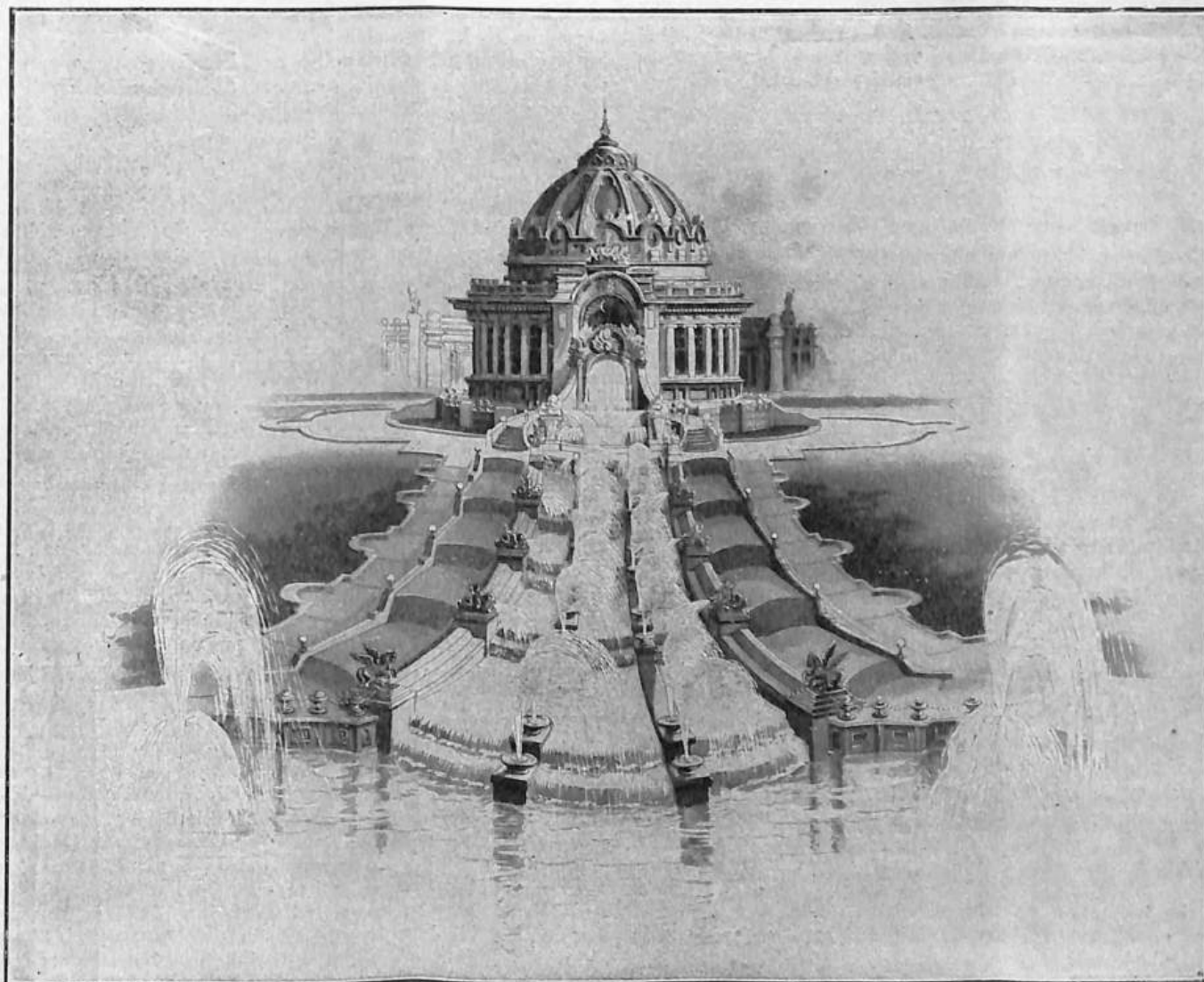
přes půl druhého milionu. Již z těchto předeslaných výpočtů každý učiní si může pojem, jakého as bude druhu výstava tato, výstava, která první ze všech výstav dosavadních i tělocviku zvláštní dala odbor.

Pokud se týče rozměru, bude světová výstava v St. Louis největší jaká kdy byla vůbec. Roku 1893 Kolumbijská výstava chicagská zaujímala prostor 633 akrů, kdežto výstava st. louiská pokreje 1,240 akrů, tedy skoro dvakrát tolik jako výstava Kolumbijská.

Ohromná tato prostora jest ve svém obrazci podobna paralelogramu, jenž jest as míli široký a dvě míle dlouhý,

tak, že nyní radost jest pohleděti do těch ulic překrásného města výstavního, ozdobeného stromovím, keři a květinami druhů nejlepších zasázených a připravených. Několik set akrů určeno jest pro výstavky odborné, pokusné, kospodářské, zahradnictví, hornictví, mineralogie, tělocvik, zápasy, mezinárodní závody, hry, a j. v. vedle vlastních, skvostných budov výstavních. Pět a dvacet akrů pak určeno jen jest výstavce dobytčářské.

Výstavka filipinská samotná nalezati se bude na prostoru as čtyřiceti akrů a bude státi něco přes milion dolarů. Budeme tam vidět též oddělení a výstavky z Alasky, Porto

a z toho 250 akrů bude pod střechou, kdežto v Paříži roku 1900, pouze 125 akrů bylo pokryto, čili pod střechou.

Nejlepší představu může si čtenář náš učiniti o ohromnosti této výstavy, když pováží jen, že bude na větším prostoru nežli výstava Kolumbijská v Chicagu, poslední výstava v Paříži a výstava Pan-Americká v Buffalu dohromady. Z této ohromné prostory pozemkové 1,240 akrů, 666 akrů náleželo Forest parku, a ostatní byla z většiny půda farmerská. Šest mil plotu bylo třeba, aby výstaviště vlastní obehnáno býti mohlo a co tu práce přípravné. Pahorky o čtyřiceti stopách výšky musely být sneseny, aby různé dolíky vyrovnány byly a malé řečiště nepravidelné a nepěkné uspořádáno

Ríka, Havaje, Tutilije a Guama, kdežto Nový Jerusalema pokreje as dvacet akrů pozemku.

Na výstavišti bude více jak jeden tisíc mil elektrických drátů a pět set tisíc elektrických světel. Dráha "Intramural" bude udržovati spojení po výstavě, majíc přes čtrnácte mil tratě, a šestnácte stanic. Okolnost tato padá zvláště na váhu, povážíme-li jak veliké budou vzdálenosti jednotlivá zajímavější místa od sebe. Tak zvané Pike, jest místo téhož druhu a rázu jako známá Midway na výstavě chicagské, čili místo zábavy různých národů i pronárodů. Délka této ulice jest asi jedna míle, neli více, a různé výsady povolené všelikým "divům" a "vymoženostem" světa slibují již dnes znač-

né příjmy. Některé podobné a jiné znamenitosti, zvláště přitažlivé, nemohouce najít dosti místa na místě Pike, budou umístěny za různými budovami na vrších a v hustém stromoví parku, tak že celkový vzhled výstavního týmu jen získá. Jsou to zejména "Tyrolské Alpy", jež v miniaturní znázorněny budou a mají poskytnouti oku diváka co možná prý nejvěrnější obraz cestování v Alpách. "Výlet do Paříže" bude znázorněn na lodi z déli 500 stop a náklad na tuto "švandu" obnášel dol. 80,000, kdežto stroje potřebné k cíli tomu stojí asi dol. 70,000. Co možná nejlepší znázornění města Jeruzalema rozkládá se na prostoru deseti akrů a bude prý hotovo co nejdříve, ukazující "svaté město" jak bývalo v dobách biblických. "Paříž nová i stará", "Ulice Sevillské" "Ulice v Kahyře", "Dráha sibiřská", "Irská vesnice" se zámek Blarney, ve výši 64 stop, "Česká vesnice", atd. práce "Podmořských člunů", "Zátoka v Galvestonu", "Hasičské práce", "Divy tekutého vzduchu", "Kouzelná jezírka" a jiné a jiné věci k zábavě i poučení diváka.

(Pokračování.)

FEUILLETON.

Chicago, 1. března.

Prosím, abychom nezapomněli ten náš nový Postolopr-town — to ohnisko veškerého snažení amerického Čeststva, ku kterému veškerá ostatní města pohlížejí s netajenou závistí. O našem Novém Postolopr-townu mohli bychom též právem říci, co tam nedokážou, nikde nedokážou — co tam nevykonají, nikde nejsou s to vykonat — a to, prosím, něco znamená.

Existuje na tom širém světě nějaký účel, o který by v Novém Postolopr-townu nebylo náležitě postaráno? Rádi bychom viděli ten účel. Národnost tam má svoji nejmocnější oporu — vzdělání, o tom ani nemluví, vždyť tam je vzdělávacích spolků taková řada, že se jim nedostává už ani materiálu, kterýž by vzdělávaly a proto se dosti často stane, že se ve své šlechtě snaží po tom vzdělávání mezi sebou poperou. Ký div potom, že tam kultura stojí na úžasné vysokém stupni, že ji oko jen tak obyčejného smrtelníka téměř ani postřehnouti nemůže — a humanita — oh, ta humanita, ta je zrovna slabou stránkou postolopr-townských!

Může se založit spolek jakýkoliv — třeba hlavním cílem jeho bylo jen sbírání hub, koulení kůželek, nebo dělání vojenské parády — v každých stanovách nalezneme článek, kde krásnými slovy povídá se členstvu, že vedle těch jiných věcí prvním účelem toho neb onoho spolku jest šíření lid-skosti, ulevování bídě těm, k nimž osud byl méně přízniv. A když takové články mají spolky, jichž členové starají se hlavně o to, kde jaké houby rostou, anebo, kteří s mečem po boku a v štráfovaných kalhotách šíří slávu a čest jména českého v letě po postolopr-townských ulicích, což potom teprve spolky takové, které ve štít svůj napíší jen to hrdé heslo "lidskost"?

A máme jich tam! — A nejenom že jich máme celou řadu, nové a nové rostou každým týdnem. Kdo nevěří, ať jenom si přečte oznámky tamního listu, v němž ty lidskost pěstující spolky oznamují plesy na oslavu svého půl-ročního, ročního, aneb dvouletého trvání, a přesvědčí se na své oči.

A nedávno založil se opět jeden.

Povstal-li jenom proto, aby "vyplnil v našem národním životě zející mezeru", nevím — člověk, který se v tom našem národním snažení zrovna moc dobře nevyzná, těžko ty mezery vidí, ba šťouravému nezasevěnci se často zdá, že by tu a tam nějaká hodně velká mezera neškodila — ale na takové obmezece se nesmí nic dát. V provolání, uveřejněném v místním časopise stálo, že nový spolek ustavil se, aby "důstojně postavil se po bok o blaho lidstva vůbec a národnosti zvláště pracujících" — nu, a když postavil se po bok, tak tam přece nějaká mezera býti musela.

Již v druhé schůzi dotýčeného sboru panovala nálada přímo slavnostní. Předseda, když se byl třikrát podíval na nějaký papír, na kterém, jak sám pravil, nic nebylo napsáno, a když byl několikrát odkašlal, objasnil účel a vyličil, s jakou hrdostí matka Čechie pohlížeti bude jednou přes "ten širý oceán" na své syny a dcery, kteří sloučili se v této zemi za tak šlechtitným účelem a proto provolal nově založenému spolku "tříkráte hřímavé na zdar!"

Tajemník po slavnostním úvodu jaksi nedbale otevřel jakýsi dopis a s kyselou tváří otázel se předsedy, má-li "tu věc" číst anebo ne. "No, přečti si to může," zněla odpověď a proto se to přečlo. Jistá vdova totiž, jejíž manžel mezi členy nově založeného spolku měl mnoho přátel, zemřel náhle a zanechal ženu v neblahých poměrech. Má syna a dceru na vyšších školách, nerada by je strhla z učení — doma jsou malé děti — není na stravu ani na palivo — a proto obrací se na bratry, zdali by — atd. atd. Vždyť známe, jak takové dopisy u nás zní a není div, že se šmahem hází do košů.

Po přečtení dopisu nastalo ticho.

"Berte si, bratři, slovo, co s tou věcí," vyzývá předseda, "co mne se týče, já myslím, že spolku po takových soukromých věcech nic není. Dělejte si, bratři, co chcete, ale takhle by na nás moh' lézt každý. Ostatně dělejte si s tím, co chcete, ale spolek nemá zrovna peněz na vyhazování."

Br. předseda patrně tímto neohroženým vystoupením dodal ostatním odvahy, neboť sotva skončil, již hlásil se o slovo br. A., jenž úplně souhlasí s bratrem předsedou. Že má syna a dceru ve školách, to je její věc, když z nich chce mít učené panstvo, ať si za to platí. Br. B., jenž jest znám, že vždy "kápně na to pravě", vtipně prohlásil, "je-li někde ještě nějaká vdova s dětmi, aby se hlásily", a celé shromáždění se mohlo smíchy potřhat. "To je ztr. . . ten B.," pravil bratr Z., "ten to vždycky nabere jak se patří." Br. C. uslyšev tato pochvalná slova, ihned se přihlásil k slovu a když se byl ohlédl kolem, aby se přesvědčil, zdali každý věnuje mu náležitou pozornost, zvolal: "Ostatně, bratři, já myslím, že esli má tolik dětí, že to není naše vina . . ." Ale břitký ten vtip nějak vyzněl na plano — očekávaný smích a souhlas se nedostavil a když byl řečník chvíli se ohlédl tázavě, zasmál se sám a nápadně rychle si sedl. Někteří lidé holt jsou zvyklí mít všechno po lopatě.

"Jak vidět, bratři," ujal se slova opět předseda, "jsme v tej věci všichni za jedno. To dělá nám čest, že jednáme svorně. Ano, bratři, svornost musí být, anžto neblaha ne-svornost to byla, která náš slavný národ usmrtila. Kdyby té nebylo, moh' by dnes být pánem celého světa — což nás učí dějiny — náš národ — který měl Husa a Žižku — jak dějiny nás učí — a my synové toho národa — je známo vůbec — ostatně ta věc je, bratři, vyřízena a já tu záležitost беру ze stolu; anžto kdybysme nejednali rázně, tak bysme takovéž žebravejch žádostí tady měli v každý schůzi fůry."

Mocný úder paličkou, byl znamením, že "věc je vzata ze stolu" a hned na to zahájena byla debata o věci, "která je pro nás nade vše důležitá," jak br. předseda oznámil, "anžto máme-li jednou vystoupiti před veřejností, ať vystoupíme důstojně, aby národ na nás s hrdostí patřil."

Počalo se totiž živě rokovati o to, že nutno bude pro sbor zakoupiti krásný hedvábný prapor s pěkným vyšíváním. Ale tu pojednou svornost, která až po tuto chvíli celé jednání spolku tak krásně řídila, počínala se ohlížeti, kde nechal tesař díru — neboť kdežto jeden bratr měl za to, že prapor za 150 dollarů postačí — jiný naproti tomu rozhodně prohlásil, že nežli by krácel pod 150 dollarovým, že se raději hned poděkuje. Spolek "Růžová pentle" je slabší a má prapor za tři sta a "my se máme dát zahanbít? Nikdy!" A hlučný potlesk byl znamením, že rázná slova tato nalezla v srdcích ohlasu. Usneseno jednolázně, že "anžto" v pokladně leží na 500 dollarů, aby se k praporu přikoupily dvě stuhy, "anžto jedna stojí jen asi 20 dollarů i s vyšíváním". Tím by jednání dnešního večera bylo jaksi skončeno, když tu jeden bratr, rychle si odkašlav, prohlásil, že jelikož v kaž-

dém spolku má předseda nějaký odznak své důstojnosti, a často i takovej, kterej nemá o věc žádný zásluhu, kdežto náš předseda o rozkvět nového sboru pro pěstování lidskosti získal si zásluh nesmrtelných, proto navrhuje, aby se ze spolkové pokladny povolilo 25 dollarů na zlatý odznak pro předsedu. Předseda sice chtěl něco namítnouti, ale jeho obvyklá ráznost pojednou ochabla, že se ani k slovu nedostal a návrh byl za všeobecného jásotu přijat.

Věc praporu byla odkázána zvláštnímu výboru, který má dát hotoviteli návod, co vše má na praporu být, a my, smíme-li mu něco poradit, dovolili bychom podat návrh, aby na jedné straně toho krásného praporu byla vymalována — „uplakaná Lidskost“.

Poznámky k našemu názvosloví.

(Příspěvek k posudku nynějšího stavu.)
(Pokračování.)

II. „Kolo je pohyb nohou v podporu celým kruhem provedený, jest to tedy kroužení nohou. Měli bychom rozeznávat kroužení nohou (= kruhy) a kola.“

Kruh byl by pohyb povstálý kroužením nohou bez obratu, tedy únožmo — odbočmo obounož i jednonož na koni na šir pobok, přednožmo — zánožmo obounož i jednonož na bradlech v podporu pokos.

Kolem nazvali bychom kroužení nohou v podporu, při němž zároveň se obracíme, jako říkáme, že kolujeme na kolovadle. Nohama kroužíme ve visech a toto kroužení je též pohyb jako v podporu.

Kola (kruhy) provést lze jednou nohou nebo oběma; oběma kroužíme buď stejnostranně (přednožmo, odbočmo, zánožmo), nebo různostranně (roznožmo). (Jos. Klenka: „Některé změny, odchylky a doplňky v názvosloví v naší tělocvičné soustavě“ ve Sborníku Sokolském r. 1895, str. 90. a další).

Dle všeho pokládá zde pisatel kola za prvky a souhlasy s předešlým pouze v odstavci b).

„Kolo jest met, vzniklý kruhovým pohybem jednou neb oběma nohama nad náradím.“ (Jos. Klenka: „Theorie metů“, Sokol r. 1895, str. 146.).

„Kolo konáme ze stoje na zemi, z podporu a sedu do stoje na zemi, do podporu nebo do sedu.“ (Tamtéž). Tu je pojem kol nejširším; obsahuje i výše řečené kruhy, od nichž rozlišují se ostatní kola názvy „kola popředu — pozpátku“ v tom smyslu, ve kterém užity ve sbírce „Cvičení pro IV. slet všesokolský v Praze r. 1901“. Vymezení to souhlasí s Hronem snad 8) pouze v bodě b).

III. „Půlkola je sestava dvou přešvihů, první přešvih jest toho onoho metu, druhý přešvih jest skrčmo — u půlkola skrčmo je tomu naopak.“

Celé kolo je také sestavou dvou přešvihů, první přešvih je jako u půlkola toho onoho metu, druhý přešvih leží ve směru pohybu prvního přešvihu.“ (Frant. Kožíšek „Kůň na šir“, Sokol 1903, str. 11.).

Tento náhled souhlasí s Hronovým v bodě a); nevyžaduje však ani toho, co pod b) uvedeno, aniž toho, co pod c) řečeno, následkem čehož lze dle něho pojmenovati koly

8) Pravím „snad“, poněvadž „kruhový pohyb“ nohou lze míti za pohyb nad toutéž částí náradí, a tedy za pohyb uzavřeným; ale také lze jej pokládati za pohyb obloukem neuzavřeným. Výklad ve „Sborníku“ určitěji mluví, a to pro případ prvý. Článek ve „Sborníku“ sluší však za starší míti: vyšel jako kalendář na r. 1895., a tedy jistě před 1. lednem t. r.; článek v „Sokole“ z r. 1895 je počat v čísle 8. (Sokol vycházel tehdy každý čtrnáctý den), tedy asi v dubnu; v tomto však z odstavce „Metu odbočmo“ na str. 253. nade vši pochybu vyplývá, že Klenka ani v bodě b) s Hronem nesouhlasí. Zdá se tudíž, že Klenka od prvotního názoru (ve „Sborníku“ otištěného) ustoupil.

mnohé sestavy, které tak jmenovati dle I. nelze, na příklad uvedená už sestava pod I. ad b), nebo:

Kůň na šir; vzpor pobok v předu: přešvihem odbočmo v pravo přešvih přednožmo v levo vně s půlobratem (v levo) na před (na krk).

IV. Tyršovy „Základy“ nevymezují pojmu toho, nýbrž vyčítají (na str. 456/49):

„K metům složeným počítáme též kola a sice: aa) Kolo únožmo, při němž pravá noha nejdříve pod pravou, pak pod levou rukou se podhodí. Ruce ihned potom madel se uchopí, noha koně dotknouti se nesmí. Zakončení buď doskokem na můstek, neb do podporu v předu se děje. bb) Kolo přednožmo. Pravá noha jde naopak nejdříve pod levou, pak pod pravou rukou přes koně. cc) Kolo odbočmo. Po výšvihu odbočmo obě nohy spojeně pod pravou, pak pod levou rukou se podhodí. dd) Kolo zánožmo. Při výšvihu zánožmo v pravo změni se chmat, tak že levá ruka na zadní a pravá ruka na přední madlo přijde a ihned z toho zánožkou v pravo na můstek se vrátíme. Nohy při kruzích těchto rovněž koně dotknouti se nesmějí.“ 9) Dle toho asi Hron pojem kol omezil; třeba však uvážiti ještě popis kol na bradlech, aby vysvitlo stanovisko „Základů“. Tam čteme na str. 467./60.

„Kola buď jednonož neb obounož napřed neb nazad se dějí.“

Kolo jednonož na před (v pravo). Pravá noha zvolna do zadu nad pravou žerd' se zvedne, rychle pod pravou rukou podhodí, načež tato ihned zase žerd' se uchopí a noha přes žerd' opět do bradel se dostane.

Kolo jednonož na zad opácným pohybem nohy z předu na zad se děje.

Kolo obounož na před a na zad oběma nohama zároveň se vykoná. Zvláště kolo na před silného pozvednutí trupu vyžaduje. Potud „Základy“.

Tato kola později (viz tabulky nesnadnosti v „Sokole“ z roku 1881. str. 80.) nazvána jednak koly zánožmo, jednak přednožmo, dle toho, kterým přešvihem sestava začíná. Kola zánožmo obsahují přešvih zánožmo a přešvih přednožmo, tedy prvky různého druhu; podobně i kola přednožmo.

„Základy“ nesouhlasí s I. tedy ani v bodě a), ani v bodě c), nýbrž pouze v bodě b).

„Základy“ pokládají kola za kruhy, sestavené z dvou přešvihů (v širším toho slova smyslu) jednosměrných druhů metů o nohou napjatých (viz „Sokol“ z r. 1902 str. 129.) v témž směru a nad toutéž částí náradí nerušeně bez dotyku nohou koně provedených.

Jsou tedy kruhy sestavou přešvihu některého jednosměrného 10) druhu metů o nohou natažených s přešvihem, přeskokem nebo výsedem podobného druhu, provedenou nerušeně nad toutéž částí náradí, v témž směru a to bez dotyku nohou koně. (Dle toho byly by ze sestav na str. 76. uvedených kruhy tyto: a), b), c), d), e), f), g), h), i), j), k) a l).

Pokud známo a cvičeno bylo jen několik kruhů, nebylo třeba ve skupiny jich řaditi a dle skupin pak rozlišovati; dnes, kdy počet jich valně se rozmnožil, jeví se to nutným, neboť jiným způsobem je rozeznávat znamená zmařiti výhodu (stručnost názvu), pro kterou sestávám těm dán název kruhy (kola).

Kruhy jsou sestavou dvou přešvihů: přešvihu + přešvihu (přeskoku, výsedu); pro ně objeví se tyto vzorce:

- I. 1. Výšvih přímo + sešvih bez obratu + výšvih přímo + sešvih bez obratu.
2. Výšvih přímo + sešvih bez obratu + výšvih přímo + sešvih s obratem (půlobrat.).

9) Sám zdůrazňuji.

10) Pokládáme-li podobné sestavy roznožmo též za kruhy, třeba z vymezení tohoto slovo „jednosměrného“ vypustiti.

3. Výšvih přímo + sešvih bez obratu + výšvih půlobratem + sešvih bez obratu (půlobratu).
4. Výšvih přímo + sešvih bez obratu + výšvih půlobratem + sešvih s obratem (půlobr.).
5. Výšvih přímo + sešvih s půlobratem + výšvih přímo + sešvih bez obratu (půlobratu).
6. Výšvih přímo + sešvih s půlobratem + výšvih přímo + sešvih s obratem (půlobratem).
7. Výšvih přímo + sešvih s půlobratem + výšvih půlobratem + sešvih bez obratu (půlobratu).
8. Výšvih přímo + sešvih s půlobratem + výšvih půlobratem + sešvih s obratem (půlobratem).

II. řadu tvoří dalších osm vzorců obsahujících však místo prvního "výšvihu přímo" výšvih točivě provedený a to "výšvih půlobratem".

III. řada má též osm vzorců počínajících však točivě "výšvihem obratem".

Těmito vzorci, jakož i ustáleným způsobem obvyklým v soustavě naší při pojmenování prvků metů i kruhů prvotně známých stanoven další postup.

Prvek jmenuje se dle počátečního pohybu, přesněji řečeno dle výšvihu, společně to části všech prvků: "přeskok zánožmo v pravo s obratem v levo" pojmenován dle výšvihu, který děje se zánožmo a v pravo stranou bez ohledu na další část přešvihu (sešvih), která po obratu koná se na zad; nebo "kolo odbočmo v pravo na před" souhlasně a důsledně dle toho nazváno, ač druhý přešvih na zad se provádí; nebo "kolo zánožmo v pravo" (na bradlech) nazváno dle prvního výšvihu, který dělá se zánožmo v pravo, kdežto druhý přešvih přednožmo a to v levo počíná.

To postačilo a nebylo třeba k dalším rozdílným podobných jinak kruhů přihlížeti, dokud znám a cvičen býval pouze jediný způsob kruhu začínající na příklad přešvihem únožmo (po případě odnožmo, nebo odbočmo, zánožmo anebo přednožmo).

Dnes je takých kruhů několik; kruhy únožmo, jichž první přešvih je únožmo, jsou tyto:

- a) přešvih únožmo + přešvih odnožmo,
- b) " " + " přednožmo,
- c) " " + " zánožmo,
- d) " " + " únožmo.

Podobně i kruhy odnožmo, jakož i odbočmo, zánožmo a přednožmo je po několika; liší se navzájem různým druhým přešvihem, k jehož vykonání musí se v době po dokonání prvního výšvihu tělo vhodně otočit, a buď půlobratem, nebo obratem potřebnou polohu k nářadí zaujat, z které dotýčný druhý přešvih je provedlivý; tento půlobrat nebo obrat bude tudíž dělidlím, dle něhož kruhy ve skupiny seřadíme.

I. Do první skupiny seřadíme kruhy, při nichž od dokonání prvního výšvihu až k ukončení druhého není obratu, a ponecháme jim — jsou to sestavy nejdéle známé — starý jich název "kola", který však tímto je omezen; k nim náleží:

1. Kolo únožmo = přešvih únožmo + přešvih (seskok, přeskok) odnožmo.
2. Kolo odnožmo = přešvih odnožmo + přešvih (seskok, přeskok) únožmo.
3. Kolo odbočmo = přešvih odbočmo + přešvih (výsed, přeskok) odbočmo.
4. Kolo přednožmo = přešvih přednožmo + přešvih (výsed, přeskok) zánožmo.
5. Kolo zánožmo = přešvih zánožmo + přešvih (výsed, přeskok) přednožmo.
6. Kolo roznožmo = přešvih roznožmo + přešvih (seskok) roznožmo (uvnitř bradel).

Dle toho, koná-li se první výšvih napřed nebo nazad, popředu nebo pozpátku, jmenujeme též kolo napřed nebo nazad, kolo popředu nebo

pozpátku; 11) děje-li se druhý přešvih s obratem (v témž smyslu, jak na str. 28. při přešvihu vyloženo), rozeznáváme kolo ("napřed — nazad", "popředu — pozpátku") s obratem (nebo půlobratem a pod.) od kola prostého (bez obratu).

Koná-li se kolo samo o sobě, nebo končí-li jím některá sestava, provádí se z pravidla do stoje na zemi, což není nutno zvláště podotýkat; jen má-li se kolo provést jinak (do podporu nebo sedu), vyznačí se to.

Následuje-li po kolu ještě jiný cvik, který má k němu bez přerušení pohybu připojen býti, neuvádí se zvlášť, že kolo do podporu je provést, neboť rozumí se to samo.

Zachováme-li se vždy tak důsledně, značně se názvosloví naše zjednoduší a získá tím i na přehledu a přesnosti. Zde zvláště uplatní se rčení: méně bylo by více", t. j. méně slovy bude více řečeno.

Dle toho sestavy na str. 76. uvedené pod značkami: i), j), k), l) a m) byly by koly a jmenovaly by se:

- i) Vzpor v předu: kolo zánožmo v pravo vně. 12)
- j) Vzpor v zadu, levá ruka na zadním madle, pravá na hřbetě: kolo únožmo pravou popředu (nad sedlem).
- k) Vzpor v předu, pravá ruka na předním madle, levá na krku: kolo únožmo levou pozpátku (nad sedlem).
- l) Vzpor v předu: kolo odnožmo pravou s půlobratem v levo napřed.
- m) Vzpor vpředu: kolo odnožmo pravou s obratem v levo napřed do vzporu (na krk).

II. Kruhy, při nichž v době od ukončení prvního výšvihu až k dokončení druhého proveden byl půlobrat, tvoří druhou skupinu, ať už koná se půlobrat ten při prvním přešvihu (ovšem po výšvihu) nebo koná-li se půlobratem následující mu výšvih. K prvnímu způsobu náleží v následujících příkladech sestavy proložené vytištěné:

1. Stoj pobok vpředu, levá ruka na zadním madle, pravá na hřbetu: přešvih odbočmo v pravo s půlobratem v levo napřed — přešvih přednožmo v levo vně s půlobratem v levo napřed — odbočka v levo s půlobratem v pravo.

2. Stoj v předu, pravá ruka na předním madle, levá v sedle: přešvih zánožmo v pravo s půlobratem v levo nazad — odbočka v pravo.

K druhému způsobu čítáme sestavy na str. 76. pod g) jakož i h) uvedené.

Dosud je zvykem určovati kruhy (II.) skupiny tak, jako jiné sestavy, totiž vyčtením jednotlivých prvků, jak za sebou následují. Kdybychom stručněji zváti je chtěli, nazvali bychom je "kruhy" v užším slova smyslu a užívali bychom jména toho způsobem (na příklad) následujícím:

1. Stoj pobok vpředu, levá ruka na zadním madle,

11) Názvy "pobok — pokos — popříč", "napřed — nazad", "popředu — pozpátku", "vpředu — vzadu", "dovnitř" dle Gebauera sluší tímto způsobem, tedy spojitě psáti; názvy "v pravo — v levo" pak odděleně. (Viz "Pravidla hledící k českému pravopisu a tvarosloví". Praha, 1902. Většího vydání § 90., strana 65.)

12) Snaží se ze vzporu na madlech, pravou rukou hřbetem k tělu přivracenou. Za výhodnější mám název vně než název nad hřbetem; mohl ho užiti při každé sestavě: ze vzporu v zadu přednožka v levo dovnitř (místo obvyklého "přes sedlo") a na každém nářadí, tedy i tam, kde není sedla (hřbetu, krku) jako na hrazdě nebo bradlech. V některých případech ho beztoho už v tom smyslu užíváme: přešvih únožmo pravou vně (místo nad nebo přes hřbet), nebo dovnitř (místo nad sedlo). Z podobného důvodu sluší přednost starším názvům "přední" a "zadní" madlo před nově navrhovanými "krční" a "hřbetní"; komu dělá obtíže zapamatovati si, že přední madlo je u krku, zadní pak u hřbetu, tomu tím větších obtíží působiti budou jména ta tam, kde se jim vyhnouti nelze: při stole (přední část = před, zadní část = zad) a při bradlech (přední žerd' a zadní žerd').

pravá na hřbetu: přešvih odbočmo v pravo s půlobratem v levo napřed — kruh v levo přednožmo — odbočmo s půlobratem vpravo (viz sestavu tu výše pod 1.).

2. Stoj vpředu, pravá ruka na předním madle, levá v sedle: kruh v pravo zánožmo — odbočmo (viz výše pod 2. tutěž sestavu). Stačilo by po případě: "kruh v pravo zánožmo", ježto jiný tvar možný není.

3. Vzpor vzadu: kruh v levo odbočmo — přednožmo s půlobratem v pravo (viz na str. 76. tutěž soustavu pod g).

4. Vzpor vzadu: kruh pravou popředu únožmo — přednožmo (stačí "kruh pravou popředu únožmo"). Názvy tyto se sice příliš nezamlouvají, leč neznám lepších.

Rozumí se, že vše, co při kolech ve příčině jmen: "napřed — nazad", "popředu — pozpátku", nebo s "obratem — půlobratem", jakož i vše ostatní zaznamenáno bylo, platí v téže míře též při těchto kruzích. (Viz dále poznámku pod čarou). 13)

III. V třetí skupinu započteme kruhy, při kterých z prvního výšvihu v druhý obratem přecházíme; velice vhodný je pro ně název "závitý". K těm náleží ze sestav na str. 76. otisků: a), b), c), d); byly by zvány:

a) Vzpor v předu, levá ruka na krku, pravá (k tělu hřbetem přivrácená) na předním madle: závit únožmo pravou vně (= přešvih únožmo + přešvih únožmo).

b) Vzpor v předu na madlech, pr. ruka k tělu hřbetem přivrácena: závit odbočmo v pravo vně (= přešvih odbočmo + přešvih odbočmo).

c) Rozběhem příčným z prava dohmat souruč na přední madlo: závit zánožmo v pravo (nad sedlem, = přešvih zánožmo + přešvih zánožmo).

d) Vzpor pokos uvnitř bradel: závit přednožmo v levo (= přešvih přednožmo v levo + přešvih přednožmo).

Také bychom sem po případě též závit roznožmo připočítali mohli (přešvih roznožmo na před s půlobratem + přešvih roznožmo po předu).

Rozdíl mezi koly a závitými je jasný: u kol střídá se přivrácená část těla ke koni — při prvním výšvihu je levá (nebo pravá) strana nohy nebo těla ku koni přivrácena, při druhém pravá (nebo levá); nebo střídají se podobně strany přední a zadní — při závitěch je z pravidla stále táž strana těla (nohy neb obou) od dokončení prvního výšvihu až k ukončení druhého k nářadí přichýlena.

Závitů jsou tedy kruhy, při nichž z prvního výšvihu v druhý obratem přecházíme tak, abychom při tom stále touž stranou těla, nohy, neb obou k nářadí přivrácení byli. 14)

Kola pak jsou kruhy, při nichž z prvního výšvihu v druhý bez obratu přecházíme.

Všechny poznámky v příčině názvů "na před — na zad", "po předu — po zpátku" atd., jak při kolech učiněny byly, platí i pro závit.

Znamená tudíž:

"Vzpor vpředu, pravá ruka na předním madle, levá na krku: závit únožmo levou vně pozpátku do vzporu vpředu levá ruka na zadním madle, pravá na hřbetě" tolik, jako:

13) Podobně možno rozeznávat i půlkola a půlkruhy, sestavy to s jedním přešvihem skrčmo. Pak ovšem měli bychom sestavy některé, které zvláštním jménem vyznačujeme, jako: základy, kruhy, půlkruhy a stříže; kruhy dělíme na kola, kruhy v užším slova smyslu a závit, půlkruhy na půlkola a půlkruhy v užším slova smyslu. (Viz "Sokol" 1872 str. 132. cv. 51. a 52.)

14) Sestava: "Stoj v předu, ruce na madlech: Přešvih přednožmo v levo s půlobratem souruč v levo — přednožka v levo", za kruh se nečítá, ježto se nerušeně (= spojitě) provést nedá.

"Vzpor v předu, pravá ruka na předním madle, levá na krku: přešvih únožmo levou vně po zpátku s půlobratem v levo na před — přešvih únožmo levou na zad na hřbet (levá ruka na zadním madle)."

Tim ukončen výklad staršího názoru, založeného na "Základech tělocviku"; podstatou jeho jsou zásady:

a) kruhy (kola) jsou sestavy, nikoli prvky,

b) tvary "po předu — po zpátku" odlišují se od tvarů "s obraty" dle toho, děje-li se obrat při výšvihu nebo po něm.

Podstata názoru toho nikterak se nemění, ukáže-li se potřeba neb snad jen výhoda rozsah pojmů "po předu — po zpátku" zvětšiti; o tom však později. Také se valně neodliší nově navrhovaným dělením kruhů na kola, kruhy, závit.

(Pokračování.)

Cvičení prostná

která provedena budou závodníky župy Východní na sokolském sletu v St. Louis 1904.

Cvičení sestává ze čtyř oddílů. Cvičení provádí se čtyřkrát v pravo a čtyřkrát v levo střídavě.

Základní postavení: Stoj spatný, ruce v pěst sevřeny. Ruch: Mírný.

Časomíra: 1—2, 3—4, 5—6, 7—8.

(Na lichou dobu konáme pohyb. na sudou vydržujeme.)

Kdo by si přál nějakého vysvětlení, nechť obrátí se na náčel. župy Vých., Fr. Bartůňka, 318 E. 71st St., N. Y. City.

ODD. I.

1—2 Vzpažit (předpažmo — poloha palcová). Stoj zánožný v pr.

3—4 Upažit, čelnými oblouky dovnitř (poloha hřbetní). Stoj úkročný v pr.

5—6 Zapažit (poloha hřbetní). Stoj předkročný v pr.

7—8 Připažit — přísunem pr. nohy stoj spatný. To samé opakovat na levo.

ODD. II.

1—4 Předpažit na pr. (poloha palcová). Stoj přednožný v pr. dovnitř.

3—4 Předpažit na l., čelným obloukem dolním (pol. palc.). Výpad v pr. stranou.

5—6 Vzpažit, obloukem dolním (pol. palcová). Půl obrat v pr. — poklek v l.

7—8 Připažit (předpažmo). Vztyk a půl obratem v l. stoj spatný přísunem pr. nohy

ODD. III.

1—2 Páže skrčit vzpažmo zevnitř (pěstě dotýkají se v týle). Stoj přednožný v pr.

3—4 Předpaž (poloha palcová). Předklon — únik v pr. v zad.

5—6 Podpor ležmo v předu.

7—8 Výskok v dřep a vztyk — připažit

ODD. IV.

1—2 Předpažit (poloha palcová). Dřep.

3—4 Upažit (poloha palcová). Výpad v pravo v před.

5—6 Kryt vrchní levou paží. Zapažit pravou. — Únik v pr. v zad.

7—8 Připažit. Přísunem pravé nohy stoj spatný.

POCHODOVÁ CVIČENÍ

se zpěvem, pro žactvo denních tělocvičných škol. Upravil Aug. Tesař.

ŽEŽULKA.

Vesele.

Za - ku - ka - la že - žu - lička z doubra - vy: "Přišlo ja - ro, kdo je s ná - mi po - zdra - ví? Při - šlo jak by s ne - be spad - lo; sa - mý květ, po - spě - šte si, chce - te - li je u - vi - dět!" Za - ku - ka - la že - žu - lička z dou - bra - vy: "Při - šlo ja - ro, kdo je s ná - mi po - zdra - ví?"

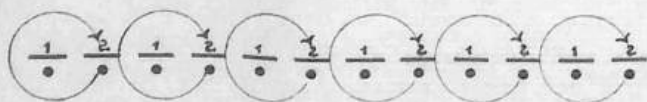
My bychom je pozdravili, ale jak?
 My kukati neumíme jako pták.
 Ale přec se půjdeme na ně podívat,
 nekukáme, můžeme však mu zazpívat.
 Zakukala žežulička z doubravy:
 "Přišlo jaro, kdo je s námi pozdraví?"

Aj, ty milá žežuličko na buku,
 zakukej nám ještě jednou: ku, ku, ku.
 Zazpívej nám svou písničku v lesíku,
 a my budem s tebou zpívat: ku, ku, ku.
 Zakukala žežulička z doubravy:
 "Přišlo jaro, kdo je s námi pozdraví?"

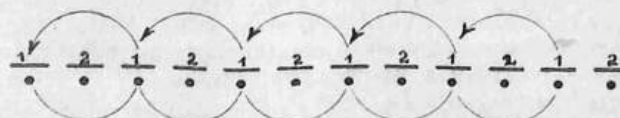
Útvar cvičicích: Čelný řad, odpočítaný na první a druhé a pak na čtyřstupy. (Možno též upravit tak, že na čtvrtou neb osmou dobu koná se příraz do stoje spatného, čímž cvičení stíží se. Pak ale cvičící dělají pouze tři neb sedm kroků a na dobu čtvrtou neb osmou přírazem ve stoj spatný přejdou.)

ODDÍL I.

	Doby		Doby
Čtyry kroky v před	4	První čtyry kroky v před — druzí čtyry kroky na místě	4
Čtyry kroky na místě a obrat v l. čelem v zad.	4	Obr. 3.	
(Obraty konáme v čtyřech dobách.) Obr. 1.			
<u>OBR. 1</u>		<u>OBR. 3</u>	
Čtyry kroky v před	4	Druzí čtyry kroky v před — první čtyry kroky na místě	4
Čtyry kroky na místě a obrat v l. čelem v před	4	(Všichni nalézají se opět v řadě čelném.)	
(Přijedeme do původního postavení.)		První čtyry kroky v zad — druzí čtyry kroky na místě	4
Druzí obejdou osmi kroky kol prvních v pr. kolem —		Druzí čtyry kroky v zad — první čtyry kroky na místě	4
první stojí na místě těchto osm dob	8	(Všichni jsou opět v původním postavení.)	
Obr. 2.		První obejdou osmi kroky kol druhých v l. kolem —	
		druzí osm dob stojí na místě	8
		Obr. 4.	
			48 dob

OBR. 2

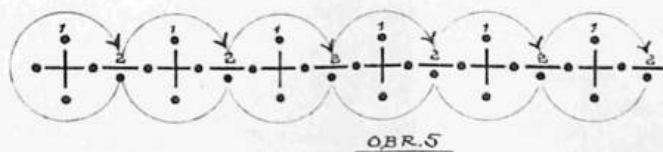
OBR. 4

Při ukončení každého oddílu nalézají se cvičící v postavení původním. Mezi odd. I. a II. ponechá se 16 prázdných dob, mezi odd. II. a III. rovněž tak,

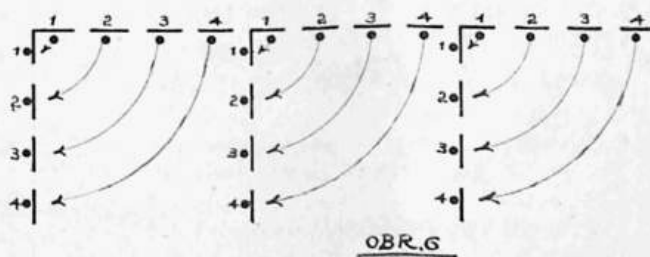
 ODDÍL II.

Dvojice dvojným obratem v pr. zatočit. Na každé dva kroky půlobr. a dva kroky na místě 16
(První otáčí se na místě — druzí pohybují se z místa.)

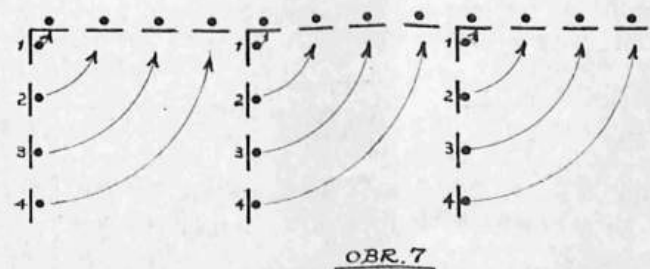
Obr. 5.

Bočně v čtyřstupu v pr. zatočit 4
Obr. 6.

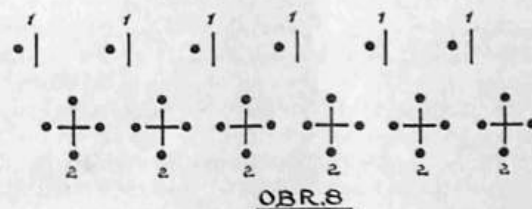

Čtyrmi kroky na místě obrat — v l. čelem v zad. 4
Ze čtyřstupu: Bočně v řad v l. zatočit 4
Obr. 7.

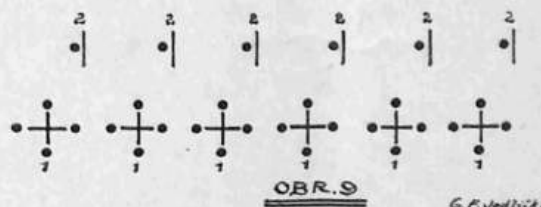
Doby
Čtyrmi kroky na místě obrat v l. čelem v před 4
(Všichni opět v původním postavení.)

První půlobratem v pr. dva úkroky na pr. — Druzi
čtyrmi kroky na místě obr. v pr. čelem v zad 4
Obr. 8.

První dva úkroky na l. — obratem v l. v čelný řad.
Druzi čtyrmi kroky na místě obrat v pr. čelem
v před (v čelný řad) 4
(Celkem konají druzí kroky na místě dvojný obr.
na pr. obr. 8.)

Druzi půlobratem na pr. dva úkroky na pr. — První
čtyrmi kroky na místě obrat v l. čelem v zad. 4
Obr. 9.

Druzi dva úkroky na l. — obratem v l. v čelný řad. —
První čtyrmi kroky na místě — obrat v l. čelem
v před 4
(První konají tedy celkem dvojný obrat na místě.
Všichni přijdou opět v původní postavení.)
48 dob

 ODDÍL III.

Doby
Bočně v čtyřstupu v pr. zatočit a čtyři kroky na místě
(jako obr. 6.) 8
Rozstup zevnitř 8
(Na vnější straně stojící dělají tři úkroky zevnitř —
dělá 6 dob, na 7. krok na místě a na 8. přírazem stoj
spatný. — Vnitřní cvičenci vykonají pouze jeden
úrok zevnitř a sice na dobu pátou, na 7. krok na
místě, na 8. příraz ve stoj spatný.)
Všichni osmi kroky na místě, dvojný obrat na l. 8
Sestup úkroky dovnitř 8
(Vnitřní vykonají na 1—2 úrok dovnitř a 3 až 7

Doby
kroky na místě, na 8 přírazem stoj spatný. Druzi
konají tři úkroky dovnitř, na 7 krok na místě, na
8 přírazem stoj spatný.)
Čtyrmi kroky na místě — obrat v l. čelem v zad 4
Ze čtyřstupu: Bočně v řad v l. zatočit 4
(Jako obr. 7.)
Čtyři kroky na místě 4
Čtyrmi kroky na místě — obrat v l. čelem v před 4
(V původní postavení.)
48 dob

“Nemluvme o zvláštním cvičení těla a zanedbání
ducha — mluvíme o cvičení člověka, jehož nelze na dvě
části rozdělit.” — Montaigne.

Sokol chováním svým měl by býti vzorem ostatním
— sbory sokolské svým působením měly by sloužiti za
vzor spolkům ostatním.

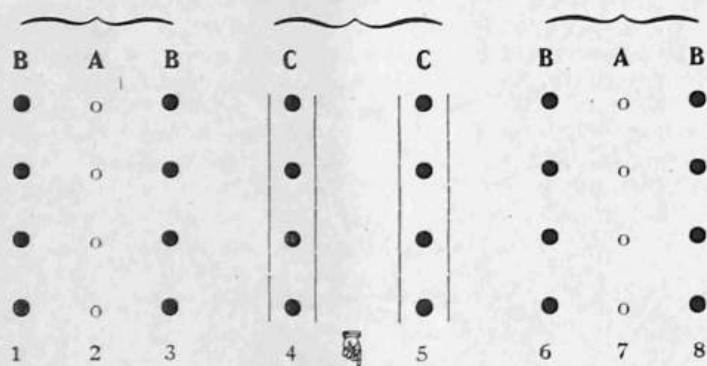
Ukázka cvičení společných.

Pro žáky od 6 — 14 let.

Čím větší počet cvičících podílů bere na cvičeních prostých neb s náradím, tím lépe cvičení podobná se vyjmají. Pro cvičence dospělé volba i výběr cvičení nedělá nám tolik obtíží; jmenovitě odpadá tu ohled na rozdíl stáří cvičících, s kteroužto otázkou nutno počítati při úpravě cvičení společných pro děti, při nichž opět rozdíl v stáří přísně šetřiti musíme. Záleží ovšem na cvičiteli samotném, aby znal žactvo své, schopnost jednotlivých žáků, s čímž při třídění žáků dle stáří též počítati se musí.

Při vzorku cvičení níže podaných vzat za základ počet 100 až 150 žáků různého stáří a sice od 6 do 14 let. Cvičení samo rozděleno na cvičení prostná a cvičení s dlouhými tyčemi. (Tyče jsou 14 stop dlouhé, $1\frac{1}{8}$ palce v průměru; mohou ovšem býti kratší nebo i delší, dle toho, jak cvičení upraveno.) Cvičení prostná rozdělena jsou opět na dvě skupiny a sice lehčí a těžší. Dlouhé tyče přiděleny jsou žákům nejpokročilejším.

Nastoupení a sestavení žáků při cvičení rozvrženo takto:

A jsou žáci nejslabší od 6 do 10 let.

B jsou žáci pokročilejší, od 10 do 14 let.

C jsou žáci nejpokročilejší, od 10 do 14 let.

Žáci A a B cvičí cvičení prostná.

Žáci C cvičí s dlouhými tyčemi a sice tak, že čtyři stojí vždy uvnitř dvou tyčí.

Každý oddíl sestává ze dvou částí bez přestávky za sebou následujících.

Při popisu cvičení žáků B a C udává se při pohybech nohou "vnitřní nohou", čímž rozumí se, že zástup 1(B) cvičí levou nohou, zástup 3(B) pravou, to jest cvičí k zástupu 2(A). Stejně cvičí zástup 6(B) a 8(B), (nejlépe srovná se na vzorku: nastoupení ku cvičení), čímž popis cvičení se zjednoduší nemálo.

Základní postavení:

Žáci B: stoj spatný — připazít, ruce v pěst.

Žáci A: stoj spatný — paže skrč. zapažmo, ruce v pěst.

Žáci C: stoj spatný, tyče dole po stranách těla.

Ruch:

Žáci B a C veskrz mírný.

Žáci A v části první střední, v druhé části mírný.

Časomíra označena dvěma středními dobami: 1—2, 3—4, 5—6, 7—8.

ODDÍL I.

Žáci B.—Část první.

1—2 Stoj únož. (vnitřní nohou).

Vzpažit (upažmo).

3—4 Přisunem (vnitřní nohy) dřep.

Upaž.

5—6 = 1—2.

7—8 Základní postavení.

Následujících 1—8 to samé opáčně, t. j. vnější čili zevnitřní nohou. Celé opakuje se ještě jednou.

Část druhá.

Stejně cvičení jako v části první, pouze místo stoje únožného koná se výpad stranou, vnitřní nohou v prvních osmi dobách a zevnitřní v druhých osmi dobách.

Žáci A. Část první.

1. Trčít v před.

2. Vzpažit.

3. Předpažit.

4. Paže skrč. zapažmo (zákl. post.)

To samé se cvičí 32 dob.

Část druhá.

1—2 Trčít v před — předklon.

3—4 Vzpažit — záklon.

5—6 Předpaž. — předklon.

7—8 Paže skrč. zapaž. — vzpřim (zákl. post.)

Celkem 32 dob.

Žáci C. Část první.

1—2 Upaž. — dřep.

3—4 Vzpaž. — vztyk — úklon zevnitř (= zástup 4tý na pr. — zástup 5tý na levo.)

5—6 = 1—2.

7—8 Vztyk a připaz. (zákl. post.)

Příštích 8 dob to samé — úklon dovnitř, t. j. zástup 4tý na levo, zástup 5tý na pr. Celkem 32 dob.

Část druhá.

1—2 Upaž. — dřep.

3—4 Vzpaž. — výpad stranou (zevnitřní nohou.)

5—6 = 1—2 (přisunem nohy zevnitřní.)

7—8 Vztyk a připaz. (zákl. post.)

Při cvičení žáků C udávají se pohyby paží, ježto poloha tyčí dlouhých vždy rovná a výše jich od pohybů paží odvislá jest.

ODDÍL II.

Žáci B. Část první.

1—2 Upaž. — stoj úkročný (vnitřní nohou.)

3—4 Vzpažit — obrat dovnitř — poklek (na zevn. nohu)

5—6 = 1—2.

7—8 (Zákl. post.)

Část druhá.

Stejně cvičení jako v části první s tou změnou, že na 1—2 konáme výskokem stoj rozkročný (čelný) a na 7—8 opět výskokem ve stoj spatný přijdeme.

Žáci A. Část první.

1. Trčít vzhůru.

2. Upaž.

3. Vzpaž.

4. Paže skrč. zap. (zákl. post.)

Část druhá.

1—2 Trčít vzhůru.

3—4 Upaž. — podřep.

5—6 Vzpaž. — vztyk.

7—8 Základní post.

Žáci C. Část první.

1—2 Paže skrč. upaž. (v pol. dlaní) — výpon.

3—4 Trčít vzhůru zevnitř — podřep přednož (zevnitřní nohou).

5—6 = 1—2.

7—8 Základní post.

Část druhá.

To samé cvičení, pouze na 3—4 koná se místo podřepu přednožmo — výpad v před.

ODDÍL III.

Žáci B. Část první.

- 1—2 Vzpažit zevnitř — stoj zánož. (vnitř. nohou.)
- 3—4 Vnitřní paži kruhem dovnitř, vzpaž. zevnitř, Zevnitřní paži odpaž. Podřep únož. (vnitřní nohou.)
- 5—6 = 1—2
- 7—8 Základní post.

Část druhá.

To samé cvičení, pouze na 3—4 místo podřepu únožmo — konáme výpad stranou (vnitřní nohou).

Žáci A. Část první.

1. Trčít stranou.
2. Paže skrč. upažmo.
3. Paže mrštit stranou do upaž.
4. Základní post.

Část druhá.

- 1—2 Trčít stranou—výskokem stoj rozkroč. (čelný).
- 3—4 Paže skrč. upaž.
- 5—6 Paže mrštit do upaž.—poskokem stoj spatný.
- 7—8 Základní post.

Žáci C. Část první.

- 1—2 Vzpažit zevnitř (vnitřní paži) odpažit (zevn. paži). podřep únož. (zevnitřní nohou.)
- 3—4 Půl obrat (zevnitř) poklek (na nohu zevnitř.) Předpažit vzhůru (vnitř. rukou) Zapažit (zevnitř. rukou.)
- 5—6 = 1—2
- 7—8 Základní post.

Část druhá.

To samé cvičení, pouze na 1—2 koná se místo podřepu únož.—výpad stranou (zevnitř. nohou) a 5—6 úhyb stejnou nohou.

Podobným způsobem, jak naznačeno, možno upravit následující oddíly. Cvičení sama, na pohled zdají se složitá, ve skutečnosti však jsou k nacvičení velmi snadná. Obrazce, při cvičení se vyskytující, jsou pak nanejvýš malebné.

Věda, umění a práce.

Hudbu k českoamerické hymně pro český den v St. Louis, Mo., složil sok. Vrána v St. Louis. Skladba to rozhodně lepší textu, bude se líbiti a byla dotčným výborem přijata.

Kdokoliv z našich, jenž vykáží se může předběžným vzděláním, chtěl by oddati se nějakému studiu odbornému na některé universitě větší, aneb koleji, aniž by měl sám dostatečných prostředkův hmotných i chtěl by se ucházeti o tak zvaný "scholar-ship", bez jakýchkoliv závazků vůbec. může dopsati jen redakci listu tohoto a přiložiti známku na odpověď. Víme asi o 25 podobných nadacích velikých učilišť amerických, zkouška, náležité vzdělání předběžné a naše odporučení stačí.

Manželka prof. Thos. B. Kendricka rozená Krejsova, ve Weatherford, Oklahoma, vyslovuje v delším dopisu uznání listu našemu, píše, že překládá nejlepší práci Karoliny Světlé do angličtiny a sice "Vesnický román". Překladatelka zná i mnohé jiné skvosty písemnictví českého, však od té doby, co přeložila "Poslední paní Hlovoskou", povzbuzena dobrým přijetím práce své, rozhodla se poskytnouti k lepšímu poznání české spisovatelky čtenářstvu anglicky

čtoucímu ještě práci jednu. Asi rok před smrtí Karoliny Světlá dala k překladům práci její písemné svolení, a s tím i dorozuměním, že nutné změny a potřebné k snadnějšímu pochopení čtenářů cizích, překladatelka vykonati smí, jak za dobré uzná, jen když vlastnímu dílu na závadu nebudou. Překladatelka proto cestou touto na okolnost tu zvláště důležitou již nyní upozorňuje, tak aby až kniha v rouše anglickém vyjde, nebylo nijakých nedorozumění zbytečných. Paní snaží se podati práci dobrou i doufá i v kruzích našich ve dobré přijetí.

Na světové výstavě bude ve zvláštním oddělení v odboru rakouském i výstavka umění českého vlasti naší staré, jakž se sděluje, také výtvarné umění polské tu bude. Výzdoba dotčného oddělení v St. Louis, Mo., svěřena prof. Kotěrovi z Prahy, který již za tím účelem sem přijel a práce prý ihned se ujal. Dotčné oddělení má výměr 60.5 čtv. m. se sousedící loggii pro plastiku. Mimo to budou české a polské práce umístěny také v mezinárodní výstavě. Do komise k sestavení oddílu českého v paláci rakouském jmenovalo ministerstvo pp. J. Kotěru, V. Hynaise, C. Kloučka, J. Schikanedra, A. Němejce, J. Preislera, M. Švabinského a S. Šalouna. Bude tedy české umění v Americe zastoupeno nejlepším výkvětem umělců i doufáme, že čestně obstojí ve světové soutěži umělců všech národů. Tak postaráno jest o naše z Čech. Jak pak asi ale vypadati bude výstavka výtvarného umění česko-amerického? Budou také naši američtí umělci zastoupeni jednotlivě, či v nějakém souladném celku? O posledním velice pochybujeme, však tolik dovolíme si tvrditi, že za mnohé práce pí. Luskové, Nádherného, Farského, Zamrazila a jiných stydět bychom se nemuseli, vedle mladší generace na těch kterých ústavech výtvarného umění vůbec. A jest jich jen ku potěše naší již hezká řada těch rytířů palety a štětce, pera a křídly, již naši jsou tu i onde.

Tak to má býti. Nechť každý obor práce a průmyslu vykazuje zdatné síly české, síly neodvislé, jimž k vyniknutí není třeba nijaké žebrácké podpory nikoho, jenž pak z té podpory na "národní tluka buben", dělal by si reklamu pro své patentní břčky. Tolik tanulo nám na mysli, když čtli jsme minule o ukončení školního běhu na Siebelově pivovárnické akademii v Chicagu. Ústav existuje již po pět let a jest ve spojení se známou pokusnou stanicí pro pivovárnictví. Závěreční slavnosti odbývaly se v akademii číslo 1422—1429 Montana ul. a byly ukončeny skvělým banketem, při němž ředitel ústavu dr. Siebel doručil abiturientům diplomy. Mezi 19 absolventy této pivovárnické školy se nalezají též dva Čechové a sice: pan Josef Zeman z Chicaga a Jan Šilhavý z Antigo, Wis. Oba krajané absolvovali s dobrým úspěchem.

— Kontrolor spolkové pokladny ve Washingtoně ustanovil krajana Karla Stárka z Clevelandu, O., examinátorem a dozorcím na národní banky v celém obvodu města Clevelandu.

Z našich kruhů.

— Prátele věci naší sokolské, přátele vzdělání lidu a poučení prosíme o adresy těch, jimž bychom s úspěchem list zasílali mohli. Příznivce pak naše a dopisovatele žádáme, by podávali nám zprávy nejen sborové, ale i širších kruhů se týkající a povšechně zajímavé, zvláště pak o věcech českých.

— Upozorňujeme důtklivě všechny tajemníky jednotlivých sborů našich, jakož i všechny ty, kdož slíbili nám práce písemní do "Památníku" N. J. S., že koncem tohoto měsíce vyprší lhůta, do které příspěvky, ilustrace, obrazy a j. přijímati lze. Pak již s chutí pustíme se do uspořádání vlastní látky, rozřídění téže a upravení i nepřijmeme rozhodně

nícheho více, již také z toho ohledu, aby vlastní náklad mohli býti přesně stanoven.

— Píše se z New Yorku, ze dne 16. m. m. o členu tamnější T. J. S. a o požáru v Baltimore, při němž lehla též popelem tělocvična tamnějších turnerů "Germania", jak následuje: "Mezi zdejšími hasiči, kteří byli posláni na pomoc hořícímu městu Baltimore a kteří se vyznamenali tak, že se jim dostalo zjevného uznání a pochvaly v Baltimore i New Yorku, byl též mladý, teprve 23letý Čech, Franta Šíma, bydlící zde na 73. ulici, člen T. J. S. Nastoupil službu v červenci minulého roku a dostal se na stanici s dvojím mužstvem, následkem čehož se dostal též do Baltimore. Když totiž zuřil v onom městě zhoubný požár, na jehož zdolání domácí hasiči nestačili, a byla proto požádána okolní města o pomoc, bylo také odtud posláno oddělení záložních hasičů, a mezi nimi byl právě Šíma. Toto oddělení čítalo 102 muže, s 9 stříkačkami a jedním žebříkovým vozem, a vedl je osvědčený náčelník Howe. Tento vyběhl ještě před příjezdem do Baltimore své podřízené, aby se statečně chovali, a jeho vyzvání se neminulo účinku. Newyorští hasiči pracovali na nejnebezpečnějších místech tak, až vzbudili všeobecný údiv. Pracovali plných 12 hodin, nedbajíc ani hladu ani žízně, a když po nadlidském úsilí byl oheň obmezen, dostalo se těmto hrdinům díky celého města. Když přijeli zpět do New Yorku, vysloven jim mayorův dík a jména všech členů tohoto oddělení, tedy i Franty Šímy, vepsána do čestného seznamu hasičského odboru, mimo to má prý se dostati statečným těmto mužům ještě i jiného vyznamenání."

— Časopis "Evening Gazette" v Cedar Rapids, Ia., vycházející přinesl velmi pěkný článek z pera sok. L. J. Paldy, dne 16. minulého měsíce a sice o Rusi a lidu ruském, v němž pisatel ujímá se národa ruského vřele oproti nedvědným útokům tisku amerického, který v nastalém zápasu s Japonskem straní "lepší" prý křesťanům, původu mongolského. Pisatel velmi trefně zmiňuje se o misionářské práci různých našich sekt a diví se jen, že v nynějším osvěceném století může najíti se křesťan, jenž válku, největší barbarství to na světě, schvaluje a sympatisovati může s plemenem žlutým, jež sice znamenitě okročilo, ale v úskočnosti své "křesťanské" nedokazuje zrovna, že ti slavní misionáři křesťanství konali moc dobrou práci u toho lidu, který sotva rovnati se může lidu pravoslavnému, lidu, který kdyby mohl cele se rozvinouti, dal by světu více Tolstojů a jiných mužů míru a velikého vzdělání. Pisatel připomíná dále Američanům co Rus pro Unii naši vykonala, kdy Severu bylo nejhůře a podotýká, jestli že měli na Rusi židé Kišineff, u nás černosi téměř denně mají svůj hanebný lynč. Lynč, skvrna to zemi naší, již tam mnozí rádi mlčením pomijí, a poměrů neznajíce, v záležitosti národů jiných se pletou.

— Sok. Jar. Draský, zvěrolékař, člen sboru v Crete, Neb., nalézá se již po několik let u spolkového vojska na Filipínách a jsa přidělen ku štábu, prokázal v oboru svém mnohé platné služby. Nyní zastesklo se mu po rodině i přijde domu na dovolenou, načež opět, avšak tentokrát s rodinou, vrátí se na své stanoviště.

— Dne 4. m. m. měl Dr. Iška přednášku v Prague, Neb. Návštěva byla značná z celého okolí a téma: "Boj Čechů proti tmě" velice vděčně přijato, jakož i druhé v den na to: "Právo žen a vychování dětí".

— Těl. Jed. Sokol ve Schuyler, Neb., koupila několik lotů, kde hodlá vystavěti pěknou sokolnu. Praví se, že snad ještě nikdy se v ničem tak rychle nejednalo u Sokola, jako tentokrát. Hned po schůzi byl pozemek koupen, zaplacen a na jméno sboru zanesen.

— Br. A. Tesar sděluje ze St. Louis: V neděli dne 28. února byl námi založen nový sbor sokolský pod jménem Těl. Jed. Sokol v Edwardsville, Ill. Členů se přihlásilo 26, vesměs mladých lidí, a dosti jich ještě nebylo přítomno, kteří se zapsali na předběžné provolání. Nadějeme se, že dostoupí počet onen v brzkou 50 neb více. Zvolena též celá

správa jak následuje: Starosta Kovanda Ant.; náměstek Strejček Vác.; tajemník Srb Ant.; účetník Novák Jos.; pokladník Gros Fr.; náčelník Strejček Vác. Hned zvolen též zčlenný výbor k vyjednání místnosti pro cvičení v místnosti německých turnerů. Že to hoši myslí do opravdy, jest důkaz to, že chtějí započítí hned se cvičením, jakmile jim bude místnost ku cvičení propůjčena. Nás se účastnilo této schůze 8 členů. Dostalo se nám milého přijetí. Jednota tato požádá též hned o přijetí do N. J. S.

Karakter.

Sepsal Dr. Josef Durdik.
(Pokračování.)

Na mladou mysl působí příklady nejúčinněji; proto záleží na tom velice, jací lidé jsou kolem chlapce. Rodičům pak nastává zde hlavně důležitá doba; oni jsou svým dětem předními příklady. Co pomohou slova, když je skutky vyvracují! Dítě bude špatně vychováno, když na jedné straně vystupují mu rodiče: "nepomlouvej!" a sami, sotva člověk odešel, za zády pouštějí se v důkladný rozbor jeho vad, v opětování klepů a lží, v posměch a výsměch, kdežto před chvilkou těmuž se kořili a lichotili. Jak zhoubně působí takové scény na dětskou mysl! Jak se tím vzdělává jeho povaha! O kázni domácí ku povaze dalo by se ještě mnoho, mnoho pověděti. Dále společnost, "kamarádi", pomáhají buď v dobrém, buď ve zlém smysle. Nejpřirozenější soudruhové jsou v mládí spolužáci. Tím přicházíme ke škole. Škola jest ústav tak důležitý, že státové a obce čím dále, tím větší pozornost jí věnují. Mnozí považují školu ještě tak, že jest to místo, kdež chlapec může se potřebným vědomostem snadno a lacině naučiti. Zapomínají však na druhou, snad důležitější věc, totiž že škola jest místo, kde se povaha vzdělává. Hoch zde vstupuje na jakousi půdu veřejnosti, mezi sobě rovné, učí se spoléhati na sebe a měřiti s jinými. Dotvrzuje to každodenní skutečnost, že samouk obyčejně buď se přeceňuje, bývá neskromným, nebo se nedoceňuje a bývá příliš pokorným, právě poněvadž nevyměřil své postavení k jiným. Ve škole to činí žák neustále a dobývá si tím nevěda pravého stanoviska pro skutečný život. Není lepšího místa k rozřazení všelijakých předpokladů, kteréž dříve mládež se vštěpily stran rodu, bohatství, postavení a podobných věcí. Ve škole jsou hoši sobě všichni rovni, a běda tomu, kdo by tam se roztahovati a něco zvláštního chtěl vyžadovati na základě vyššího rodu svého. Výsměch by ho buď řádně vyléčil nebo vyhnal. Škola nelitostně vyrovnává všechny domnělé přednosti a jest nejpřednější pěstitelkou zásad demokratických. Program vychování aristokratického obsahuje nutný článek, aby mladý učeň do školy mezi ostatní hochy poslán nebyl. Čím zapjatější v které zemi jsou kruhy aristokratické, tím svědomitěji vyhovují tomuto požadavku. Hoši se učí doma a jen zkoušky dělají na veřejných ústavech. — Tak s jedné strany působí škola u vyrovnání předností domnělých; avšak s druhé strany není opět místa, kde by chlapec naučil se lépe ceniti pravou přednost osobní, totiž nadání a vytrvalost. Ty dvě vlastnosti podmiňují stupnici hodnoty ve škole a často chudý hoch z rodu temného vynikne nade všechny, požívá jich úcty a ukazuje jim, kterak se to diti má i v životě. Tam ovšem někdy nepojí se výsledek s upřímnou snahou, škola jest v tom spravedlivější nežli život. Člověk jest určen pro společnost, jest bytost občanská ("politická"); školou se pro veřejnost připravuje, škola jest středním, přechodným členem mezi rodinou a obcí — nejen rozšiřováním vědomostí, nýbrž vlivem, jež má na vývoj povahy. — Dále uvažme rozdíl mezi chudobou a zámožností. Chudoba s jedné strany upevňuje povahu, poněvadž člověk jest odkázán na sebe a musí se snažiti, aby se udržel; s druhé strany přináší nebezpečí, že člověk v trýzni naučí se potměšilosti, sprostotě ano i podlizavosti. Opačné nebezpečí vzniká v hojnosti, kterouž člověk upadá

v rozmařilost, pohodlnost, bezohlednost a konečně v omrzelost. I veřejné poměry, společenské a politické působí; neštěstí vlasti bývá zkázou mnohým jednotlivcům a jiné zase utužuje. Je-li těchto druhých více, pak národ není ztracen, karaktery se objevují, kterých by se byl nikdo nenadál, doba zkoušky volá je v závodisti, tak že často právě veliké neštěstí jest matkou velebných zjevů.

Vývoji povahy jest ovšem jako všemu dán základ celou přirozeností člověka; živá letora má úlohu obtížnější. V sanguinikovi vznikají žádosti rychle a mají nad ním větší moc než nad flegmatikem, pročez tomu snadněji jest učiniti se povahou, kdežto sangvinik více přemáhati se musí. Avšak ani přirozenost a letora, ani okolnosti ani vychování nedostačí k úplnému dílu. Hlavní věci potrvá zde vlastní kázeň. Člověk se musí sám vychovávat, sám musí vědomým úsilím pracovati o svém vnitřním zdokonalení a snažiti se, aby se stal charakterem. Když procitne k rozumu, pak jest zodpověden sám za sebe. Nechť se bylo na něm u vychování prohléšilo, jemu nastává povinnost, aby to opravil. My nepřijímáme omluvy, kdyby někdo takto počal: "Já vím, že jsem špatný chlap, ale proč mne tak vychováli!" Kdo tak by chtěl se omluviti, činil by už velmi dobrý rozdíl mezi svým vychováním a samým sebou, — a tato druhá jeho část, kteráž jest vlastně on sám, má utlumovat nešvary vychováním vštěpené. Kdo tak by chtěl se omluviti, jest sofista a sám svým slovům nevěří; neboť ví, co jest pravé, ale nečiní toho, rozhoduje se sebevědomě proti výroku vlastního rozumu a jest trestuhoden.

Všechny poměry zevnější — i letoru sluší přičísti k nim — jsou člověku dány; na tom však záleží, co na jejich základě ze sebe vyvede. Nejvyšší vrchol hodnoty lidské musí býti cílem, k němuž tihneme z úmysla čili vědomým úsilím. Charakterem člověk nestane se náhodou, charakterem, jak říkají, se musí udělati.

Počíná malými pokusy, — přichází v různé situace a naučí se znenáhla, kterak se v jedné každé chovati má. Nějaká z nich totiž opětuje se vícekrát; poprvé člověk chováním svým škodu vzal. Ta ho varuje a zřetelně napomíná, aby se podruhé choval jinak, by se jí vystříhal. Člověk volí z počátku bezprostředně podle smyslného dojmu vždycky, co jest příjemné a zamítá odporné. Při tom zpozoruje, že mu věc příjemná často později tím větší nepříjemnost způsobila, kdež opět mnoho, co se trpkým zdálo, konečně bylo zdrojem užitku a blaha. Člověk vychytá, utvoří si malá pravidla pro nejobyčejnější potřeby, polonevědomě, ani si jich sám nevysloví, tím méně je s to, aby je naznačil všeobecnými větami a o nich rozhovory vedl. Pouhá nouze strach před úrazem a škodou nutí jej k chytrosti, a v skutku, než je člověk mravním, bývá chytrým. Už malé dítě má rozličná pravidla chytrosti. Takovým způsobem zdokonaluje i zvíře svou zkušenost, a člověk stoupá potud výše, pokud nabývá více rozumu než ono. Konečně dostoupí i tam, že mimo osobní prospěch svůj uznává i něco jiného, čeho šetřiti má. Danému slovu dostátí má v každém případě, děj se co děj, nechť by osobně i škodu vzal. Toto pravidlo uznává i loupežník, uznává i ten, kdo je porušil, neboť on ví, že jednal hanebně a že své vlastní jednání musí zatratit. Když na mne přijde násilí v jakékoli formě, slibuji mi odměnu, jestliže vydám svědectví, které poctivec zničití má, — a hrozí mi, že, neučiním-li po přání jeho, sám budu zničen tímž způsobem: rozhodne každý člověk, ve kterém jest špetka lidského vědomí, že mám podlý návrh tento zamítnouti, že zkrátka v takových případech nemáme hleděti na prospěch osobní, že jsou zde jiné, vyšší ohledy, kterých šetřiti důžno. Známe je dobře, jest jich více, — i zahrnujeme je společným slovem: požadavky mravnosti. Tak povstávají tedy vyšší pravidla než onde, ano podstata mravnosti záleží právě v tom, že se z pouhé chytrosti odvoditi nedá.

Nyní člověk nejen vychytal, má nejen pravidla chytrosti, nýbrž jest vědom i pravidel mravnosti. Chytrost a mravnost nevylučují sebe; chytrý člověk může býti mrav-

ným (dobrým) a naopak. Že mnohý šlechtetník všemi příkazy chytrosti povrhá a že zase mnohý dareba jest chytrákem, nedokazuje nic o nesjednatelnosti obou.

Z těchto dvou zdrojů však plynou člověku, jenž jest sebe vědom, všechny předpisy, kterak se chovati má. Člověk "se řídí něčím". Jeho vůle víc a více se upevňuje v těchto pravidlech. Objeví-li se případ, v němž jsem člověka druhdy pozoroval, jindy zas, mohu zprvu říci už, kterak se člověk zachová. On určuje sebe podle jistého pravidla, a znám-li pravidlo já, vím, jak se určí on. Takové pravidlo, nechť má původ jakýkoli, sluje vůbec zásada. Zásada stojí proti vášni i proti žádosti; jsou-li tyto stránky přirozenosti, jest zásada umělá, vědomá zřízení mysli. Vidíme z toho, v jakém poměru jest k letoře. Ji člověk dostal od přírody, ale má-li býti na stráž, nedat se unést vášni a nepodléhat okamžitým vznětům žádosti: vysvitá, proč můžeme říci, že zásada má ovládati letoru. Neboť vymezili jsme letoru jakožto založenou na bezděčném pohybu představ, pokud z něho vzniká vašeň neb žádost. Poněvadž zásada ovládati má vašeň i žádosti, a při zásadě musí býti rozum, mohli jsme také říci, že "rozum jest pánem paní letory, ne aby ji ničil, než aby ji řídil.

Když vidím, že člověk svou zásadu ve všech případech provádí, říkám též, že jest ji věrný čili že jest důsledný (consequentní). Zná-li zásadu samu a ví-li, že člověk důsledný ji za svou uznává, pak mohu říci, že znám skutečnou část člověka, vidím jeden rys povahy jeho před sebou. Nevím jej ještě celého, ale co vidím, jest kus z něho samého, jest to ryzí kov, jenž se vždy osvědčí, vždy sobě věrným zůstane, a toho, kdo se naň spolehl, nikdy nesklame.

(Pokračování.)

Tiché vody.

Román od Bohumila Havlasy.

(Pokračování.)

III.

Za jitra druhého dne vstoupila baronka do předpokoje svého hosta. "Tvá velitelka již vzhůru?" otázala se Boženy, panské sestry Amaty.

"Právě jsem ji ustrojila, milostivá paní", odvětilo děvče tiše libajíc zámecké paní ruku; "velebná sestra se modlí."

Baronka kynula s úsměvem hlavou. "Nazývej ji slečnou, klášterní mrav by nás zde uváděl v nelad."

"Milostlečna si přála, abych aspoň já ji tak nazývala."

"Také dobře."

Baronka otevřela bez hluku dvěře a vstoupila do pokoje modlíci se jeptišky. Zahlédla sestru Amatu klečící na ozdobném klekátku. Hlava modlitelky byla opřena na kancionálu se slonovými deskami. Bílými prsty perlil se růženec, dívčina hlava jako by odpočívala na knize modliteb. Po chvíli vyrušila ji baronka: "Nepřicházím vhod?" a pozdvihla dívčinu hlavu libajíc ji v čelo.

"O ano, ma tante", odvětila sestra Amata-Valeria povstavši, a dodala jako na omluvu: "Zaspala jsem mši, modlila jsem se tedy."

Baronka se usmála.

"Ma tante, nejsem bigotistka", řekla dívka pozorujíc úsměv baronky poněkud lehkomyšlný, "ale jsem zbožná."

"Drahá duše, neobávej se, nebude tě nikdo obmezovat. Zaspala jsi, spala's tedy dobře?"

"Zajisté, a ty, ma tante?"

"Jako vždy", zněla úsečná odpověď. Však hlas paní zámku se na rychle zjemnil. "A co se ti zdálo? První sen bývá prý významný, a smím-li hádat, tvrdila bych, že tě sen unavil."

"Velmi, tetinko."

"Nuže, vypravuj." Baronka stáhla mladou jeptišku k sobě na pohovku. "Snad jsi viděla ve snu břeťslavské

klášterní, velebnou abatyši, ctihodného arcibiskupa, o nichž jsi nám večer vyprávěla?"

"Nic to", zakývala dívka zádumčivě hlavou. Zamlčela se. "Ku podivu, drahá tetinko", pravila tato, "zdálo se mi něco, proč bych měla ještě dnes jít ke zpovědi, není tu však pater Aurelius."

"Oho! a jaký to zločinný sen? Mimochodem — patera Aurelia ti může nahraditi D...ský velebníček."

"Ma tante, prožila jsem ve snu den světské rozkoše, a bylo mně při tom teskno, téměř úzko, ma tante." Krásně, zakaleně lesknoucí se oči sestry Amaty-Valerie upíraly se smutně ve tvář barončinu. "Snila jsem o svatbě. Nesměj se, tetinko, nevím, jak mohly mi připadnouti takové myšlenky."

Poslouchám."

"Kráčela jsem ověncena myrtou a oblečena v šat nevěstin k oltáři uprostřed háje, ve stínu zelena, a vedle mne muž — snoubenec se tuším říká."

"Ženich", dodala poslouchající baronka pozorujíc rozpaky nevinné dívky.

"Ano, ženich; byl oblečen v uniformu důstojnickou; pohlédla jsem na jeho tvář, ma tante, byl to můj příbuzný, setník Binelli."

Baronka byla překvapena, rty sestry Amaty-Valerie zbledly na roveň s její tváří.

"Kněz nás oddal, a já byla při obřadu klidna, ku podivu klidna, beze zdráhání jsem podala ruku setníkovi a bez zpěčování nechala se odvésti jím z kostela. Vsedli jsme do vozu a odjeli, nevím kam, však pamatuji se, že do nedozírné dálky; viděla jsem náš kočár mizeti v mlhavé planině. Toť vše!" Než barončina mluvila vše to ku konci odměřeně, chladně, bez ostychu.

Baronka pohlížela na ni s úsměvem, však patrně překvapena, pozorně; pak vzala ji za okrouhlou bradu a pozřela jí láskovně do očí. "A pro to bys hodlala jít ke zpovědi?"

"Jest to hřích neb nejméně pokušení."

"Bláhové dítě; tak asi se tobě pravilo ve klášterním zátiší; u nás to však vysvětlujeme jednoduše: tvé setkání se s muži na několik hodin včera povzbudilo tvoji fantasií hledající potravu nepatrně jí skýtanou; nejlákavější předmět, mladý setník, stal se hrdinou tvé noci a ty její obětí. A pravila's, že účinek snu byla tíseň?" pátrala Valga z Königsberku.

"Ovšem."

"Činila by tě tedy podobná skutečnost nešťastnou?"

"Madame, skutečnosti té není a vůbec nebude", pravila řeholní sestra vážně a chladně.

"Pravda — a přec hle, jaké to pohrávání osudu s námi!"

"Osudu, mezi vámi se praví. Dobře, ma tante, mám-li já vyslovit se o tomto osudu, ač mně to slovo nesluší, vím to, pak pravím: jest ukrutné pohrávat s lidmi; osud nemá právo k nespravedlnosti, neoprávněná hra se srdcem člověka jest demonická hra. Jaký to vedle světského podléhání osudu klid v mém klášteře! Tam spí náš duch, ma tante, spí a jest tak dobře."

"Mrtvoly," zašeptla sotva slyšitelně baronka a zadívala se na dívku, jež to pravila s vážností zkušeného filosofa nebo předpojatce proti světu. "Tys vážná, příliš vážná, drahá duše."

"Že ano? Nevím, nenávidím — můj bože! nikoli nenávidím — nepřeji jistému čemusi, neznám ani, jak to nazvat, vím toliko, že nedovoluji nikomu, ani tomu vašemu světu, vašemu osudu, považovati člověka za hříčku. Jest ukrutné hrát s někým, s jeho duší, citem, životem — osud!"

"Slyšela's o tom též v klášteře?"

"Nikoli, ale zmínila jsem se sama jednou i tom a řeklo se mi: Ano pravda, tak se děje v tom světě, díky Jesu Kristovi, že jsme zde v klášteře. Bůh a klášter, toť nás uchová. Proto miluji klášter! Onť klid, a nebe, jež tam vévodí našemu srdci úplně, jest svaté, spravedlivé."

"Tichá myslitelko", políbila ji baronka a přešla k jinému hovoru. "Viš, proč jsem přišla?"

"Proč, ma tante?"

"Včera jsi mi na odchodu řekla: Přece neznám obyvatele zámku kromě tváří; ovšem, byla jsem tehdyž mladá. Tetinko, nechtěla bys mi popsat každého zvlášť?"

"A ty's přišla —?"

"Abych vyhověla tvému přání."

"Jak's dobře!" Políbila baronce ruku.

"Však", podotkla tato, podám ti jen charakteristiku jednotlivců, životní historie vypravovat nebudu."

"Ale bylo by to zajímavé!"

"Myslíš?" Barončina otázka zněla podivně. Historie ty jsou mi buď neznámy neb nepříjemny nebo lhostejny. Buď skromná, milá Amato; ve tvém slibu, milá velebná setro, jest skromnost povinností. Započínám."

"Poslouchám."

"Na program jest nejprve 'hradu pán', pan baron."

"Strýc?"

Paní zámku kývla hlavou a pohrávala si s růžencem Amaty-Valerie. "Tuším, že první pohled na Koenigsberka tlumočí polovici všeho, co lze o něm říci. Nazývají ho v okolí 'kavalírem', lid i šlechtici, a skutečně zasluhuje toho názvu můj choť." Baronka se odmlčela, pak se usmívala jemně na sousedku bedlivě poslouchající. "Ty's nepoznala svého strýce důkladně, má duše, a proto ti pravím, že kdybych nebyla jeho chotí, byla bych s to, abych skládala o něm hymnus pro jeho šlechtetnost. Baron jest železné vůle, odhodlaný, bezohledný, svémyslný, ale při vši své výstřednosti dobrý. Jest nepřístupný lidem, ale vetrou-li se v jeho srdce, ovládají ho, domohou-li se jeho blíзка, jsou odbarováni. Na radě jest aliena II."

"Paní hradu, baronka."

"Oho, ty se dovoláváš úsudku mého u mne samé?"

"Ano, ano, tetinko."

"Nuže, pohlédni na mne. Nenalezneš na mně krásy, nebylať jsem krásnou nikdy; nenalezneš na mně nepokoj, neboť—" baronka nedovolila úsměvu sejít se rtů — "jsem vždy se učila klidu. Hle, má dušinko, proto trneš před světem, že se učiti štěstí a klidu nemusíš."

"Chère tante!"

"Pokračuj", vpadla baronka. "Naučila jsem se býti nejen klidnou, ale i mírnou, ač—vždyť vidíš, že jsem vášniva!" Ret dámy se chvěl, řekla to prudce. "Miluji tebe, miluji toto zátiší, miluji ty, již zde dlívají — všechny, všechny; o jsem vášniva, ale vašeň mé lásky jest větší než vašeň mé nenávisť. Umím ctít a pro úctu nemohu nenávidět, umím milovat a pro lásku zapomínám na zášť, umím být hrdou a pro hrdost zapomínám opovrhovat, a jest mi při těchto vlastnostech již třicetpět roků."

"O že nejsi krásna?" zvolala Amata s obdivem pohlížeje na vysokou ženu, jež povstala. "Jsi priorikou tohoto zátiší, a v něm priorikou ženství!"

"Má duše drahá, priorita ženství může náležet jediné matce, a já matkou nebyla." Temně to promluvila baronka a zarazila se pronesší tato slova a pozorujíc všímaje oko velebné sestry Amaty-Valerie. "Tato slova před ní!" projelo ji hlavou, i řekla nahlas: "Nevšímej si slov, jimiž omlouváme své světáctví. — Zbývají nám ještě k charakterisování ředitel a setník."

"A Bohdana!"

Baronka se poněkud zarděla. "Ano, slečna Bohdana. Je to dcera bývalého správce, posud mladá, vlnadná, veselá a zajímavá; jest to žena okamžiku, žena dne. Viděla svět a lidi od té doby, co okamžik se jí stal životem a život dnem. Je to nejšťastnější tvor v D... Nejmrzutějším jest ředitel Kares, poklad to našeho panství, mládenec, chura-vec, ale nejvěrnější sluha, jehož služby splácíme baron a já především přátelským obcováním. Konečně tvůj ženich —"

Bledá Amatina tvář se poněkud zarděla. "Ma tante!" pohodila hlavou pozorujíc úsměv této.

Baronka uznala za dobré mluvit lehkovážně o snu, jenž bezvolně vtíral fantasií mladé jeptišky hrdinu; znalť jaké zlo se skrývá ve vážném dumání fantasie mladé dívky vždy

a každé. "Konečně mexikánský setník", opravila se. "Je to mladý, hezký muž, jenž umí býti dvorným a příjemným i vypočítavým — snad pomlouvám — je to muž, jenž byl rakouským poručíkem a mexikánským setníkem, jenž jest příbuzným Königsberkův. Toť jsou všichni obyvatelé zámku, jež vidá náš salon."

"Ale — ne, ma tante", dívka položila baronce ruku na rameno; "viděla jsem zde ještě někoho, ty zapomínáš!" Amata někdy kladla zvláštní vážný, rozhodný, jaksi offenzivní ton na mnohé věty a na jistá slova, a obličej její nabýval takřka bezdůvodně výrazu nezdolnosti při tom. Tak při této otázce.

"Doktor!" Oči baronky utkvěly na protější stěně. "Náš lékař."

"Ano, ten."

"Mám ti vyličit jeho povahu? povahu tohoto doktora stále klidného, jež by nazvala romantická mysl tvého věku záhadným, kdyby nečítal již léta, v nichž se říkává flegma, podivín? Ne, Amato, mám myšlenku! Jsi oblečena! — Boženo!" zavolala ven, "shawl a klobouk pro slečnu, pro mne —"

"Nesmím nositi klobouk! Co zamýšlíš?"

"Ah zapomínám, že v řádu. Neškodí! Preješ si seznati našeho lékaře; budiž, seznáš jej podrobně. V tuto hodinu obyčejně vyjždím, povoz asi již čeká, pojedeme do S... , navštívíme jej. Viš, že je doktor ženat a že bydlí hodinu cesty odtud?"

"Provodím tě tedy."

Baronka vytrhla služce svrchní šat z ruky. "Jsem ti skorem povděčna, Amato, že mě přivedla na tuto myšlenku", mluvila stále kvapně zámecká paní, pak náhle dodala unyle: "Ovšem, je tu tak neskonale dlouhá chvíle, ano jednotvárný, nudný život." A mezitím co kvapili koně stinným stromořadím, tázala se vesele: "Chceš znáti, milá jeptiško, životopis doktorova psa?"

"Zajisté", usmála se Amata.

"Narodil se čtyři hodiny odtud v krásném, šumném boru za zpěvu drozdů a košů pod křídlem sv. Vojtěcha, vysokého to chlumu s vesnicí."

"Jak básnicky!"

"Díky za pochvalu. Měl tři malá čtvernožčata za sousrodáky, batolivé to slepce, samá nekřtěňátka — pardon!"

"Prosím!"

"Bylo jaro a nouze v rodném hnízdě i v hostinné chatři. Sama matka fena a nejen matka, sami její chlebo-dárcové, dvě ženy v pastuše, neměly než tu holou bídu. Viz, jak známe my venkované život chudiny. A neměly jen bídu v chatě, též truchlý žal; vdova loučila se s životem, všechny sousedky ji to prorokovaly. V předsíni kňučeli malí psíci hladem. 'Co s nimi?' pomyslila si dcera nemocné vdovy; 'utopím je.' Právě šel kolem S... ský pan doktor VI... z vojtěšské fary. Přšelo a zašel do chaty. Nechali jej se skrýti, viděl chorobnou ženu. 'Proč nepošlete pro lékaře?' tázal se. — 'Nemáme peněz.' — 'Jsem lékař VI... ze S...' pravil a pohlédl na nemocnou. — 'Uzdraví se?' tázala se chvějíc se úzkostí dcera pastušice. VI... přešel několikrát chatř, pak se obrátil ku chvějící se: 'Bude-li dva měsíce ležet, obětujete-li dvacet zlatých na léky, a bude-li mít po celý ten čas lékařské návštěvy, uzdraví se.' Zahleděl se do lesa. Dcera zalomila rukama. 'Tedy jsem sirotek!' zvolala; 'chata jest obecní, vše ostatní nestojí dohromady za třicet zlatých a já nemám peněz'. Mechanicky vzala malé psíky a dala kňučící do koše. 'Hle, vy také můžete umřít, nemáte beztoho z čeho být živi, a matka má také umřít!' hučela zoufající dcera. — 'Kam jdete?' tázal se lékař VI... — 'Utopiti ta štěňata'. — Lékař zamýšlen stále pohlížel do lesa. 'Ukažte mi je', řekl. — 'Zde.' — 'Co chcete za toho rezka?' ukázal na jedno štěně. — 'Vždyť je chci utopit!' zvolala udivená, plačící žena. — Doktor pohlédl na ni svým velkým okem a s úsměvem jemu vlastním. 'Uzdravím vaši matku, dejte mi tohoto rezka.' — 'Pane doktore!' vyhrklo z dcery, 'vy byste dal léky?' — 'Dejte mi za to

rezka.' — 'Vy byste chodil dva měsíce tři hodiny cesty zdarma?' — 'Dejte mi toho rezka za to.' — 'Mámo', zvolalo jásavě děvče podávajíc lékaři kňučícího psíka, 'on tě zachrání!' — 'Zde máte na první léky a silící stravu', pravil mezitím doktor a položil na stůl recept a desítku. 'Pro rezka si přijdu zítra.' A přišel, odnesl rezka, Milan, hoch jeho, nazval jej 'Lusk'."

"O ma tante, to on!"

"On, náš doktor to učinil. Ano, má drahá, zapomněla jsem ti říci, že jest VI... chud."

Sestra Amata-Valeria položila se do kouta kočáru. Po chvíli mlčení tázala se: "Má děti?"

"A ženu."

Po nastalé pauze tázala se opět mladá jeptiška: "On ti to vyprávěl?"

"Jak's neobeznalá v mých lidech! Náš doktor nemluví, není-li tázan; jsouť ovšem výjimky. Zachráněná žena, s níž jsem se náhodou setkala na lovu, mi o tom vyprávěla."

"Tedy ji zachránil?"

"Hle, on ji zachránil!"

"Toť vše o Luskovi?" tázala se ještě Amata.

"Skoro. Kdysi jsem jela městečkem S... Na ulici se váleli psi, kočár jel kvapem. Náhle se ozve křik: 'Paní, nezajed'te mého psa!' Malý rusovlasý klučina to volal na mne. Dala jsem si malého psa podat a podávala jsem jej opět rusovlasovi. 'Lusk vás bude mít rád!' řekl klučina a zašel do domu našeho lékaře. Jeho to hoch. Na žádost mou vodil pak V... psa do zámku, až vůbec se jeden bez druhého nemohl obejít." (Pokračování.)

"Tužíte tělo, ale zanedbáváte ducha," volají na nás často naši posuzovatelé. "A co je vám platen duch, když rozmarilé tělo vaše podléhá tak snadno nízkým vášním, které ducha ubíjí," mohli bychom na ně zvolati zase my.

Dítě, které se vyhýbá hrám, chová v sobě zárodek choroby duševní nebo tělesné.

DOPISY

Několik slov jednotám župy Východní!

Bratři: Již za několik málo měsíců máme předstoupiti před zraky různých národů, na světové výstavě v St. Louis, aby ukázali jsme pokrok ve výchově tělesné a jak četně k myšlence té lneme! Pakli nechceme, abychom byli posledními v tom velkém ruchu všech tělocvičných spolků na světové výstavě, tož ruce k dílu, náležité a dobré přípravy a četné obeslání závodů a sletu vůbec, budiž našim heslem. Tu právě naskytuje se příležitost dobýti čestného jména českému, soustavnému tělocviku.

Bratři, župa Východní byla vždy a všude četně i čestně zastoupena, proto dovoluávám se Vás opětně, bratři, aby i tentokráte župa naše stála v prvé řadě pokroku, a čestného vystoupení. Dle stanov máme též jedno číslo programu pro sebe, proto cvičení, jež jsem k cíli tomu vypracoval, jest uveřejněno v listě našem. Bratři náčelníci necht' je nacvičit pak se svými borci co nejlépe a svědomitě.

Končím s přáním mnoha zdaru sletu v St. Louis. Na zdar a na shledanou!

Fr. Bartuněk, náčelník Vých. župy.

Chicago, 27. ledna 1904.

Slíbil jsem občas podávati zprávy o činnosti našeho sboru, Sokola Chicago. Je to kousek práce nevďěčné, o tom se mnohý náš sokol již přesvědčil a proto také jest dosti těch, kteří, ač v peře sběhlí jsou, i jinak dosti schopnými, přece úkolu toho se vzdalují. Máme však za to, ba jsme

přesvědčení, že podáváním zpráv o činnosti sborové se většího zájmu jak o tento list, tak sboru samotného docílí. Litovati ovšem jest, že vlastní činnost u nás se obmezuje na pořádání tanečních zábav — někdy se zmůžeme také na nějaké to divadlo — ale tělocvik jest věci nám téměř neznámou. Náš sbor čítá přítomně 173 členů a z těch jich průměrně cvičí 12. Nechci snad tvrdit, že by měl každý člověk cvičit, ale většina přece jest těch, kteří by mohli, měli, ale nedbají. A v tom ohledu především dlužno poukázat na naši vzdělanější třídu lidí, jako jsou: lékaři, právníci, pisari a j. S mnoha-li z těch setkáváme se v našich tělocvičnách a mnoho-li těch inteligentů vůbec členy sokolského sboru jest? A přece jsou to lidé, kterým spíše tělocvik jest věci potřebnou, nežli tomu dělníku, jenž musí 9 až 12 hodin denně trávit v továrně, a to mnohdy při velmi těžké práci. Zbývá nám tedy otázka: Jest možno každému člověku náš tělocvik doporučit? V této otázce, dle našeho přesvědčení, se náhledy lékařů různí. Ovšem každé cvičení není pro každého. Cvičení prostná, vypracovaná pro letošní závody br. Hallerem, se nám zamlouvají; jsou vydatná a pěkně sestavená, a budou-li jen z pola provedena jako jsme před třemi lety viděli od norských gymnastů, bude to radost a požitek skutečný. Cvičení ta provedena byla tak, že nám nikdy z paměti nevymizí. A což to jejich chování, ta kázeň, ten pořádek a to pravé bratrství, to bylo cosi, s čím se na našich závodech vždy neshledáváme. Mezi cvičícími byli hoši od 35 do 45 let, a to se věru špatně rýmuje s náhledem našeho starosty, který v celoroční schůzi pravil: "Vy starší, co cvičíte, se letos ze závodů nechte doma, stejně žádných cen by jste nepřinesli", a br. účetník k tomu dodal, že prý: "na takové věci není peněz". Ač schůze byla četně navštívena, přece žádný z přítomných se proti tomu neozval. Tak holt je to: Napřed se postaráme o dluh, potom se staráme dluh zaplatit — a v tom celá ta naše hlavní práce, tady ta činnost, tady ta uvědomělost. — Že i mimo sbor někteří naši sokolové činní jsou, dokazuje, že před nedávnem si založili klub, jemuž dali název "Kalifornští zobáci" (!) Schází se v jistém hostinci — vlastně pod hostincem na 22. ulici, a od té doby, co spotřebovali tolik a tolik karbolky, když se vraceli z jisté "zábavy", jsou české veřejnosti dosti známí. Dle sdělení jednoho člena-sokola, stává prý jejich přičiněním již třetí klub "Zobáků". Pakli se sokolové podvolují takovému nešvaru, pak se nedivme, že sokolství u nás sevednělo.

Výsledek volby pro letošní rok jest následující: Do řiditelstva: Vác. Roubal, Jos. Uhlíř, Š. Šus, V. Rusý, Jan Juřina, A. Čermák, Dr. Wedeles, F. Fívek, M. Havlík. Starosta Vác. Roubal, náměstek F. Fívek, tajemník Jos. Zeman, účetník Jos. Lainz, pokladník Jos. Punčochář, náčelník Frant. Tumpach, podnáčelník M. Havlík, praporečník V. Rusý a Vác. Bokr; účtující výbor: Jan Juřina, Anton Brousek, Jan Pavlík; zástupci do sboru svob. školy Vojta Náprstek: Jan Juřina a Vít Lisec; zástupce do Stráže Osvojených Kar. Bareš; zástupce do sboru pro dobro Svob. Sob. a Ned. Škol Jan Krizan; zástupci do župy střední: náčelník, podnáčelník, Jan Krizan, Aug. Raisler.

Na zdar!

August Raisler.

Ct. redakce Sokola Amerického!

V řádné schůzi ze dne 17. února t. r. přišel na přetřes článek obsažený v redakčních úvahách Sokola Amerického ze dne 15. února 1904, týkající se klubu "Kalifornských Zobáků". Usneseno jednohlasně, že onu přímou urážku jmenovaného klubu se strany redakce tohoto listu rozhodně odsuzujeme a na vědomí ct. redakci dáváme, by na příště se o podobných věcech nechala trochu lépe informovat, a vůbec podobné kritizování by bylo snad lépe ponechat jiným listům. Sokol Chicago uznává, že klub onen jest mu velmi prospěšný jak finančně tak morálně.

Jménem sboru "Sokol Chicago"

Václav Roubal, starosta.

Pozn. redakce: Svě stanovisko objasníme v příštím čísle.

New York, 28. ledna 1904.

Volby činovníků jsou i u nás odbyty. Za starostu zvolen br. Emil Vlach, za náměstky br. Jan Bartuněk a Václav Hampl, za zapisovatele br. Jos. A. Knedlhaus, za účetního Alois Bohdanecký, pokladníkem br. Fr. Lier, st., náčelníkem br. Ant. Jahoda. Dopisovatelem do Sokola Amerického br. A. Bohdanecký. Vzal jsem dopisovatelství s chutí a chtěl jsem, aby v našem milém časopise vždy bylo něco z New Yorku, ne o dupandách, anebo o parádách a pod., myslím jsem psát o naší činnosti ve cvičení, ve zpěvu a v jiných odborech. Však do prvního čísla nově vypraveného Sokola jsem psát nemohl; mnoho práce a jiných starostí rozptýlilo myšlenky mé, že jsem nemohl k dopisu usednout. Však doufám, že vše vynahradím.

Nyní zmíním se stručně o věcech minulých. V sobotu dne 12. prosince pořádali jsme veřejné cvičení členů čekanců a sokolek. Výtěžek asi 45 dolarů odveden ve prospěch Sokolovny. Účastenství, zvláště se strany členstva byla prabídná, tak že to opravdu vypadalo, jako by naším prvním účelem byly spíše taroky, anebo kulečník, a ne tělocvik. Podobné nářky však se vedou skoro všude, že sokolové svá veřejná cvičení, divadla a přednášky mívají a raději v puchu a kouři si "hoví". Jest to tudíž jakási sokolská nemoc a léku proti této nemoci snad ani není; nevím o žádném.

Dram. sbor sehrál v této sezoně několik pěkných kusů, kterými se obecnstvu zavedl, a návštěvy byly velmi slušné. Hrál se dvakrát "Stříbra Král", pak "Zrzavá" a "Hrabě Razumovskij". Na nový rok se hrál "Nový Clown" a v neděli 24. ledna "Černý kříž v lese". Jak jsem nahoře podotkl, byly návštěvy všech divadel slušné. Jedině mne překvapila i letos slabá, poměrně slabá návštěva celoročního divadla. Přiznejme se, že jsme si novoročními kusy zkazili již reputaci úplně. U nás panuje ten, ničím neodůvodněný náhled, že na nový rok jest dobré všechno. Proč, to ví jedině sám Perun. Dle mého vlastního pozorování jsem přesvědčen, že na nový rok jdou do divadla lidé, kteří málo kdy kam jdou, a když jdou, tak chtějí něco vidět, a tu by se mělo něco pěkného jim podat, aby přišli podruhé zase. Na naše odbory můžeme býti věru hrdí, a proto nerad o nich slyším různé poznámky! Naše obecnstvo na nás žádá více nežli pouhé komedie, a my můžeme býti rádi, že takové obecnstvo máme. Nebyl bych se o tom zmiňoval, ale jest to již po kolik nových roků, že se hrajou nechutné frašky. Pakli tak dělají jiní, nemusíme dělat my.

Na 6. března nám připravuje dram. sbor pěkné melodrama "Eleonora". Připomínám, že do dnešního dne odvedl náš dram. sbor \$500 za tuto sezonu.

Pěv. odbor se zapsal do srdcí našich hudby milovných krajanů, abych tak řekl, "krasopisně". Provedením opery "Il Trovatore" dokázal, že můžeme být hrdými na naše pěvce i na sbormistra. Zvláště druhé provedení té obtížné opery bylo velmi hladké a pěkné. Bylo by k přání, aby všichni sokolové, kteří zpívat mohou, se přihlásili k pěv. odboru (nikoliv však, aby mýjeli tělocvik) pak doufám, že by nás pěvecký odbor na přes rok překvapil opět něčím. Doufejme.

Na závody do St. Louis již máme 50 dolarový fond na zaplacení cesty závodníkům přes vlastní počet. Bude-li jednotou usneseno, vyslati jednu čet, tedy tento fond bude k tomu, aby vyslána byla ještě jedna četa, zkrátka, účel tohoto fondu jest, aby jednota naše v St. Louis byla reprezentována co nejčetněji a nejčestněji. Kdyby jsme mohli jiti všichni, tak by bylo nejlépe.

Na zdar!

Alois Bohdanecký.

Schuyler, Neb., 28. ledna 1904.

Jest již opět na čase, aby se schuylerský dopisovatel chopil pera a podal nějaké zprávy o zdejšímu sboru. Pero dopisovatele má býti jakýmsi kouzelným proutkem, jenž by pouhým dotknutím dovedl různé nepřijemné a ošklivé předměty proměnit v něco vábívého a krásného. Zároveň ale musí pero toto býti metlou kritickou. Napiši-li tedy něco,

co se některému sokolu nebude zrovna líbiti, nechť viní sám sebe, že mne pomohl zvoliti.

Již delší čas je sbor odstěhován v síni Č. S. P. S., kde máme pěknou cvičirnu a pohodlnou místnost k odbývání schůzí. Přestěhováním se do této síně jsme ztratili sokola R. A. Daříčka, který prý kdysi přísahal, že nikdy do české síně spolku Č. S. P. S. nevstoupí jako sokol. Aby přísahu svoji nezrušil, požádal o přestupní listinu a přidal se k sokolům v Abie, Neb. Nemám nic proti tomu, že zůstal zásadním ve svém předsevzetí — že dokázal, že má tvrdou hlavu. Je nás zde pouhá hrstka a pak přijde muž jako Daříček, který vždy znám byl co veliký vlastenec a horlivý sokol, a chce rozbít způsobiti v tom nepatrném hloučku, který sotva spojený na nohou se udrží. Jednání takové jest zajisté neslušné, nesokolské, nečeské a přísného odsouzení zasluhující.

Mám tentokrát špatné i dobré zprávy, jakož i smutné sdělení.

Sokol Josef Svoboda se už také jednou nabažil té zlaté "svobody" a vyvolil sobě družku, aby jej na sokolské cestě jeho životem těšila. Před nedávnem pojal za manželku slečnu Burešovu. Přejeme novomanželům neskonale štěstí a dlouhý život manželský růžemi posetý.

Novoroční divadlo uspořádané Těl. Jed. Sokol se vydařilo znamenitě a obecenstvo bylo více než uspokojeno.

V poslední schůzi se opět obnovila otázka české školy. Byl zvolen výbor školní a uloženo mu, aby vypracoval a v budoucí schůzi předložil plán, dle něhož by se dala česká škola vydržovati, aniž by se překáželo školám veřejným, a aby se dívky nemožily letní školou, (již nazývám robotou). Dále byl ustanoven výbor, aby opravil (vlastně upravil) domácí pravidla. Toho už dávno bylo zapotřebí.

Smutnou zprávu jest mi podati o úmrtí horlivého sokola, nadšeného Čecha a výtečného obchodníka a přítele, sokola F. R. Chrástila. Zpráva ta jest tím smutnější a bolestnější, neboť zemřel tak náhle a neočekávaně, že mnohý tomu ani věřiti nechtěl, až teprve, když jsme jej na místo věčného odpočinku doprovodili. Ztrácíme v něm člena rázného, schopného a věrného. Truchlící rodině připomínám, že upřímní sokolové se dělí o jejich zármutek. "Bolest rozdělná jest bolest poloviční." Nezapomeneme na vás, neboť si příliš vážíme vašeho zesnulého manžela a otce, a vždy ctíti budeme jeho památku.

Okolnosti nás nutí k užšímu a věrnějšímu spojení. Pohled'te, mladíci, kolem sebe při naší schůzi a važte si šedých těch hlav, které tolik let životní strasti již snášely. Važte si jejich příkladů a řiďte se dle jejich rady. Mladé paže ať dají sílu svalů a novodobého směru, staré hlavy ať dají poklady své zkušenosti. Takým způsobem upevníme svůj základ. Mladší členy vyzývám, aby nezapomínali pěstovati mateřský jazyk. Je to velice smutný pohled na sokola, který ve schůzi musí mluvit anglicky a přes každé druhé neb třetí české slovo udělá kotrmelec.

Vše nasvědčuje, že v době nedlouhé bude mít náš sbor přece jednou místočko, které bude moci nazvati svým. Pak nám nastane důležitější starost, jež zajisté povzbudí ty ospalé ku větší činnosti. To už zde dávno mohlo býti, kdyby byl náš sbor netrpěl. Mnohé okolnosti nám v poslední době otevřely oči. Bratři, jen neochabujme a neskládejme ruce, aby zase ten plamének neuhasl. Jen s chutí a mužností do toho. Pryč sobectví a nesvornost. "Ne já, ale my; ne moje, ale naše", budiž nám heslem. Jednotlivec má a musí ustoupiti většině, byť i třeba měl sám více rozumu nežli celá ta většina dohromady. Podobné city ale nemají dokonalého sokola ovládati. Co jeden, to druhý. Rovnost, svornost, láska, národní pýcha, naděje v budoucnost — a mnoho jiných krásných myšlének by nás mělo vázati v pravý bratrský svazek, jehož účelem by vždy byl prospěch celku.

Na zdar!

F. H. Svoboda.

V Baltimore, 28. ledna 1904.

Opravdu byl jsem překvapen, obdržev prvé číslo "Sokola Amerického", očekával jsem sice něco hezkého, ale toto jest nade vše očekávání. Krásná úprava, bohatý a cenný obsah, takže nyní mnohý list odborný se časopisu našemu rovnati nemůže. Jen to mě tuze netěší, že prvý můj dopis nebyl uveřejněn, což jest ale zcela pochopitelné — pro nával jiné lepší látky místa naň nezbylo. Dle usnesení sboru Sokolské Jednoty Blesk v roční schůzi byl sbor rozdělen na tři oddíly k vůli lepšímu nacvičení pořadového cvičení. Oddíly tyto jsou rozděleny následovně; všichni členové, jichž jména začínají písmeny od A až k I a polovina s K patří do sboru prvního, do sboru druhého druhá polovina s K, dále od L až do P a do sboru třetího od R až do Ž. Tyto sbory konají svá cvičení jednotlivě vždy v neděli o 9. hodině ranní a sice prvou neděli prvý, druhou neděli druhý a třetí neděli třetí sbor a poslední sobotu v měsíci v 8 hodin večer jest společné cvičení všech sborů. Cvičení tato spojená s prostocviky vede br. Štětka, jenž doufal takto vzbuditi zájem mezi sokoly o cvičení, ale žel; stará liknavost a pohodlnost opět zvítězila nad dobrým úmyslem vrchního cvičitele a do cvičení se nedostavuje ani polovina členstva. To bylo výmluv a nářků dokud jsme neměli svou vlastní tělocvičnu, rádi bychom cvičili, ale nemáme kde, a nyní, kdy stojí nám k dispozici naše krásná a prostranná tělocvična dostaví se hrstka sokolů, a to ještě těch samých, již cvičí ve všech sborech. Však nejlépe jest to viděti, když sbor musí vystoupiti veřejně, než vyjde se z budovy trvá to br. Štětkevi dobrou hodinu, nežli urovná šiky sokolů a může se vůbec vyjít, aby sbor neběžel jako stádo ovcí.

Nový náš redaktor udílí nám dopisovatelům sice radu, bychom co nejmeně, aneb vůbec nepsali a zábavách, ale těžko se tomu vyhnouti, zvláště nyní v tom bláznivém masopustě, tak musím prozraditi, že i náš sbor Sok. Jed. Blesk se připravuje k maskarnímu plesu na den 15. února, jenž loni těšil se veliké návštěvě, což doufám bude se i letos opakovati. Mnohého sice po plesu bude boleti hlava, toť jest jisté, ale zde v Americe patří pořádání plesů také k sokolské práci, či ne? Vypadá to leckde tak. Na zdar!

Franta Beneš.

St. Louis, Mo., 29. ledna 1904.

Číslo prvnímu roč. 26. "S. A." budiž všechna čest a chvála. Bude-li, a věřím, že ano, na dále tak pokračovati, více než uspokojí všechny pessimisty naše, mezi které i sebe jsem časem počítal, kteří měli za to, že nejsme s to, na dokonalý stupeň orgán náš přivést. Na počinek zasílám Vám jednoho předplatitele.

Mám za to, že V. V. měl by vzdáti díky sokolu Fr. Lie-rovi v New Yorku, bývalému pořadateli listu našeho, jenž po dlouhá léta tak svědomitě vždy orgán náš byl obstarával. Práce taká nikdy penězi se nezaplatí.

Kéž uznávalo by členstvo naše svědomité snahy nových našich redaktorů, a zároveň N. J. S. a hledělo ulehčiti jak sobě tak i ji obět přinesenou kruhům širším, získáváním mnoha odběratelů a příznivců právě v oněch kruzích mimo nás.

Ze středu sboru Mount Pleasant mám jen sporých zpráv, však ne lichých: Naše Sokolovna jest již přijmuta za dohotovenou; 6. února má se v ní pořádati první — maskarní ples —. Přirozeně! Tim doufáme, že i škole naší žádoucň většího místa konečně poskytnuto bude. Členové výboru stavebního starali se téměř nad síly své, neboť bylo jim tu a tam čeliti nepředvídaným obtížím. Tu všude starostlivá hlava starosty sboru jistě se osvědčila na pravém místě, což jistě u věčné paměti zachováme my i mnozí po nás! Výboru výstavního práce jest v plném proudu; miní pořádati bazar kol 8. května t. r.

Tělocvičná škola opět ožívuje po malé ochablosti, dívky cvičí sokol Jos. Janča, náčelník sboru. Žačky cvičí se v ú-

terý a sobotu, žáci v pondělí a pátek. Doslechl jsem, že též tělocvik se chystá veřejně oslaviti vstup do nové místnosti své. A tak také má býti! Členové navštěvují cvičení asi slabě, neboť vyslovil se náčelník, že asi s těžší postavíme četnu do závodů. To bylo by jistě hanbou naší, hanbou osady, kde tak významné chvíle nám nastávají!

Sbor náš zvolil si dva zástupce do Župy Střední, jejíž sídlo k nám bylo přeloženo a sice náč. Jos. Janču a podnáčelníka Fr. Širokého.

Z další činnosti naší sděluji, že pěvecký odbor "Dali-bor" se pilně cvičí a daleko cvičence předčí. Též škola naše nedělní pokračuje utěšeně. Dítěk stále přibývá, tak že místa pro ně ani není. Jen ku předu, co nevidět budeme mít místa hojnost.

Sbor náš vede si dosti čile, ač tu a tam lecos vážně, však všude něco chybí; členů dosáhneme hnedle 50.

Na zdar!

Fr. Široký.

St. Louis, Mo., 30. ledna 1904.

Povinnost dopisovatelská v tomto roce uložena mně i budu hledět, abych aspoň pokud síly stačí částečně zprávy z našeho středu sděloval. Sbor náš nastupuje nyní činností členstvem v počtu 201, největší to dosud počet sokolů, jakého jsme kdy docílili. Na rozhraní roku starého a nového slyšel jsem přání mnoha sokolů, aby tento rok docílili jsme počtu 250 členů, je to hezký počet. Pozoruji ten přírůstek u nás v knihách, nikoliv však v činnosti, neboť není možno to přivést, aby cvičících bylo více jak 30. V seznamu jest 44 cvičících a ve cvičení nejvíce as 24. Poukazuje se právem na to, že nejvíce členů máme mezi 25 a 35 roky stáří a jsou všichni spůsobilí ku cvičení. Doufám, že sbor náš v brzkou učiní kroky, aby všichni sokolové konali své povinnosti svědomitě, tím odpomůžeme tomu, abychom měli členy sokoly, kteří myslí si jen, když zaplatí měsíční poplatek, že již vykonali dosti. Co platný velký počet členstva, když povinnosti vážnou; ty stezky jsou slyšet ze všech stran a u nás v každé schůzi sboru. Málo jich chodí do cvičení, málo do zpěvu a dramatické umění, myslím, visí někde na hřebíku, na vše dosti času. Proto, sokolové, všem známó vám, že třeba vzpružení zvláště nyní a více dobré vůle k příštím sletu, kde každý z nás s pýchou bude moci vypnouti prsa a říci, já jsem také sokol, třeba do cvičení se neukázal, aniž při jiné práci se podílel. (sic!)

Počátkem roku máme o odbor Sokolek méně. Co samostatnému sboru nastává jim ovšem větší práce, rozsáhlejší povinnosti a to hlavně v tělocviku. Bude záhodno, aby se více zajímaly a staraly, aby ještě větší počet jich cvičil, jakož i by k tomu přihlížely a pečovaly o dívky pro denní školu tělocvičnou, tak by odchovány býti mohly ve dobře vycvičené a čilé sokolky až dorostou. Náš cvičitel sok. Tesař nebude se mrzet, když cvičirna bude plná žactva, sokolek a sokolů. Jen se o tom přesvědčte a uvidíte!

Slavnostní dny sokolského sletu jsou určeny, totiž pronajat počátek měsíce srpna t. r. blízký Lemp Park na tři dny, 4.—5. srpna. Závody sokolské budou 6. srpna a český den na světové výstavě 7. srpna a v neděli slavnost a veřejné cvičení v Lemp Parku. Jaký další pořad bude není mi dosud známo, až jak výbor sletový rozhodne.

Jako každý rok, tak i letos jednota naše vzpomíná těch, kteří založili první sokolský spolek v Americe, totiž v St. Louis, a sice v pamětní schůzi dne 8. února t. r. společně se sokolkami a bratrskou jednotou z Mount Pleasant — 39leté to výročí! Na zdar!

Vác. K. Tříska.

Bruno, Neb., 4. února 1904.

Kdežto zalíbilo se osudu urvatí z našeho středu milého bratra a věrného přítele sokola Václava Hájka, jenž dokonal pouf života dne 29. prosince 1903 a pohřben byl dne 31. t. m., budiž usneseno, že my členové a sokolové sboru Žižka v Bruno, Neb., dáváme touto cestou na jevo naši nejhlubší soustrast pozůstalým v jich zármutku. Budiž dále usneseno,

aby tento projev soustrasti zanesen byl do protokolu a jeho opis zaslán pozůstalým a zároveň Sokolu Americkému.

Resoluční výbor: F. A. Štech, Vác. Blatný, A. Otoupal.

Bruno, Neb., 4. února 1904.

Sbor T. J. S. Žižka v Bruno, Neb., vzdává touto cestou upřímný dík sokolu R. A. Daříčkovi ze Schuyler, Neb., za dojemnou řeč, pronesenou při pohřbu našeho milého bratra sokola Václava Hájka, jenž uložen byl k věčnému odpočinku dne 31. prosince 1903. Výbor:

F. A. Štech, Vác. Blatný, Anton Otoupal.

Lorain, Ohio, 20. února 1904.

Jelikož letošního roku dne 8. února dosáhli jsme naší nejupřímnější žádosti, která nám již právě as přes rok tak se obtížnou zdáti byla, že bez přijetí k Národní Jednotě Sokolské, sbor náš nově založený by nedosáhl účelu a práce, kterou Sokol vyžaduje, tak jsme se usnesli, že požádáme Výkonný Výbor N. J. S. o přijetí do svazku Vašeho. Výbor milerád učinil vše, co bylo třeba, ihned a vypracoval dotčený diplom a nám zaslal. Dále nám V. V. na vyvolenou dal, kdy chceme býti uvedeni, abychom si určili den, který nám bude vždy posvátným v Jednotě naší a zároveň, abychom požádali tři sbory sokolské v Clevelandu o účastenství a pozvali je ku dni našemu k nám.

Vzdáváme srdečný dík V. V. za jeho námahu.

Uvádění Sokola Lorain účastnily se z Clevelandu dva sbory a sice Sokol Čech a Sokol Česko-Zábavní, v počtu asi čtrnácti. Starosta Sokola Čech A. C. Petráš, splnomocněný V. V., vykonal obřady a promluvil k nám velmi pěkně.

Dále mluvili Sokolové z Clevelandu a sice Jos. Štíbr, F. Sluka, Hácha, Fr. Cais, Dolejš, Herold, Vác. Uher a jiní, kdežto za nás odpověděl sokol Linhart. Po té poděkoval krátce náš starosta Fr. Čárek všem přítomným a žádal všechny, aby se zasedlo ku společné večeři. Při večeři koncertovala kapela pana Karla Hrubého z Clevelandu. Záhodno i podotknouti, že večere účastnili se mayor města, King, pokladník a auditor. Po večeři pak následovala zábava.

Dále jako nově zvolený dopisovatel považuji za povinnost svou zmíniti se o naší činnosti vůbec. Jest tomu právě přes rok, co jsme v Lorain založili sbor sokolský o 27 členech, však že jsme již jednoho v měsíci srpnu minulého roku doprovodili k odpočinku poslednímu. Budiž mu spánek klidný. Za cvičitele zvolili jsme si Karla Bernáška, sokola již ze staré vlasti. Cvičení máme každé úterý sokolky a ve čtvrtek sokolové a hoši. Sokolové cvičí nejvíce jen na hrazdě, bradlech, prostná a pochodová, též i kruhy. Sokolky jen prostná a činkami. Navštěvy cvičení jsou u nás pořádku trochu slabé, v letě pak jsme asi přes tři měsíce ani sokolovnu nenavštívili, teď po novém roce jsme se usnesli však, že budeme pilně cvičit, zdá se ale, že zůstane opět jen při usnesení, neboť opět málo nás, ač máme pěknou novou a prostornou sokolnu.

Žádal bych důtklivě všechny sokoly, aby vždy pilně cvičení navštěvovali jako se u jiných sborů děje, vždyť nás o nic více nestojí, jestli jdeme jednou za měsíc aneb každý týden ve vlastní kruh, kde každý z nás se osvěživ měl by být více jeden pro druhého, více rukou v ruce k zdatné práci společné! Na zdar!

Jan Homolka.

New York, 26. února 1904.

Již dlouho, co nezaletěl z Tě. Sboru Dívek a Paní nějaký ten dopis do Sok. Amer., tak že by se mohlo myslet, že snad již ani nežijeme, a přece jest u nás tak živo, zvláště ve cvičení. Cvičení navštěvuje pravidelně od 50 do 60 členkyň a čekanek a počet ten neustále vzrůstá. Sestry se velmi dobře tuží. Za celoroční pilnou návštěvu cvičení odměněny byly sestry: M. Klečková, Zden. Žáková, Klár. Heislerová, Ant. Semerádová a čekanka A. Jahodová. Naše lednová volba dopadla též dobře, jenom škoda, že jsme naši milou náčelnici a pokladnici setru Lud. Kuchařovu ztratily, dou-

fám však, že sestra ta uplatní svoji neunavnou činnost opět v něčem jiném. Zvoleny byly následující sestry: Anna Veselá star., M. Šimůnková náměst., Joh. Voříšková zápis., Frant. Nejedlá účet., Anast. Hamplová pokl. Zábavní výbor uspořádal divadelní představení "Majitel hutí", kus byl velmi pěkně sehrán a návštěva četná, tak že čistý výtěžek obnáší 175 dol. Obnos ten byl odevzdán ve prospěch Sokolovny. Doufám, že sbor náš vyše též některé z našich sester na závody do St. Louis, neb jest naší povinností, aby také sbory sokolek byly co nejčetněji zastoupeny. Již předem se těšíme na náš první slet sokolek, slet, kde by měly být naše nejlepší síly! Jest snad známo, že má sem zavítati naše česká umělkyně, virtuoska na housle sl. Heritesová, která má účinkovati v český den na světové výstavě. Sledna ta obrací se prostřednictvím některých svých přátel na nás, abychom jí byly nápomočny uspořádati nějaký koncert v New Yorku, čímž doufá uvést se ve známost jak v anglických tak i českých kruzích. Víme, že Češi v New Yorku značně proklestili cestu těm prvním umělcům, kteří sem zavítali, proč bychom neměli býti i této umělkyni naší nápomočni?

Musím se též zmíniti, že vytýkáno nám, že jsme se posud nedaly k Nár. Jed. Sok., že nejsme snad dosti dobrými sokolkami atd. Doufám, že bratři to nemyslí doopravdy, neboť jen některé usnesení sjezdu nás drží zpět. My neuznáváme článek o povinném nošení stejnokroje, my jsme naše stejnokroje odložily, protože jsme ošly k náhledu, že jest lépe zříditi si kroje cvičební a navštěvovati cvičení, nežli co jiného. Toť přec náš cíl! My hledíme přinutiti naše sestry k jiné ušlechtlejší povinnosti, než jaké jest sborové ukazování v úplném stejnokroji! Nač my také potřebujeme stejnokroje? Bude z nás snad nějaké vojsko? Doufám, že ne. Bratři mi prominou, pakli takto píšu, neboť jsem přesvědčena, že co jsme odložily stejnokroj, náš sbor vzrostl a cvičení pokračuje. Víme, že stejnokroj má znamenati bratrství a rovnost, my však nikdy vnucenou povinnost nošení stejnokroje nemůžeme srovnati tam, kde tak zvaného bratrství a rovnosti není. Lépe když budeme hleděti k tomu, by naše dívky již od nejútlejšího mládí se vzdělávaly a sušlechtovaly jak duševně tak tělesně, pak zajisté přijdou samy k náhledu, že jsme si všechny stejně rovný, pak si učiní svůj vlastní pojem o bratrství a rovnosti a jejich jmenovitě a láska k lidstvu jim nedovolí, aby se vyvyšovaly nad své družky. Hledme obrátiti veškeré snahy naše k zřízení nedělních škol, kde by se naše dívky vzdělávaly v rozličných užitečných věcech, kde by se předně učily naší mateřštině, dějinám, zpěvu atd. Hledme připoutati naše dívky k ušlechtlejší zábavě, nežli jsou rozličné nezdravé, mrav kazící taneční školy, pak budeme jisty, že pracujeme ku prospěchu našich dívek a žen a ku prospěchu celého lidstva!

Na zdar!

Marie Šimůnková.

Baltimore, Md., 28. února 1904.

Opětne nastává mi povinnost, bych zaslal dopis do našeho milého orgánu. Ale co psáti? Něco potěšitelného není možno po všem tom, co stihlo nešťastné naše město Baltimore. Věru smutné jest podívání na vyhořelou část města, tam kde pnuly se obrovské domy obchodní a továrny, ční zříceniny plné rumu a kamení, z nichž se ještě dnes stále kouří. Tisíce dělnictva zbaveno práce a výživy, bloudí městem a mnozí odjeli do jiných měst. Štěstí ještě, že nepadnul žádný lidský život v obět rozpoutanému živlu, jakož že i naše česká čtvrť byla uchráněna, ana jinak i mezi námi by nastala bída nezměrná. Opravdu, pohořeli jsme ve všem, náš připravovaný maskarní ples byl odložen na neurčito, neboť guvernér prohlásil stanné právo a žádné zábavy nesměly býti odbývány. V poslední ale chvíli, dne 15. února, obdrželi jsme povolení, ježto stanné právo bylo zrušeno, a ples se odbýval. Veliký to ale rozdíl mezi lonskou a letošní návštěvou, ovšem do veselosti žádnému dnes z nás není.

Pořadová cvičení jsou málo navštěvována, vzdor vše-

mu úsilí vrchního cvičitele br. Štětky, vše rozbíjí se o liknavost a netečnost sokolů. Ký ale div?

Dramatický odbor sokolské jednoty Blesk nacívil a hodlá uspořádati divadelní představení v Sokolovně dne 7. března a hráti se bude kus "Farář z Podlesí". Návštěva jak doufáme, bude asi četná, což alespoň bude náhradou za zmařený ples.

Na zdar!

Franta Beneš.

OZNÁMENÍ.

Prodej květinových semen Slovanským Sdružením doposud byl obmezen na město Cleveland, však minulý rok došlo mnoho objednávek z dálky. Tento rok bylo usneseno, aby Slovanské Sdružení poskytlo Slovanům i mimo Clevelandu příležitost koupiti květinová semena první jakosti po jednom centu za balíček. Slovanské Sdružení nezaměstnává se obchodováním v semenách k vůli výdělku, však jediné pro ušlechtlivý vliv, jaký v lidstvu vyvinuje láska ku všemu krásnému a k přírodě. Nabízíme letos 14 různých druhů květinových semen, druhy známé pro jejich krásu a snadnost v pěstování. Též nabízíme gladiolus po jednom centu za cibulku. Nemůžeme přijmouti z technických důvodů objednávky menší než za 2 dollary. Zákazníci musí zaplatit dopravu. Počet odkupníků si takto může obnos dohromady složiti, a rozdělit se o objednávku. Kdyby si též přál gladiolusové cibulky, necht zvlášť podotknout, jaký počet. S každou objednávkou pošleme výtisky zajímavé brožury, v které mezi jiným bude návod k zdařilému pěstování květin. Tato brožura vyjde v české, polské, slovenské a slovinské řeči. Peníze možno poslati v registrovaném dopise aneb na "money order". Adresujte: The Slavic Alliance, Cleveland, Ohio.

JAN PANKUCH, taj.

VÁCLAV ŠVARC, před.

Členové noví a vyloučení.

Do Těl. Jed. Sokol v St. Louis přijati následující noví členové: V. Jeníček, Ed. Hodan, Jos. Polák, Vojt. Vit, Aug. Vogeltanz, Jos. Rachota, M. Šinko, Leo Milberger, Bedřich Redl, Vác. Čížek a Vác. Vrchlavský.

— U T. J. Sokol v New Yorku zemřel Hocker Václ. Vyloučen byl Josef Burian. Noví členové: Podobský Fr., Šťastka Kar.

— Do Sok. Jed. Blesk v Baltimore přijat byl V. Čumrda-Lisoff.

— Od Sokolské Jednoty Philadelphia vyloučení pro neplacení příspěvků: Voj. Köppel, Josef Kesel, Frank Černý, Frank Čejka, Leopold Hudiček. Odstupní listinu obdrželi Jan Sládek a Josef Čermák. Noví členové: Rudolf Pavlas, Matias Nespál, Frank Pospíšil.

— Do T. J. Sokol v Newarku uvedeni následující: Josef Linek a Karel Hollan.

— Do T. J. Sokol v Crete přistoupli: Frank Husa, Bedřich Mrkvička, Josef Brabec. Vyloučen pro neplacení Fr. Herget.

— Do Těl. Jed. Sokol Podlipný v Detroit přijat Vác. Bláha.

— Do Těl. Jed. Sok. South Omaha byli uvedeni následující noví členové: Frant. Průcha a Jan Hoffman.

— Do Těl. Jed. Sokol Tábor v Chicagu přijati byli následující noví členové: Václav Vránek, Jan Mráz, Jan Kryda, Pavel Drtina, Ignác Nedvěd, Vojtěch Vokatý, Jan Krysl, Václav Kačena, Václav Rott.

— Od sboru Sokol Česko-Zábav. v Clevelandu odstoupili: Frant. Hácha a Em. Lokajíček.

Do T. J. S. ve Westfield, Mass., přijati: Václav August Kyliš mladší, Václav Hokr mladší, Václav Kyliš, Emil Moták, Frank Mašín, Jan Bláha, Vincent Březina.

— K Plzenskému Sokolu v Chicagu přistouplil opět Jan Jyraud. Zemřel Fr. Solivar.

Pisemnictví.

Pro rodiny naše sokolské můžeme směle doporučit každý lepší list svobodomyšlný a budeme se jen těšiti, když v kruzích našich dostane se jim zasloužené podpory. Jedině čtením listů takých uspořádáme si rodiny naše tak, aby staly se pokročilejšími, po vědění bažícími a v zásadách pevnými. Povážíme-li, že základy výchovy zpravidla dává matka, tvůrčí soulad rodinného žití, doporučujeme hlavně matkám českým, aby čtly samy a svým doma předčítaly ze "Svojana". Jest opravdu to snůška čtení pěkného, svobodomyšlného a poučného. Objednejte si číslo na ukázkou a přesvědčíte se sami. Dopíše si na A. Vaňoučka, 150 W. 12. St., Chicago, Illinois.

"Sokolský Zpravodaj na Českém Západě" vychází vždy 1. každého měsíce v Plzni, v Čechách a stojí ročně pouze jednu korunu. Článek: "Sokolstvo a klerikalismus" v čísle posledním jest zvláště pozoruhodným, neboť dokazuje, že myšlenky volné a pokrokové Sokolstva i v Čechách mnohemu jsou proti mysli, že i tam stejný Sokolstva je nepřítel, jako u nás. Ale rozednívá se, pochopuje se a poznává a tak Sokolstvo jakoby dosud na přední bylo stráží, jenže proti nepříteli, jehož snahou jedinou jest ohlupování lidu, zaslepení a ne věčně krásná pravda, nic než pravda.

Vedle tohoto listu z vlastní naší staré leží tu na stolku našem přečtené, pilně přečtené číslo "Besídka Sokolská", orgán Jednoty Dělnických Amerických Sokolů, redakcí Jos. C. Stuchlíka, v New Yorku, 446 E. 76th St. Také tu bohatý zdroj volných myšlenek! To platí hlavně o zajímavém článku "Sokolští analfabetové". List nastoupil již šestý ročník, pro nás nemilá jen vzpomínka, že šest let tu již rozkoľu, aniž byla by se našla cesta, aby vše co sokol v zemi této pod jedním mohlo býti mohutným praporem. Snahy naše se stýkají a vrcholí v pěstění těla i ducha, jen snad tím krojem se lišíme a přec marné volání po shodě. "Besídku" doporučujeme našim vřele, aspoň pro knihovny, stojí ročně pouze 60 ctů.

Jest pravda, že tělocvik často se neosvědčuje — neb když se byl člověk často po celá leta namáhal, aby tu tělesnou schránku svou přivedl na pokraj bankrotu, tělocvik ho pak za krátký měsíc sotva zachrání.

Zápis o schůzi výkonného výboru N. J. S.

New York, 7. března 1904.

Starosta F. Martyny zahájil schůzi za přítomnosti všech členů.

Zápis o min. schůzi přijat s opravou, by bylo též udáno jméno br. V. Hampla co člena V. V., doporučeného T. J. New York, což zapisovatel opomenul.

T. J. Fugner zaslala dopis, v němž doporučuje bratry St. Kostku a V. Zvonika co členy V. V. N. J. S. — T. J. Brooklyn doporučuje br. F. Hrocha co člena V. V. N. J. S. Obojí bylo přijato.

T. J. Mladočech odpovídá na vyzvání, by se přidružili k N. J. S., že pro dobu nynější jest jim nemožno přistoupiti, a zároveň oznamují, že se miní účastnit hlavních závodů, odbývaných v St. Louis, Mo.

Br. R. Jičínský zaslal různé dopisy týkající se Sok. Am. a Památníku, které byly přijaty.

T. J. Philadelphia zasílá dopis se žádostí, by jim Výk. Výb. N. J. S. hleděl obstarat nějakého řečníka o tělocvik. Dopis přijat a odevzdán výboru župy Východní, by oni hleděli žádosti shora uvedené Jednoty vyhověti.

Br. J. Čermák zasílá dopis, v kterém vyslovuje přání, by mu bylo povoleno V. V. N. J. S. vydati knížku pojednávající o výchově mládeže; žádosti té vyhověno. Zároveň žádá Výk. Výb., by mu hleděli zaopatřiti legitimační list od

dr. Gulicka, by se mohl účastnit tělocvičného sjezdu v St. Louis. Bratrům F. Martynymu a M. Grabensteinovi uloženo list tento zaopatřit.

T. J. S. z Plattsmouth oznamuje, že obdrželi tiskopisy jednatelem zasláné.

T. J. Čechie žádá o rozličné tiskopisy a o záslužní listinu pro br. P. Churaně; jednatelem uloženo obojí obstarat.

Těl. Sbor Slovanská Lipa oznamuje, že po zralém uvážení se rozhodli opětně do svazku N. J. S. přistoupiti a sice od 1. dubna 1904. Usnešeno, že bude žádosti jejich s ochotou vyhověno, jakmile zašlou seznam členů.

Župa severo-východní zasílá své stanovy ku prozkoumání: odevzdáno výboru na stanovy.

T. J. Budívoj žádá 25 členských lístků.

T. J. St. Louis žádá 300 členských lístků.

T. J. Tyrš, Cedar Rapids žádá 300 členských lístků.

T. J. Svornost žádá 100 členských lístků.

Čes. Záb., Cleveland, žádá 25 členských lístků.

St. Louis žádá 300 členských lístků.

T. J. Budívoj žádá rozličné tiskopisy; jednatelem má vyhověti.

Plzenský Sokol žádá o záslužní listinu pro br. Stanislava Halíka; povoleno.

T. J. Tyrš ze Cedar Rapids žádá o poshovění s poplatky na dobu 6 měsíců, jelikož se nalézají ve finanční tísní; žádosti vyhověno.

T. J. Omaha oznamuje, že odebere 25 Památníků, Philadelphia 25, Svornost 10.

T. J. St. Louis, Podlipný, Westfield, Crete a Sokol Chicago žádají o rozličné tiskopisy.

Sbor Sokolek Vlasta zasílá poplatek za nové členkyně.

T. J. Schenectady oznamuje, že vystupuje ze svazku N. J. S.

Sbor Omažských Sokolek se hlásí v počtu 43 členkyň co člen N. J. S. a žádá o přijetí; žádosti vyhověno, a shora uvedený sbor byl co člen N. J. S. dnešním dnem prohlášen.

T. J. Sokol Praha se hlásí v počtu 103 členů co člen N. J. S., zasílá seznam členů a patřičný poplatek; žádosti této vyhověno a jmenovaný sbor byl dnešním dnem co člen N. J. S. prohlášen.

Br. R. Jičínský zasílá účet v obnosu \$4.66 za rytiny; účet k vyplacení odkázán.

Účet Národní Tiskárny za tisk a výpravu Sokola Amer. za měsíc únor v obnosu \$159.18 k vyplacení odkázán.

Účet od p. A. Velebila zasláný br. Jičínským v obnosu \$11.90 též k vyplacení odkázán, a usnešeno, by br. Jičínský na dále o své vlastní vůli žádné knihy neobjednával, anto jsme mohli knihy zakoupené od p. Velebila z jiných pramenů o mnoho levněji obdržeti.

Župa Západní žádá, by jim byly zaslány náčel. zprávy. Náč. župy Střední, br. Reisler, zasílá zprávu za r. 1903. Náčel. župy Východní, br. Bartůněk zasílá zprávu za rok 1903.

Usnešeno, by veškeré dopisy s peněžními záilkami byly registrovány.

S potěšením jsme se dočetli novinářské zprávy, že byl nový sokolský sbor v Edwardsville, Ill., založen, a doufáme, že co nejdříve se rozhodnou do svazku N. J. S. přistoupiti. Dopisovateli uloženo zaslati jim blahopřejný dopis.

Následující Jednoty zaslaly zprávy a poplatky:

Omaha \$19.40; Čes. Záb., Cleveland \$11.10; New York \$103.90; S. Omaha \$12.70; Wilber \$12.00; Crete \$6.40; Budívoj \$7.40; Sokol Cleveland \$24.40. Vstupné T. J. Praha \$10.00. Manitowoc 10 c. poplatek do fondu na sjezd za rok 1904 \$3.70. Schenectady pop. do fondu na sjezd za rok 1901 a 1902 \$3.30.

Na to schůze skončena.

M. Grabenstein, zapisovatel.

Příjem a vydání N. J. S. za měsíc únor '04.

Příjem.		
Únor		\$ c
Předplatné od různých předplat. na Sok. Amer...	19.00	
4. Na oznámku do Sokola Amerického	2.25	
" T. J. Sok. Omaha, Neb. za IV. čtvrt. 1903	19.40	
" Č. Z. Sokol, Cleveland, O., za IV. čtvrt. 1903..	11.10	
" T. J. Sokol New York, N. Y., za IV. čtvrt. '03	103.90	
8. T. J. Sokol So. Omaha, Neb., za IV. čtvrt. 1903..	12.70	
10. Za těl. knihu od R. Řehák, Rockland Lake....	25	
11. T. P. J. Budivoj, Detroit, 10c. popl. na sjezd		
za r. 1904	7.40	
" Na těl. knihy J. F. Hejtmánek, Dodge, Neb. ..	1.00	
17. Na písně od Sládka, zasl. J. Dobrkovský z		
Grabtree, Oregon	1.80	
19. T. J. S. Crete, Neb., 10 c. popl. na sjezd za r. 1904	6.40	
20. T. J. S. Wilber, Neb., za IV. čtvrt. 1903	12.00	
24. Sbor Sokolek Vlasta, St. Louis, Mo.	1.50	
25. T. J. S. Schenectady, N. Y., 10c. poplatek na		
sjezd za r. 1901 a 1902	3.30	
Celkem	\$202.00	
Hotovost z minulého měsíce	2,366.76	
Úhrnem	\$2,568.76	

Vydání.

Únor		\$ c
4. Za kresby do čís. 1. S. A., A. Petrtyl, Chicago...	67.65	
" Za fotogr. obrázky do č. 1. S. A., J. F. Malý, Chic.	4.40	
" Vrchnímu pořadat. S. A. za leden, J. R. Jičínský	30.00	
" Výpomoc. pořadat. S. A. za leden, Ant. Haller..	10.00	
" Výpomoc. pořadat. S. A. za leden, Jos. Čermák..	10.00	
9. Za 5000 výtisků S. A. s výpravou a poštovním		
pro leden t. r. Nár. Tiskárně v Chicagu.....	201.66	
20. Za kresby do čís. 2. S. A., Aug. Petrtyl, Chicago	6.10	
" Za 1000 obálek a 2000 přijímacích listin br. F.		
Lierovi	11.25	
22. Vrchnímu pořadat. S. A. za únor, J. R. Jičínský..	30.00	
" Výpomoc. pořadat. S. A. za únor, Ant. Haller..	10.00	
" Výpomoc. pořadat. S. A. za únor, Jos. Čermák..	10.00	
Celkem	\$391.06	

Příjem .. \$2,568.76

Vydání .. 391.06

Hotovost \$2,177.70 a sice fond pro př. běh cviči...\$	42.85
Fond pro příští sjezd v Detroit r. 1908	199.27
Na United States Saving Banku	400.00
Na Germania Saving Banku	300.00
Na Dry Dock Saving Banku	300.00
Hotovost skutečná	935.58

Úhrnem .. \$2,177.70

Upozorňujeme bratrské jednoty na usnesení sjezdu, by V. V. dal zhotoviti členské platební listky. Nyní nachází se podobných u jednatelů V. V. několik tisíc. Jednoty, které podobných lístků nemají, nechtě neopomenou si je objednat u jednatelů V. V. Jedna knížka stojí pouhý jeden cent.

Na zdar!

JAN ČERNÝ, jednatel.

Volba činníků.

U Těl. Jed. Sokol ve Westfield, Mass., zvolení následující činníci na běžící rok: Kyliš Václav starosta; Jelínek Václav náměstek; Kratochvíl Frant. účetník; Bláha Jan pokladník; Rumlík Frank tajemník a dopisovatel; Strniště Frank hospodářský správce; Volenec Alois strážce dveří; Řehoř Karel cvičitel.

Ústřední Výbor Západní Župy Sokolské.

Příjem za r. 1902.

Abie, Nebraska	\$ 1.20
Prague, Nebraska	2.20
Milligan, Nebr.	18.35
Plattsmouth, Nebr.	17.90
Crete, Nebr.	3.45
Wilson, Kansas	1.50
So. Omaha, Nebr.	2.15
Schuyler, Nebr.	4.90
Crete, Nebr.	3.30
Prague, Nebr., ...	2.20
Cedar Rapids, Ia.	16.60
Omaha, Nebr., ...	18.30
Celkem	\$ 92.05
V pokladně 31. prosince 1901	254.30
Celkem	\$346.35
Vydání za r. 1902	149.05
Zbývá v pokladně	\$197.30

Vydání za r. 1902.

J. R. Fiala, cvičitel So. Omaha Jed.	\$ 5.00
Kostoryz, cestovné a útraty do Wilson, Kans.	23.30
J. R. Fiala, cvičitel So. Omaha Jed.	5.00
Knihy pokladníka	1.50
Služné jednateli za 3 měsíce	5.00
Poštovné	1.00
Za správu razítka	1.00
Tři sta (300) náčelnických zpráv	3.00
Vonásek, cestovné	1.00
Poštovné	4.85
Služné jednateli za 9 měsíců	15.00
Ed. Laitner, župní cvičitel, jeden měsíc	50.00
Cestovné a útraty cvičitele	33.40
Celkem	149.05

Příjem za r. 1903.

Crete, Nebraska	\$ 3.30
Plattsmouth, Nebr.	12.20
Wilson, Kansas	1.55
Abie, Nebraska	2.30
So. Omaha, Nebr.	2.15
Omaha, Nebr.	6.25
Milligan, Nebr.	9.15
Wilson, Kansas	1.60
Crete, Nebraska	3.35
Wilson, Kansas	2.10
Crete, Nebraska	3.25
Celkem	\$ 47.20
V pokladně 31. prosince 1902	\$197.30
Celkem	\$244.50
Vydání za r. 1903	87.80
Zbývá v pokladně	\$156.70

Vydání za r. 1903.

Havelka, za cvičení Jed. Wilson, Kansas, za ce-	
stovné a útraty	\$ 42.10
Služné a poštovné jednateli (Vrána)	7.55
O. Jelen, cestovné a útraty do Cedar Rapids a zpět	14.25
Poštovné	1.20
Služné jednateli (Jelen)	12.80
Vonásek, cestovné	1.00
Roku 1898 Drozdovi za cvičení vyplaceno a nezane-	
seno	8.90
Celkem	87.80
Oldřich Jelen, proz taj.	

Finanční zpráva jednatele "Ústřed. Výboru Východní Župy" v New Yorku, N. Y.

ZA ROK 1903.

Příjem.

19. ledna: T. J. S. Fuegner, L. I. City, župní poplatek za rok 1902	\$ 7.10
" T. J. S. Bohemia, L. I., N. Y., župní poplatek za rok 1902	1.80
" T. J. S. Newark, N. J., župní poplatek za rok 1902	2.95
14. března: T. J. S. Newark, N. J., na ceny	1.50
" T. J. S. Svornost, Morrisania, N. Y., župní poplatek za rok 1902	5.70
20. dubna: T. J. S. East Islip, L. I., župní poplatek za rok 1902	1.40
18. května: T. J. S. New York, N. Y., župní poplatek za rok 1902	50.00
" T. J. S. New York, N. Y., doplatek na ceny 1902—1903	2.00
17. srpna: T. J. S. Westfield, Mass., župní poplatek za rok 1902	3.50
" T. J. S. Čech, Cleveland, O., župní poplatek za rok 1902	23.50
21. září: T. J. S. Podlipný, Detroit, Mich., župní poplatek za rok 1901—1902	10.60
" T. J. S. Česko-Zábavní, Cleveland, O., župní poplatek za rok 1901—1902	12.20
" T. J. S. Newark, N. J., na ceny za r 1903	1.50
" T. J. S. Fuegner, L. I. City, na ceny za r '02	1.50
" T. J. S. Svornost, Morr., N. Y., na ceny za rok 1902	1.50
16. list.: T. J. S. Blesk, Baltimore, Md., župní poplatek za rok 1903	18.50
" T. J. S. East Islip, L. I., N. Y. župní poplatek za rok 1901	1.30
17. ledna: T. J. S. East Islip, L. I., N. Y., župní poplatek za rok 1903	—90

Úhrnný příjem \$147.45

Vydání.

19. ledna: Jednateli za práci a poštovné v r. 1902	\$ 11.09
" Náčelníku za práci za 2. půlletí v r. 1902	5.00
" Náčelníku poštovné za 4. čtvrtletí v r. 1902	—55
14. března: J. Beníšek za 4 cesty do schůzí výboru	—40
20. dubna: Náčelníku poštovné za 1. čtvrtletí 1903	—44
18. května: Výbor do Bayonne, N. J.	2.08
" St. Sýkora, dozorce, cestovné	—45
" Výbor do Little Ferry, N. J.	1.90
" Na ceny pro společné cvičení v New Yorku	3.00
21. září: Telegram do sjezdu N. J. S. v St. Louis, Mo.	—58
" J. Sklenka za 3 cesty do schůzí výboru	—75
" Náčelníku služné za 1. půlletí 1903	5.00
" Náčelníku poštovné za 2. čtvrtletí 1903	—28
" Telegram ku závodům Župy Západní v Cedar Rapids, Ia.	—50
" Srážka na "check" J. Čech z Clevelandu, O.	—10
19. října: Náčelníku poštovné za 3. čtvrtletí 1903	—30
" Cvičitelé Jed. Bayonne, N. J.	24.00
16. list.: Na ceny pro spol. cvičení v L. I. City	3.00
21. pros.: Beníšek za cestovné do schůzí župních	—70
17. ledna 1904: F. Jicha, dozorce k T. J. S. Fuegner v L. I. City, v květnu	—26
" Jednateli služné za rok 1903	10.00
" Jednateli poštovné za rok 1903	—90
" Náčelníku služné za 2. půlletí 1903	5.00
" Náčelníku poštovné za 4. čtvrtletí 1903	—52

Úhrnné vydání \$ 76.80

Hotovost z roku 1902 \$210.11
Příjem v roce 1903 147.45

Činí úhrnem \$357.56
Vydání v roce 1903 76.80

Zbývá \$280.76
Jednoty dluhují župě 178.00

Úplné jmění župy \$458.76

Seznam jednot Župy Východní v r. 1903.

Jméno jednoty	1903		1901	1902	dluhují dříve	dluhují úhrnem
	členů	po-platek				
T. J. S. Blesk, Balto.	185	\$18.50	\$—	\$—	\$—	\$—
Bohemia, L. I.	20	2.00	—	—	—	2.00
Brooklyn, N. Y.	11	1.10	—	—	—	2.00
Cleveland, O.	115	11.50	—	8.60	20.10	
Česko-Záb., Clev., O.	68	6.80	—	—	6.80	
Čech, Clev., O.	237	23.70	—	—	23.70	
Budivoj, Detroit, Mich.	69	6.90	5.70	6.90	19.50	
Podlipný, Detroit, Mich.	59	5.90	—	—	5.90	
East Islip, L. I.	9	—90	—	—	—	—
Fuegner, L. I. City	69	6.90	—	—	6.90	
New York, N. Y.	497	49.70	—	—	49.70	
Newark, N. J.	36	3.60	—	—	3.60	
Svornost, N. Y.	66	6.60	—	—	6.60	
Philadelphia, Pa.	93	9.30	8.60	9.10	27.00	
Schenectady, N. Y.	20	2.00	—	2.20	4.20	
Westfield, Mass.	17	1.70	—	—	—	
Bayonne, N. J.					neplatí	
Lorain, Ohio					neplatí	

Počet všech členů 1571 Celkový dluh \$178.00

Jednoty, jež přiděleny jsou k nové župě "Severo-Východní" 1904.

T. J. S. Cleveland, O., jest povinována Vých. Župě \$20.10, obdrží	\$ 13.25
T. J. S. Česko-Zábavní, Clev., O., jest povinována Vých. Župě \$6.80, obdrží	12.92
T. J. S. Čech, Clev., O., jest povinována Vých. Župě \$23.70, obdrží	45.03
T. J. S. Budivoj, Detroit, Mich., jest povinována Vých. Župě \$19.50, obdrží	—51
T. J. S. Podlipný, Detroit, Mich., jest povinována Vých. Župě \$5.90, obdrží	11.21
T. J. S. Lorain, Ohio	—
Celková povinnost Vých. Župě obnáší \$76.00	

Ústř. Výbor župy Severo-Východní obdrží úhrnem . . . \$ 82.92

Jednoty Sev. Župy dluhují \$ 76.00

Župa Sev. Východní dostane hotově 82.92

Jednoty Východní Župy dluhují 102.00

Župa Východní obdrží 194.67

Župa Vých. obdrží zbytek rozpočtu 3.17

Činí celkově \$458.76

V New Yorku, v lednu 1904.

St. Sýkora, pokladník. J. A. Knedlhaus, jed. Ú. V. V. Ž.
Ant. Mysliveček, Jos. Bačkora, finanční výbor.